

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
W GMINIE ŁĄDEK
na lata 2017 - 2026**

ŁĄDEK, Luty 2017

Spis treści

Spis treści.....	2
WPROWADZENIE DO STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE ŁĄDEK	4
1. METODOLOGIA	6
2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE.....	7
2.1. UWARUNKOWANIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH WYNIKAJĄCE Z CZŁONKOSTWA POLSKI W UNII EUROPEJSKIEJ	9
2.2. UWARUNKOWANIA STRATEGII WYNIKAJĄCE Z POLITYKI SPOŁECZNEJ REALIZOWANEJ NA SZCZEBLU KRAJU.....	10
2.3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z PRZYJĘCIA DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH I PROGRAMOWYCH NA SZCZEBLU REGIONALNM.....	20
2.4. OCENA UWARUNKOWAŃ ZEWNĘTRZNYCH – PODSUMOWANIE.....	23
3. UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE	25
3.1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z PRZYJĘCIA DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH I PROGRAMOWYCH NA SZCZEBLU LOKALNYM	25
3.2. OCENA UWARUNKOWAŃ WEWNĘTRZNYCH – PODSUMOWANIE	28
4. RAPORT O STANIE	30
4.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY	30
4.2. UWARUNKOWANIA DEMOGRAFICZNE.....	31
4.2.1. Stan i struktura ludności.....	31
4.2.2. Ruch naturalny ludności.....	34
4.3. UWARUNKOWANIA EKONOMICZNE	35
4.3.1. Bezrobocie w gminie Łądek.....	35
4.3.2. Przedsiębiorczość.....	41
4.3.3. Sytuacja ekonomiczna mieszkańców gminy.....	44
4.4. UWARUNKOWANIA SPOŁECZNE.....	47
4.4.1. Dostęp do edukacji	47
4.4.2. Dostęp do usług zdrowotnych.....	51
4.4.3. Wykluczenia społeczne	53
4.4.3.1. Osoby niepełnosprawne.....	54
4.4.3.2. Ubóstwo.....	59
4.4.3.3. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.....	61
4.4.3.4. Alkoholizm	62
4.4.3.5. Narkomania	65
4.4.3.6. Starość	66
4.4.4. Aktywność społeczna	68
4.4.5. Bezpieczeństwo.....	70
4.5. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA.....	74

4.5.1. Infrastruktura pomocy społecznej	74
4.5.1.1. Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej – statystyka wybranych elementów pomocy społecznej	80
4.5.2. Infrastruktura kulturalna.....	88
4.5.3. Infrastruktura sportowa.....	90
4.6. RAPORT Z BADAŃ ANKIETOWYCH	91
5. ANALIZA SWOT.....	103
6. DIAGNOZA STANU I MOŻLIWOŚCI REALIZACJI STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	109
6.1. DIAGNOZA	109
7. ZAŁOŻENIA DO STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE ŁĄDEK	115
8. MISJA.....	116
9. PRIORYTETY, CELE SZCZEGÓŁOWE, KIERUNKI DZIAŁANIA.....	118
10. PROGRAMY OPERACYJNE.....	130
11. WARUNKI REALIZACJI STRATEGII	136
12. ZEWNĘTRZNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA, RAMY FINANSOWE	137
12.1. FUNDUSZE STRUKTURALNE UE NA LATA 2015-2020 DLA POMOCY SPOŁECZNEJ... 137	
12.1.1. PROGRAM EDUKACYJNY WIEDZA, EDUKACJA, ROZWÓJ (PO WER)	137
12.1.2. REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO NA LATA 2014-2020.....	138
13. MONITORING STRATEGII, PROGNOZA ZMIAN.....	139
13.1. WSTĘP.....	139
13.2. Wskaźniki monitoringu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Łądek ...	141
14. WYKAZ TABEL, WYKRESÓW I RYSUNKÓW.....	154

WPROWADZENIE DO STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE ŁĄDEK

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest podstawowym instrumentem zarządzania, wyznacza instytucjom pomocy społecznej syntetycznie sformułowaną misję. Wyraża cele długoterminowe, odpowiadające generalnym kierunkom działania, a także przedstawia alokację zasobów, jakie są niezbędne do realizacji przyjętych celów.

Obowiązująca dotąd Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Łądek wytyczała cele strategiczne, cele szczegółowe i kierunki działania w zakresie rozwiązywania problemów społecznych do końca 2016 roku.

W Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Łądek na lata 2017 – 2026 zaprojektowano kontynuację podjętych przedsięwzięć do roku 2016 oraz zaktualizowano jej cele tak, aby odpowiadały bieżącym problemom mieszkańców gminy Łądek.

Potrzeba opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, traktowanej jako długofalowy program działania, wynika z kilku przesłanek.

Po pierwsze jest to prawny obowiązek nałożony na samorząd gminny i powiatowy.

W przypadku gminy zadanie budowania strategii rozwiązywania problemów społecznych określa ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. art.17 pkt.1(Dz. U. z 2016 r. poz. 930 z późn. zm.), który stanowi, iż do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Po drugie, przyjęcie przez samorząd Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ma istotne znaczenie dla realizacji lokalnej polityki społecznej. Cele polityki społecznej to:

- bezpieczeństwo socjalne, które obejmuje zapewnienie dochodów i usług w sytuacji wystąpienia ryzyka socjalnego (choroba, inwalidztwo, starość, śmierć, bezrobocie, bezdomność),
- inwestycja w człowieka, tworzenie równych szans rozwoju ludzi, kształcenie młodego pokolenia, promocja zatrudnienia,
- pokój społeczny, który jest podstawą stabilizacji życiowej ludzi, współpracy w osiąganiu celów, tolerancji różnic między ludźmi. Wartość pokoju społecznego rośnie wraz z osiągnięciem dobrobytu i stabilizacji politycznej,

- akcentowanie życia rodzinnego, czyli powrót do wartości związków między ludźmi poczucie bezpieczeństwa na podstawie więzi emocjonalnych i uczuciowych.

Podczas opracowywania dokumentu wykorzystane zostały obowiązujące dokumenty planistyczne i strategiczne województwa, powiatu słupeckiego i gminy Łądek, a także materiały udostępnione, m.in. przez Urząd Statystyczny, Powiatowy Urząd Pracy w Słupcy, Policję oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku.

W opracowaniu Strategii wykorzystano również informacje pochodzące z badań ankietowych, przeprowadzonych wśród osób będących uczestnikami debaty strategicznej, organizowanej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w siedzibie Gminnego Ośrodka Kultury w Łądku oraz wyniki ankiet wypełnionych przez bezpośrednich beneficjentów pomocy społecznej za pośrednictwem GOPS.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Łądek stanowi integralną część Strategii Rozwoju dla Gminy Łądek do 2020 r. oraz jest próbą odpowiedzi na pytanie, jakie działania należałoby podjąć, by społeczność zamieszkująca gminę Łądek mogła w sposób jak najpełniejszy, w trwającym skutecznie procesie rozwiązywania problemów społecznych zaspokajać swoje potrzeby i realizować własne scenariusze życiowe w nawiązaniu do przyjętych kierunków rozwoju gminy.

W raporcie (Bilansie Otwarcia) omawiającym uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne polityki społecznej i działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych w gminie Łądek wykorzystano następujące źródła danych i informacji:

a) pierwotnych:

1. dane zebrane podczas spotkań z przedstawicielami administracji samorządowej szczebla gminnego,
2. wyniki rozmów i dyskusji podczas spotkań konsultacyjnych oraz rozmów bezpośrednich z przedstawicielami Urzędu Miejskiego, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, lokalnymi liderami środowisk oświatowych, organizacji pozarządowych i instytucji pomocy społecznej,
3. własne badania sondażowe oparte o spotkania konsultacyjne i ankietyzację uczestników debaty strategicznej.

b) wtórnych:

1. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju do roku 2030, (MA i C¹, 2015),
2. Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014-2020, (MPiPS, 2014),
3. Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2020 (MA i C², 2015),
4. Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2011-2020 (MPiPS, 2011),
5. Rocznik Statystyczny Województwa Wielkopolskiego, (WUS³, 2013, 2014),

---

¹ MA i C Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji

² MA i C Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji

6. Strategia Rozwoju Gminy Łądek na lata 2015-2020, (UG⁴, 2012),
7. Regionalny Program Operacyjny Województwa Wielkopolskiego lata 2014 - 2020 (UMWW⁵,2014),
8. Sprawozdania z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądek za rok 2015 i lata poprzednie (GOPS⁶),
9. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień na lata 2015 i 2016, (UG , 2015).

1. METODOLOGIA

Na całość opracowania pn. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Łądek składają się wyniki prac, będących kompilacją wniosków powstałych po dokonanej diagnozie stanu, opartej na bilansie otwarcia i autorskiego uporządkowania wyników prac uczestników warsztatu strategicznego, który odbył się w dniu 9 grudnia 2016 r. z udziałem reprezentantów środowisk samorządowych, organizacji pozarządowych, służby zdrowia, edukacji, kultury i policji i mieszkańców gminy.

Zaproponowane sformułowania celów i kierunków działania są spójne z dokumentami określającymi politykę społeczną na szczeblu krajowym i regionalnym, ale przede wszystkim uwzględniają założenia – beneficjentów instytucjonalnych tej strategii, mających bezpośrednie przełożenie w swoich codziennych działaniach na rzecz beneficjentów pomocy społecznej.

Głównym elementem mającym wpływ na ostateczny kształt strategii jest zamieszczony w pierwszej części dokumentu Bilans Otwarcia, opracowany przy merytorycznym udziale pracowników Urzędu Gminy w Łądku oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku. Bilans ten zawiera podstawowe informacje o polityce społecznej i działaniach na rzecz rozwiązywania problemów społecznych w gminie Łądek, uwzględniając czynniki społeczne i gospodarcze w całym regionie i poszczególnych jego obszarach. Czynniki te mają pośrednie lub bezpośrednie oddziaływanie na poziom i jakość życia, skalę i rodzaj problemów społecznych w gminie Łądek.

Założeniem konsultacji społecznej było zidentyfikowanie celów i kierunków działania w poszczególnych przyjętych teoretycznie obszarach pomocy społecznej. Uczestnicy debaty pracując nad analizą SWOT brali pod uwagę pięć obszarów istotnych z punktu widzenia problematyki społecznej:

EDUKACJA, PROBLEMY SPOŁECZNE, FINANSE, SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA, INFRASTRUKTURA.

---

³ WUS – Wojewódzki Urząd Statystyczny

⁴ UM – Urząd Gminy w Łądku

⁵ UMWZ – Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego

⁶ GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Nie mniej, formułując oceny poszczególnych elementów życia społeczno - gospodarczego, mającego wpływ na realizację zadań polityki społecznej, poruszano się w siedmiu **grupach beneficjentów** w obszarach istotnych z punktu widzenia interesów beneficjentów pomocy społecznej tj. **Dzieci i Młodzież, Seniorzy, Uzależnienia, Ubóstwo, Bezdomność, Bezradność, Niepełnosprawność.**

Na podstawie wcześniej opracowanej analizy SWOT:

- mocne strony (wewnętrzne) polityki rozwiązywania problemów społecznych w gminie Łądek,
- słabe strony (wewnętrzne) tej polityki,
- szanse (zewnętrzne),
- zagrożenia (zewnętrzne),

odpowiadano w trakcie debaty strategicznej na następujące pytanie: „*Co należy zrobić, albo jakie podjąć działania lub spowodować efekty tych działań, żeby zlikwidować słabe strony i zniwelować zagrożenia?*”.

Na podstawie tak postawionego pytania składano propozycje celów strategicznych polityki społecznej opierając się na wcześniej wybranych w wyniku dyskusji słabych stronach i zagrożeniach. Podobnie pracowano przy budowaniu celów określonych na podstawie mocnych stron i szans. Kolejnym krokiem procesu konsultacji społecznej była prezentacja celów w poszczególnych obszarach polityki społecznej, przy jednoczesnym wskazywaniu na potrzebę realizacji niezbędnych inwestycji w obszarze pomocy społecznej gminy Łądek.

Założenia do Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Łądek sformułowano na podstawie przeprowadzonej diagnozy stanu, w tym również posługując się analizą SWOT, przeprowadzoną w trakcie konsultacji społecznych.

Część strategiczna została oparta na przyjętych założeniach do strategii wynikających z bilansu otwarcia i diagnozy stanu.

2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE

Uwarunkowań zewnętrznych dla realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Łądek należy upatrywać w Unii Europejskiej, polityce społecznej państwa oraz w wyznaczonych celach i kierunkach działania, w tym sektorze na szczeblu regionalnym. Po podpisaniu przez Rząd RP Traktatu Akcesyjnego wszelkie prawa w tym zakresie obowiązujące w UE przed przystąpieniem naszego kraju do Unii stały się dla Polski obowiązujące. W pierwszej kolejności kierunki polityki społecznej dla tej części Europy określa od 2000 r. Strategia Lizbońska oraz Europejski Model Społeczny Unii Europejskiej i Rady Europy. Natomiast Traktat Konstytucyjny Unii Europejskiej obecnie przejęty przez Traktat Lizboński, wprowadza Kartę Praw Podstawowych Unii Europejskiej, która ma również stanowić podstawy dla prowadzenia polityki społecznej i działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych w krajach członkowskich.

W kolejności znaczenia i wpływu na rozwiązania regionalne w tym obszarze ma Narodowa Strategia Spójności oraz Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju, które to dokumenty wspierają min. realizację polityki społecznej i integracji na poziomie województw, powiatów i gmin. W Unii Europejskiej stosunkowo niedawno narodziła się koncepcja otwartej koordynacji polityki społecznej. To z kolei oznacza, że istnieje koncepcja pożądanej drogi rozwoju, a także koncepcja europejskiego modelu socjalnego, do której kraje europejskie będą się zbliżać.⁷

Polityka społeczna w województwie wielkopolskim to przede wszystkim zwiększony nacisk na wzrost znaczenia samorządów lokalnych i sektora obywatelskiego, dowartościowanie wolontariatu, podnoszenie roli edukacji i więzi społecznych w budowaniu kapitału społecznego, wzrost znaczenia sektora ekonomii społecznej i zatrudnienia socjalnego, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez udział w programach integracyjnych i reintegracyjnych, działania aktywizujące całe społeczności lokalne.

Uwarunkowania zewnętrzne w układzie tabelarycznym w rozbiciu na europejskie, krajowe i regionalne omówiono szerzej w następujących podrozdziałach.

---

⁷ *Europejski model socjalny i otwarta koordynacja polityki społecznej, Stanisława Golimowska, Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, W-wa.*

2.1. UWARUNKOWANIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH WYNIKAJĄCE Z CZŁONKOSTWA POLSKI W UNII EUROPEJSKIEJ

Tabela 1. Dokumenty Unii Europejskiej dotyczące polityki społecznej

Traktat Akcesyjny
<p>Na mocy niniejszego Aktu nowe Państwa Członkowskie przystępują do decyzji i umów przyjętych przez przedstawicieli rządów Państw Członkowskich zebranych w ramach Rady Wspólnoty. Nowe Państwa Członkowskie zobowiązują się przystąpić od dnia przystąpienia do wszystkich innych umów zawartych przez obecne Państwa Członkowskie i dotyczących funkcjonowania Unii lub związanych z jej działaniami.</p> <p>Co oznacza, że Polska zobowiązuje się do przestrzegania wszystkich norm prawnych i przyjętych strategii rozwojowych dla poszczególnych obszarów życia społeczno – gospodarczego, w tym polityki społecznej wyrażonej m.in. w Strategii Lizbońskiej przyjętej przez Unię Europejską w 2000 roku.</p>
Strategia Lizbońska
<p>Celem Strategii Lizbońskiej jest uczynienie z UE obszaru o dynamicznie rozwijającej się gospodarce, jednocześnie zachowującego wysoką spójność społeczną. Spójność społeczna rozumiana jest tutaj jako zdolność społeczeństwa do zapewnienia dobrobytu wszystkim swoim członkom oraz minimalizowania rozbieżności między nimi. Polega więc nie tylko na zwalczaniu wykluczenia społecznego i ubóstwa, ale przede wszystkim na tworzeniu solidarności w społeczeństwie, tak aby ograniczać zasięg występowania tego zjawiska. Strategia ta opiera się na trzech filarach: konkurencyjności, zatrudnieniu i spójności społecznej.</p>
Założeniem europejskiego modelu społecznego Unii Europejskiej i Rady Europy jest:
<ul style="list-style-type: none">
- odpowiedzialność państwa za poziom i jakość życia wszystkich obywateli wyrażająca się m.in. w aktywnym przeciwdziałaniu rosnącemu ubóstwu i nadmiernemu rozwarstwieniu społecznemu,
- oparcie polityki społecznej na prawach społecznych i socjalnych, których katalog zawiera Zrewidowana Europejska Karta Społeczna - podstawowy dla Europejskiego Modelu Społecznego dokument Rady Europy, jak i Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej włączona w całości do projektu Traktatu Konstytucyjnego, a następnie Traktatu Reformującego,
- wielo- sektorowość i wielo- poziomowość polityki społecznej, w której ważną rolę do odegrania mają sektor obywatelski i rynkowy oraz władze regionalne i lokalne przy aktywnej postawie państwa realizującego interes wspólny i chroniącego najbardziej podatnych na wykluczenie społeczne,
- uznanie znaczenia mocnych i trwałych więzi rodzinnych i społecznych za jeden z istotnych czynników zapobiegających powstawaniu problemów społecznych i gospodarczych,
- uwzględnianie trendów demograficznych w planowaniu polityki społecznej, a szczególnie takich zjawisk jak: zmieniająca się struktura wiekowa społeczeństwa, zmiany wzorów życia rodzinnego oraz migracje.
Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej
<p>W obliczu zmian w społeczeństwie, postępu społecznego oraz rozwoju naukowego i technologicznego, niezbędne jest wzmocnienie ochrony praw podstawowych poprzez wyszczególnienie tych praw w Karcie i przez to uczynienie ich bardziej widocznymi.</p> <p>Karta Praw Podstawowych zabezpiecza obszar interesów związanych ze skuteczną realizacją polityki społecznej i integracji państw członkowskich UE uznając m.in. następujące prawa, wolności i zasady: godność ludzką, prawo do życia, prawo do integralności osoby, zakaz tortur i niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karanie, zakaz niewolnictwa i pracy przymusowej, prawo do wolności i bezpieczeństwa, poszanowanie życia prywatnego i rodzinnego, prawo do zawarcia małżeństwa i prawo do założenia rodziny, prawo do nauki, wolność wyboru zawodu i prawo do podejmowania pracy, równość wobec prawa, niedyskryminacja, równość mężczyzn i kobiet, prawa dziecka, prawa osób w podeszłym wieku, integracja osób niepełnosprawnych, zabezpieczenie społeczne i pomoc społeczna.</p>

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentów obowiązujących w Unii Europejskiej.

2.2. UWARUNKOWANIA STRATEGII WYNIKAJĄCE Z POLITYKI SPOŁECZNEJ REALIZOWANEJ NA SZCZEBLU KRAJU

Tabela 2. Najważniejsze akty prawne odnoszące się do polityki społecznej – obecnie obowiązujące w Polsce

1.	Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1997 Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
	<p>Art. 32. 1. Wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne.</p> <p>2. Nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny.</p> <p>Art. 33. 1. Kobieta i mężczyzna w Rzeczypospolitej Polskiej mają równe prawa w życiu rodzinnym, politycznym, społecznym i gospodarczym.</p> <p>2. Kobieta i mężczyzna mają w szczególności równe prawo do kształcenia, zatrudnienia i awansów, do jednakowego wynagradzania za pracę jednakowej wartości, do zabezpieczenia społecznego oraz do zajmowania stanowisk, pełnienia funkcji oraz uzyskiwania godności publicznych i odznaczeń.</p> <p>Art. 35. 1. Rzeczpospolita Polska zapewnia obywatelom polskim należącym do mniejszości narodowych i etnicznych wolność zachowania i rozwoju własnego języka, zachowania obyczajów i tradycji oraz rozwoju własnej kultury.</p> <p>2. Mniejszości narodowe i etniczne mają prawo do tworzenia własnych instytucji edukacyjnych, kulturalnych i instytucji służących ochronie tożsamości religijnej oraz do uczestnictwa w rozstrzyganiu spraw dotyczących ich tożsamości kulturowej.</p> <p>Art. 67. 1. Obywatel ma prawo do zabezpieczenia społecznego w razie niezdolności do pracy ze względu na chorobę lub inwalidztwo oraz po osiągnięciu wieku emerytalnego. Zakres i formy zabezpieczenia społecznego określa ustawa.</p> <p>2. Obywatel pozostający bez pracy nie z własnej woli i niemający innych środków utrzymania ma prawo do zabezpieczenia społecznego, którego zakres i formy określa ustawa.</p> <p>Art. 69. Osobom niepełnosprawnym władze publiczne udzielają, zgodnie z ustawą, pomocy w zabezpieczaniu egzystencji, przysposobieniu do pracy oraz komunikacji społecznej.</p> <p>Art. 71. 1. Państwo w swojej polityce społecznej i gospodarczej uwzględnia dobro rodziny. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych.</p> <p>2. Matka przed i po urodzeniu dziecka ma prawo do szczególnej pomocy władz publicznych, której zakres określa ustawa.</p> <p>Art. 72. 1. Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka. Każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.</p> <p>2. Dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych.</p> <p>Art. 75. 1. Władze publiczne prowadzą politykę sprzyjającą zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych obywateli, w szczególności przeciwdziałają bezdomności, wspierają rozwój budownictwa socjalnego oraz popierają działania obywateli zmierzające do uzyskania własnego mieszkania.</p>
2.	Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2016 r. poz. 546)
	<p>Art. 1. 1) Ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane.</p> <p>2) W działaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć stowarzyszenia i inne organizacje społeczne, fundacje, samorządy zawodowe, kościoły i inne związki wyznaniowe oraz grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, a także inne osoby fizyczne i prawne.</p> <p>Art. 2. 1. Ochrona zdrowia psychicznego obejmuje realizację zadań dotyczących w szczególności:</p> <p>1) promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym;</p> <p>2) zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym;</p> <p>3) kształtowania wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałania ich dyskryminacji.</p> <p>Art. 8. 1) Jednostki organizacyjne i inne podmioty działające na podstawie ustawy o pomocy społecznej,</p>

zwane dalej „organami do spraw pomocy społecznej”, w porozumieniu z zakładami psychiatrycznej opieki zdrowotnej organizują na obszarze swojego działania oparcie społeczne dla osób, które z powodu choroby psychicznej lub upośledzenia umysłowego mają poważne trudności w życiu codziennym, zwłaszcza w kształtowaniu swoich stosunków z otoczeniem, w zakresie edukacji, zatrudnienia oraz spraw bytowych.

2) Oparcie społeczne polega w szczególności na:

- podtrzymywaniu i rozwijaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego, aktywnego życia.
- organizowaniu w środowisku społecznym pomocy ze strony rodziny, innych osób, grup, organizacji społecznych i instytucji,
- udzielaniu pomocy finansowej, rzeczowej oraz innych świadczeń na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej.

3.

**Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej
(Dz. U. z 2016r. Poz. 930 z późn. zm.)**

Art. 17 ust. 1 Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy:

1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;

2) sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej;

3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;

4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;

5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;

6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;

7) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu;

8) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;

9) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;

10) praca socjalna;

11) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;

12) prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych;

13) tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną;

14) dożywianie dzieci;

15) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;

16) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;

16a) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;

17) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego;

18) utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników.

2. Do zadań własnych gminy należy:

1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;

2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze

3) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;

4) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;

5) współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach.

4.

**Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
(Dz. U. z 2016 poz. 1817)**

Wybrane artykuły ustawy w sposób szczególny powiązane są z polityką społeczną i działaniami na rzecz integracji:

Art. 3. 1. Działalnością pożytku publicznego jest działalność społecznie użyteczna, prowadzona przez organizacje pozarządowe w sferze zadań publicznych określonych w ustawie.

2. Organizacjami pozarządowymi są:

1) niebędące jednostkami sektora finansów publicznych w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych lub przedsiębiorstwami, instytutami badawczymi, bankami i spółkami prawa handlowego będącymi państwowymi lub samorządowymi osobami prawnymi,

2) niedziałające w celu osiągnięcia zysku

— osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, w tym fundacje i stowarzyszenia, z zastrzeżeniem ust. 4.

Art. 4. 1. Sfera zadań publicznych, o której mowa w ustawie, obejmuje (*między innymi— przyp. aut.*) zadania w zakresie:

1) pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób;

1a) wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;

1b) udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększania świadomości prawnej społeczeństwa;

2) działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;

3) działalności charytatywnej;

4) podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej;

5) działalności na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego;

5a) działalności na rzecz integracji cudzoziemców;

6) ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 618, z późn. zm.);

7) działalności na rzecz osób niepełnosprawnych;

8) promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy;

9) działalności na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn;

10) działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym;

13) działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych;

20) porządku i bezpieczeństwa publicznego;

22a) udzielania nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego;

27) promocji i organizacji wolontariatu;

31) działalności na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka;

32) przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym;

Art. 5. 1. Organy administracji publicznej prowadzą działalność w sferze zadań publicznych, o której mowa w art. 4, we współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3, prowadzącymi, odpowiednio do terytorialnego zakresu działania organów administracji publicznej, działalność pożytku publicznego w zakresie odpowiadającym zadaniom tych organów.

2. Współpraca, o której mowa w ust. 1, odbywa się na zasadach: pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności.

3. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego uchwala roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3.

4. Zlecenie realizacji zadań publicznych, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 - jako zadań zleconych w rozumieniu art. 106 ust. 2 pkt 1 lit. d, art. 131 ust. 1 oraz art. 176 ustawy o finansach publicznych - może mieć formy:

1) powierzania wykonywania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji, lub

2) wspierania takich zadań, wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji.

3. Współpraca, o której mowa w ust. 1, odbywa się na zasadach: pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności.

4. Zlecenie realizacji zadań publicznych, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, jako zadań zleconych w rozumieniu art. 127 ust. 1 pkt 1 lit. e, art. 151 ust. 1 oraz art. 221 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, może mieć formy:

1) powierzania wykonywania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji, lub

- 2) wspierania wykonywania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji.
5. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa, w drodze uchwały, szczegółowy sposób konsultowania z radami działalności pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji.
6. Organ administracji publicznej może po konsultacjach z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 tworzyć i prowadzić jednostki organizacyjne, których celem jest działalność, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 33.
7. Podmiotem prowadzącym jednostkę, o której mowa w ust. 6, może być także organizacja pozarządowa oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3.

5.

**Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
(Dz. U. z 2015 poz. 1390)**

Wybrane artykuły ustawy w sposób szczególny powiązane są z polityką społeczną i działaniami na rzecz integracji:

Art. 1. Ustawa określa:

- 1) zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 2) zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- 3) zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Art. 3. 1. Osobie dotkniętej przemocą w rodzinie udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie:

- 1) poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego;
- 2) interwencji kryzysowej i wsparcia;
- 3) ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc korzystania ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami rodziny mieszkania oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby pokrzywdzonej;
- 4) zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- 5) badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie;
- 6) zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie, która nie ma tytułu prawnego do zajmowanego wspólnie ze sprawcą przemocy lokalu, pomocy w uzyskaniu mieszkania.

Art. 4. Wobec osób stosujących przemoc w rodzinie stosuje się przewidziane w niniejszej ustawie środki mające na celu zapobieganie ich kontaktowaniu się z osobami pokrzywdzonymi oraz oddziaływania korekcyjno-edukacyjne.

6.

**Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej
oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych
(Dz. U. z 2016 poz. 2046)**

Wybrane artykuły ustawy w sposób szczególny powiązane są z polityką społeczną i działaniami na rzecz integracji:

Rozdział 3: Rehabilitacja osób niepełnosprawnych.

Art. 7. 1. Rehabilitacja osób niepełnosprawnych oznacza zespół działań, w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych, zmierzających do osiągnięcia, przy aktywnym uczestnictwie tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.

Art. 9. 1. Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwianie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym.

2. Rehabilitacja społeczna realizowana jest przede wszystkim przez:

- 1) wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osoby niepełnosprawnej,
- 2) wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych,
- 3) likwidację barier, w szczególności architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i dostępie do informacji,

4) kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

7.

**Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości
i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
(Dz. U. z 2016 poz. 487)**

Wybrane artykuły ustawy szczególnie istotne dla kreowania polityki społecznej:

Art. 2. 1. Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- 1) tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu,
- 2) działalność wychowawczą i informacyjną,
- 3) ustalanie odpowiedniego poziomu i właściwej struktury produkcji napojów alkoholowych przeznaczanych do spożycia w kraju,
- 4) ograniczanie dostępności alkoholu,
- 5) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu,
- 6) zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie,
- 7) przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Art. 21. 1. Leczenie odwykowe osób uzależnionych od alkoholu prowadzą podmioty lecznicze wykonujące działalność leczniczą w rodzaju świadczenia stacjonarne i całodobowe oraz ambulatoryjne w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej.

2. Poddanie się leczeniu odwykowemu jest dobrowolne. Wyjątki od tej zasady określa ustawa.

3. Od osób uzależnionych od alkoholu nie pobiera się opłat za świadczenia w zakresie leczenia odwykowego udzielane przez podmioty określone w ust. 1.

8.

**Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii
(Dz. U. z 2016 poz. 224)**

Wybrane artykuły ustawy szczególnie istotne dla kreowania polityki społecznej:

Art. 2.1. Przeciwdziałanie narkomanii realizuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, a w szczególności:

- 1) działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną,
- 2) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych,
- 3) ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych,
- 4) nadzór nad substancjami, których używanie może prowadzić do narkomanii,
- 5) zwalczanie niedozwolonego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerebu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii,
- 6) nadzór nad uprawami roślin zawierających substancje, których używanie może prowadzić do narkomanii.

Art. 19. 1. Działalność wychowawcza, edukacyjna, informacyjna i profilaktyczna obejmuje:

- 1) promocję zdrowia psychicznego,
- 2) promocję zdrowego stylu życia,
- 3) informowanie o szkodliwości środków i substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii, oraz o narkomanii i jej skutkach,
- 4) edukację psychologiczną i społeczną,
- 5) edukację prawną,
- 6) działania interwencyjne.

2. Działalność, o której mowa w ust. 1, obejmuje w szczególności:

- 1) wprowadzanie problematyki zapobiegania narkomanii do programów wychowawczych jednostek organizacyjnych systemu oświaty,
- 2) wprowadzanie problematyki zapobiegania narkomanii do programów przygotowania zawodowego osób zajmujących się wychowaniem oraz profilaktyką w szkołach i innych placówkach systemu oświaty oraz w szkołach wyższych,
- 3) wprowadzanie problematyki zapobiegania narkomanii do programów szkolenia żołnierzy zasadniczej służby wojskowej, kandydatów na żołnierzy zawodowych oraz żołnierzy zawodowych,
- 4) prowadzenie działalności zapobiegawczej, w szczególności w środowiskach zagrożonych

	<p>uzależnieniem,</p> <p>5) wspieranie działań ogólnokrajowych i lokalnych organizacji, o których mowa w art. 5 ust. 3, oraz innych inicjatyw społecznych,</p> <p>6) uwzględnianie problematyki zapobiegania narkomanii w działalności publicznej radiofonii i telewizji oraz innych środków masowego przekazu,</p> <p>7) prowadzenie badań naukowych nad problematyką narkomanii.</p>
9.	<p style="text-align: center;">Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2016 poz.1518 z późn. zm.)</p> <p>Art. 1. 1. Ustawa określa warunki nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń.</p> <p>2. Świadczenia rodzinne przysługują:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) obywatelom polskim; 2) cudzoziemcom: <ol style="list-style-type: none"> a) do których stosuje się przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, b) jeżeli wynika to z wiążących Rzeczpospolitą Polską umów dwustronnych o zabezpieczeniu społecznym, c) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 127 lub art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650, z późn. zm.), lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, jeżeli zamieszkują z członkami rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, d) posiadającym kartę pobytu z adnotacją „dostęp do rynku pracy”, z wyłączeniem obywateli państw trzecich, którzy uzyskali zezwolenie na pracę na terytorium państwa członkowskiego na okres nieprzekraczający sześciu miesięcy, obywateli państw trzecich przyjętych w celu podjęcia studiów oraz obywateli państw trzecich, którzy mają prawo do wykonywania pracy na podstawie wizy. <p>3. Świadczenia rodzinne przysługują osobom, o których mowa w ust. 2, jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres zasiłkowy, w którym otrzymują świadczenia rodzinne, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.</p> <p>Art. 2. Świadczeniami rodzinnymi są:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego; 2) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne; 3) zapomoga wypłacana przez gminy, na podstawie art. 22a; 3a) świadczenia wypłacane przez gminy na podstawie art. 22b; 4) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka; 5) świadczenie rodzicielskie. <p>Art. 4. 1. Zasiłek rodzinny ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka.</p> <p>2. Prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do tego zasiłku przysługuje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka; 2) opiekunowi faktycznemu dziecka; 3) osobie uczącej się. <p>Art. 23. 1. Ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz ich wypłata następują odpowiednio na wniosek małżonków, jednego z małżonków, rodziców, jednego z rodziców, opiekuna faktycznego dziecka, opiekuna prawnego dziecka, rodziny zastępczej niezawodowej, osoby uczącej się, pełnoletniej osoby niepełnosprawnej lub innej osoby upoważnionej do reprezentowania dziecka lub pełnoletniej osoby niepełnosprawnej, a także osób, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny.</p> <p>2. Wniosek składa się w urzędzie gminy lub miasta właściwym ze względu na miejsce zamieszkania osoby, o której mowa w ust. 1.</p>
10.	<p style="text-align: center;">Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2013 poz. 966)</p>

Art. 1. Ustawa reguluje zasady i tryb przyznawania, ustalania wysokości i wypłacania dodatków mieszkaniowych oraz właściwość organów w tych sprawach.

Art. 2. 1. Dodatek mieszkaniowy, z zastrzeżeniem art. 7 ust. 3 i 4, przysługuje:

- 1) najemcom oraz podnajemcom lokali mieszkalnych;
- 2) osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych, do których przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego;
- 3) osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach stanowiących ich własność i właścicielom samodzielnych lokali mieszkalnych;
- 4) innym osobom mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszącym wydatki związane z jego zajmowaniem;
- 5) osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny albo socjalny.

2. Dodatek mieszkaniowy przysługuje na podstawie tylko jednego z tytułów wymienionych w ust. 1.

Art. 3. 1. Dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom, o których mowa w art. 2 ust. 1, jeżeli średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego nie przekracza 175% kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym i 125% tej kwoty w gospodarstwie wieloosobowym, obowiązującej w dniu złożenia wniosku, z zastrzeżeniem art. 6 ust. 8.

2. Przy wydawaniu decyzji o przyznaniu dodatku mieszkaniowego uwzględnia się kwotę najniższej emerytury obowiązującą w dniu złożenia wniosku, ogłaszaną przez Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, na podstawie art. 94 ust. 2 pkt 1 lit. A ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, z późn. zm.)

Art. 7. 1. Dodatek mieszkaniowy przyznaje, na wniosek osoby uprawnionej do dodatku mieszkaniowego, wójt, burmistrz lub prezydent miasta, w drodze decyzji administracyjnej. Do wniosku dołącza się deklarację o dochodach gospodarstwa domowego za okres 3 miesięcy kalendarzowych poprzedzających dzień złożenia wniosku oraz inne niezbędne dokumenty.

11.

**Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
(Dz. U. z 2016 r., poz. 575)**

Art. 1. Ustawa określa:

- 1) zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
- 2) zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej oraz pomocy w usamodzielnianiu jej pełnoletnich wychowanków;
- 3) zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- 4) zasady finansowania wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- 5) zadania w zakresie postępowania adopcyjnego.

Art. 2. 1. Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji.

2. System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

3. Jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego wykonujące zadania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, placówki wsparcia dziennego, organizatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, placówki opiekuńczo--wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne, ośrodki adopcyjne oraz podmioty, którym zlecono realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Art. 3. 1. Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

3. Zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są realizowane zgodnie z zasadą pomocniczości, zwłaszcza gdy przepisy ustawy przewidują możliwość zlecenia realizacji tych zadań przez organy jednostek samorządu terytorialnego.

12.

Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014-2020

Program pn. Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014-2020 (dalej Program FIO) stanowi propozycję kontynuacji funkcjonowania oferty programowej skierowanej do sektora organizacji pozarządowych.

Zmodyfikowana formuła wsparcia inicjatyw obywatelskich (Program FIO), jest adekwatna do potrzeb i oczekiwań sektora organizacji pozarządowych związanych z tworzeniem partnerstwa publiczno-społecznego, poprawą jego kondycji społecznej i finansowej oraz poziomem inwencji i zaangażowania w proces rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.

Diagnoza kondycji społeczeństwa obywatelskiego w Polsce oraz sytuacji w sektorze organizacji pozarządowych, a także – wynikające z prognozy – perspektywy rozwoju potwierdzają konieczność programowego i finansowego wyodrębnienia działań na rzecz rozwoju inicjatyw obywatelskich, w postaci programu obejmującego obszary pożytku publicznego.

Priorytet 1 - Poprawa warunków dla powstawania i funkcjonowania rodzin. Wsparcie rodzin w wychowaniu i edukacji dzieci.

1.1. Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi młodego pokolenia w rodzinie i w środowiskach pozarodzinnych jako czynnika poprawy jakości kapitału ludzkiego.

1.2. Tworzenie i wzmacnianie rozwiązań służących godzeniu pracy zawodowej i wychowywania dzieci, w celu podniesienia aktywności zawodowej oraz umożliwienia pełniejszej realizacji planów prokreacyjnych.

1.3. Zbudowanie systemu wsparcia dla rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze.

1.4. System pomocy dla rodzin z dziećmi, celem wyrównywania deficytów rozwojowych u dzieci uczących się.

1.5. Rozwijanie placówek świadczących usługi edukacyjne, sportowo-rekreacyjne i kulturalne.

1.6. Kształtowanie pozytywnego klimatu wobec rodziny, małżeństwa i dzietności.

1.7. Wsparcie dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi, w celu wyrównania szans dzieci i młodzieży podejmujących i kontynuujących naukę.

1.8. Stworzenie kompleksowego systemu zapobiegania przestępczości, demoralizacji i nadużywania substancji psychoaktywnych przez młodzież.

Priorytet 2 - Wdrożenie aktywnej polityki społecznej.

2.1. Wspieranie aktywności zawodowej i edukacyjnej poprzez system pomocy społecznej.

2.2. Rozwój zatrudnienia socjalnego, w celu przywrócenia możliwości zatrudnienia osobom podlegającym wykluczeniu społecznemu.

2.3. Rozwój form ekonomii społecznej, na rzecz pobudzenia aktywizacji zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

2.4. Rozwój budownictwa mieszkaniowego i wsparcie gmin w budowie mieszkań dla osób wymagających pomocy socjalnej.

2.5. Stworzenie kompleksowego systemu probacyjnego.

2.6. Likwidacja pułapki dochodowej, ograniczenie zachęt do dezaktywizacji zawodowej oraz zwiększenie szans zatrudnienia dla osób o niskich kwalifikacjach.

Priorytet 3 - Kompleksowa rehabilitacja i aktywizacja osób niepełnosprawnych.

3.1. Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych.

3.2. Tworzenie warunków do większej aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych jako podstawy społecznej integracji i poprawy warunków ich życia.

3.3. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do usług społecznych.

3.4. Kształtowanie pozytywnych postaw wobec niepełnosprawności.

3.5. Reforma systemu rentowego.

3.6. Usprawnienie systemu rehabilitacji, na rzecz utrzymania możliwości aktywności zawodowej.

3.7. Rozwijanie całościowych systemów pomocy dla osób obarczonych nietypowymi rodzajami niepełnosprawności, wymagających kompleksowych i systemowych działań ze strony państwa.

Priorytet 4 – Tworzenie warunków sprzyjających integracji w starzejącym się społeczeństwie.

4.1. Rozwijanie systemu opieki pielęgnacyjnej, celem zbudowania środowiskowego modelu integracji ludzi starszych i wymagających pomocy.

4.2. Wprowadzenie specjalizacji stacjonarnej opieki, celem budowy systemu specjalistycznego wsparcia

dla osób wymagających szczególnej opieki.

4.3. Aktywizacja i integracja lokalna osób w wieku poprodukcyjnym, wykorzystanie potencjału osób starszych w środowisku lokalnym.

4.4. Zapewnienie odpowiednich świadczeń emerytalnych na starość.

4.5. Prowadzenie spójnej polityki wobec starości i na rzecz osób starszych.

Priorytet 5 - Aktywizacja i mobilizacja partnerów lokalnych.

5.1 Wdrożenie strategicznego planowania lokalnej i regionalnej polityki społecznej, celem stworzenia metody koordynacji krajowej polityki społecznej.

5.2 Profesjonalizacja służb społecznych jako czynnika integracji lokalnej, celem zwiększenia samodzielności i aktywizacji zawodowej osób wymagających pomocy socjalnej.

5.3 Wdrożenie systemu informacji i poradnictwa obywatelskiego oraz dostępu do lokalnych środków przekazu i Internetu.

Priorytet 6 - Partnerstwo publiczno-społeczne jako podstawa rozwoju usług społecznych.

6.1. Aktywizacja i mobilizacja partnerów lokalnych, regionalnych i krajowych.

6.2. Budowa partnerstwa publiczno-społecznego w zakresie działalności pożytku publicznego.

6.3. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego.

6.4. Wsparcie postaw obywatelskich.

6.5. Wzmocnienie partycypacji społecznej.

Priorytet 7 - Integracja społeczna i zawodowa imigrantów.

7.1. Wdrożenie polityki integracji społecznej i zawodowej imigrantów, celem prowadzenia kompleksowych działań wszystkich instytucji publicznych.

7.2. Wdrożenie polityki antydyskryminacyjnej, celem ograniczenia postaw ksenofobicznych wobec środowisk imigranckich.

7.3. Ustawiczne szkolenie kadr administracji publicznej oraz partnerów społecznych, celem przygotowania do pracy z uchodźcami.

7.4. Zaprojektowanie spójnego systemu współpracy z uchodźcami.

13.

Narodowa Strategia Integracji Społecznej

Celem prac nad Narodową Strategią Integracji Społecznej jest pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej UE stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego. Konkretnie działania mają przyczynić się do:

- dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy,
- rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy,
- modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, m.in. w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia,
- wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy oraz konkretyzacja Strategii Lizbońskiej w obszarze integracji.

Priorytety:

- Wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym,
- Poprawa jakości kształcenia na poziomie gimnazjalnym i średnim,
- Upowszechnienie kształcenia wyższego i jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy,
- Rekompensowanie deficytów rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci,
- Radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego,
- Ograniczenie tendencji do wzrostu różnic dochodowych,
- Ograniczenie bezrobocia długookresowego,
- Zmniejszenie bezrobocia młodzieży,
- Zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób niepełnosprawnych,
- Zwiększenie liczby uczestników w aktywnej polityce rynku pracy,
- Upowszechnienie kształcenia ustawicznego,
- Wydłużenie przeciętnego dalszego trwania życia w sprawności,

- Powszechne ubezpieczenie zdrowotne,
- Kobiety i dzieci objęte programami zdrowia publicznego,
- Wzrost dostępu do lokali (mieszkań) dla grup najbardziej zagrożonych bezdomnością,
- Dostęp do pracowników socjalnych,
- Rozwój pomocy środowiskowej – zwiększenie liczby osób objętych usługami pomocy środowiskowej,
- Zaangażowanie obywateli w działalność społeczną,
- Realizacja Narodowej Strategii Integracji Społecznej przez samorządy terytorialne,
- Dostęp do informacji obywatelskiej i poradnictwa obywatelskiego.

14.

Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju

Celem Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju (dalej DSRK) jest analiza oraz charakterystyka warunków niezbędnych dla rozwoju Polski w kluczowych obszarach na tle UE oraz procesów gospodarczych zachodzących w świecie. Na tej podstawie sformułowane są wnioski oraz ich przełożenie na konkretne decyzje oraz propozycje powiązanych z nimi projektów.

W DSRK przedstawiono wizję rozwojową w perspektywie do 2030 r., identyfikuje się wyzwania stojące przed gospodarką i społeczeństwem oraz trzy obszary strategiczne: konkurencyjności i innowacyjności (modernizacji), równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski (dyfuzji) oraz efektywności i sprawności państwa. Celem jest rozwój mierzony poprawą jakości życia Polaków (wzrost PKB na mieszkańca w relacji do najbogatszego państwa UE i zwiększenie spójności społecznej) dzięki stabilnemu, wysokiemu wzrostowi gospodarczemu, co pozwala na modernizację kraju.

W DSRK wskazano 11 celów strategicznych, od których zależy skok cywilizacyjny Polski oraz powiązane z nimi projekty do realizacji.

W części dotyczącej kapitału społecznego znajdują się cele do których odwołuje się Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na szczeblu gminy.

- 1) stworzenie sprawnego państwa jako modelu działania administracji publicznej;
- 2) wzrost społecznego kapitału rozwoju.

15.

Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2020

Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2020 (dalej ŚSRK) jest elementem nowego systemu zarządzania rozwojem kraju, którego fundamenty zostały określone w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz w przyjętym przez Radę Ministrów 27 kwietnia 2009 r. dokumencie *Założenia systemu zarządzania rozwojem Polski*.

W ŚSRK, odnosząc się do kluczowych decyzji zawartych w DSRK, wskazuje się strategiczne zadania państwa, których podjęcie jest konieczne w perspektywie najbliższych 10 lat, w celu wzmocnienia procesów rozwojowych. Dodatkowo zawiera ona szacunkowe wielkości potrzebnych środków finansowych. Stanowi ona bazę dla 9 strategii zintegrowanych

W ŚSRK wytyczono obszary strategiczne, w których koncentrować się będą główne działania oraz określono, jakie interwencje są niezbędne w perspektywie średniookresowej w celu przyspieszenia procesów rozwojowych. Wskazuje się również działania polegające na usuwaniu barier rozwojowych tzw. „wąskich gardeł”. ŚSRK nie rozwija wszystkich obszarów związanych z funkcjonowaniem państwa, lecz koncentruje się głównie na tych, w których powinny zostać podjęte działania wzmacniające i przyspieszające procesy rozwojowe (w tym niezbędne zmiany strukturalne).

Cele i kierunki działania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Łądek wpisuje się, w realizację następujących celów ŚSRK:

- 1) wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela;
- 2) rozwój kapitału ludzkiego;
- 3) integracja społeczna;
- 4) zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych.

16.	Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2011- 2020
	<p>Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej jest gospodarzem drugiego obszaru Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego (dalej SRKS). Obejmuje on zagadnienia partycypacji społecznej i aktywności 11 obywatelskiej. W ramach tego obszaru mają być realizowane działania zmierzające do poprawy mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne.</p> <p>W SRKS wskazano, że dla całości przedsięwzięć w ww. obszarze wykorzystane zostaną doświadczenia MPiPS we wspieraniu działań, w ramach Programu Operacyjnego Fundusz Inicjatyw Obywatelskich. W kolejnej perspektywie finansowej ma nastąpić kontynuacja funkcjonowania Funduszu Inicjatyw Obywatelskich, który stanowi merytoryczną i finansową formułę budowy społeczeństwa obywatelskiego jako integralnego elementu kapitału społecznego. Spośród listy działań zawartych w SRKS można wyodrębnić te, które będą wspierać przez Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łądek. Należą do nich m.in.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) projekty realizowane przez organizacje społeczne w zakresie edukacji obywatelskiej; 2) upowszechnienie i wdrażanie rozwiązań zwiększających kontrolę społeczną nad działaniami administracji publicznej wszystkich szczebli; 3) stałe podnoszenie wiedzy i umiejętności przedstawicieli organizacji pozarządowych (zarządy, pracownicy) w zakresie zarządzania organizacją, a w szczególności zarządzania zasobami ludzkimi i finansami; 4) różne formy zachęcania obywateli do zwiększania swojej aktywności na forum publicznym; 5) rozwijaniu i promocji indywidualnej filantropii, wolontariatu, jak i społecznej odpowiedzialności biznesu; 6) wspieranie rozwoju przedsiębiorczości społecznej i innych form przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i zawodowemu, w tym różnorodnych form samopomocy; 7) stworzenie rozwiązań zmierzających do wypracowania i wdrożenia systemu wsparcia dla poradnictwa prawnego i obywatelskiego; 8) ułatwienie działalności organizacji obywatelskich; 9) wsparcie dla ruchów społecznych, grup nieformalnych.

Źródło: Opracowanie własne dokumentów strategicznych opracowanych na poziomie krajowym.

2.3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z PRZYJĘCIA DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH I PROGRAMOWYCH NA SZCZEBLU REGIONALNM

Tabela 3. Ważniejsze dokumenty strategiczne obowiązujące w Województwie Wielkopolskim

1.	Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020
	<p>Poniżej zostały wskazane cele strategiczne bezpośrednio oddziaływujące na politykę społeczną w regionie i lokalne strategie rozwiązywania problemów społecznych.</p> <p>Rozwój Wielkopolski do 2020 roku powinien być zrównoważony, a jego filarami następujące zasady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Efektywność ekonomiczna – zysk dla zbiorowości uwzględniający koszty społeczne i środowiskowe. • Troska o środowisko - ochrona naturalnych zasobów, racjonalna gospodarka oraz zminimalizowanie negatywnego oddziaływania jego otoczenia. • Równowaga społeczna - tworzenie warunków do rozwoju demograficznego, prowadzącego przynajmniej do zastępowalności pokoleń, oraz tworzenie miejsc pracy i aktywne działania w celu podnoszenia jakości Życia. • Równowaga funkcjonalna – polegająca na wzajemnie korzystnych relacjach biegunów wzrostu i obszarów ich otaczających. <p>Cel strategiczny 7. Wzrost kompetencji mieszkańców i zatrudnienia.</p> <p>Cel operacyjny 7.1. Poprawa warunków, jakości i dostępności edukacji</p> <p>Cel operacyjny 7.3. Promocja przedsiębiorczości i zatrudnialności</p> <p>Cel operacyjny 7.4. Rozwój oraz promocja postaw kreatywnych i innowacyjnych</p> <p>Cel operacyjny 7.5. Wzmocnienie szkolnictwa zawodowego i technicznego oraz poprawa organizacji rynku pracy</p> <p>Cel operacyjny 7.6. Rozwój kształcenia ustawicznego</p>

Cel strategiczny 8. Zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa.

Cel operacyjny 8.1. Wzmacnianie aktywności zawodowej

Cel operacyjny 8.2. Poprawa sytuacji i przeciwdziałanie zagrożeniom demograficznym

Cel operacyjny 8.3. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców i opieki zdrowotnej

Cel operacyjny 8.4. Promocja zdrowego stylu życia

Cel operacyjny 8.5. Wzmacnianie włączenia społecznego

Cel operacyjny 8.6. Wzmocnienie systemu usług i pomocy społecznej

Cel operacyjny 8.7. Kształtowanie skłonności mieszkańców do zaspokajania potrzeb wyższego rzędu

Cel operacyjny 8.8. Budowa kapitału społecznego na rzecz społeczeństwa obywatelskiego

Cel operacyjny 8.9. Ochrona zasobów, standardu i jakości życia rodziny

Cel operacyjny 8.11. Poprawa warunków mieszkaniowych

2.

Strategia Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do Roku 2020

Poniżej zostały wskazane cele strategiczne bezpośrednio oddziaływujące na politykę społeczną w regionie i lokalne strategie rozwiązywania problemów społecznych.

Priorytet I: Wielkopolska równych szans i możliwości

1. Poszerzenie oferty edukacyjnej oraz podnoszenie jakości kształcenia dla wszystkich kategorii wieku,
2. Wyrównanie różnic w rozwoju społecznym województwa,
3. Poszerzenie bazy informacyjno-analitycznej potrzeb i problemów społecznych w województwie,
4. Sport, rekreacja i wypoczynek czynnikami rozwoju osobniczego i bazą regeneracji zasobów ludzkich,
5. Zwiększanie wrażliwości społecznej na problemy społeczne i pobudzanie aktywności sprzyjającej ich rozwiązywaniu,
6. Promowanie i poszerzanie udziału mieszkańców w kulturze,
7. Ochrona zasobów, standardu i jakości życia rodziny umożliwiających realizowanie funkcji i zadań służących jej rozwojowi,
8. Budowa infrastruktury informatycznej dla potrzeb polityki społecznej w ramach wojewódzkiego programu budowy społeczeństwa informacyjnego,
13. Stwarzanie ludziom starszym możliwości prowadzenia niezależnego życia w ich dotychczasowym środowisku społecznym,
14. Rozwój infrastruktury instytucjonalnej wspomagającej programy gerontologiczne,
16. Opracowanie programów umożliwiających odbudowanie pozycji osób starszych nowymi/odtworzonymi z przeszłości rolami społecznymi,
17. Usuwanie i/lub ograniczanie barier społecznych i architektonicznych utrudniających funkcjonowanie osób z ograniczeniem sprawności,
19. Rozwój infrastruktury i zasobów społecznych sprzyjających zaradności i samodzielności osób niepełnosprawnych i ich opiekunów,
21. Rozwijanie zintegrowanej infrastruktury instytucjonalnej wspomagającej przygotowanie programów na rzecz osób niepełnosprawnych,
22. Eliminowanie/redukowanie czynników prowadzących do ubóstwa, izolacji, marginalizacji i wykluczenia społecznego jednostek i grup,

Priorytet III: Bezpieczna Wielkopolska

1. Przerwanie „pętli ubóstwa” i przeciwdziałanie dziedziczeniu biedy,
4. Ochrona dzieci i młodzieży przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i społecznym wykluczeniem,
5. Poszerzanie oferty usługowej dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych ubóstwem,
6. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu wśród seniorów,
7. Monitorowanie warunków życiowych seniorów zagrożonych ubóstwem i bezradnością,

- 8. Pomiar i eliminowanie barier społecznych generujących wykluczenie społeczne osób niepełnosprawnych,
- 12. Rozwój profilaktyki oraz programów zwalczania patologii społecznej i przestępczości,
- 22. Profilaktyka dewiacji i patologii społecznej grup wrażliwych,

Priorytet IV: Wielkopolska obywatelska

- 2. Aktywizowanie zasobów ludzkich i potencjału społecznego na rzecz rozwoju jednostek, grup i społeczności,
- 4. Poszerzanie udziału seniorów w działaniach instytucji i organizacji społeczeństwa obywatelskiego,
- 5. Włączanie osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem w działania podmiotów społeczeństwa obywatelskiego,

3. WIELKOPOLSKI PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2011-2020

6 najważniejszych CELÓW dla Wielkopolski :

Priorytet 1: Monitoring zjawiska przemocy w rodzinie w województwie wielkopolskim

Priorytet 2: Wielkopolanie świadomi zjawiska przemocy w rodzinie

Priorytet 3: Wielkopolska wspierająca ofiary przemocy w rodzinie

Priorytet 4: Wielkopolski Model Pracy ze Sprawcą Przemocy szansą skutecznych oddziaływań na osoby stosujące przemoc

Priorytet 5: Wysoka jakość usług w wielkopolskich instytucjach i organizacjach realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Priorytet 6: Wielkopolska otwarta na skuteczne rozwiązania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

4. WOJEWÓDZKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH DLA WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO NA LATA 2013-2017

CEL STRATEGICZNY PROGRAMU:

Wzmacnianie działań na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz problemom im towarzyszącym w województwie wielkopolskim

CELE OPERACYJNE PROGRAMU:

I. Ograniczenie szkód wynikających ze spożywania alkoholu.

I.1. Ograniczenie szkód wynikających z picia szkodliwego i uzależnienia od alkoholu, w tym zmniejszenie odsetka konsumentów spożywających alkohol ryzykownie i szkodliwie.

I.2. Poprawa stanu psychofizycznego i funkcjonowania społecznego osób uzależnionych od alkoholu.

II. Ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego w tym szkód zdrowotnych i rozwojowych dzieci z rodzin, z problemem alkoholowym, w tym przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

II.1. Zwiększenie dostępności i poprawa jakości pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym.

II.2. Zwiększenie kompetencji osób zajmujących się pomaganiem dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym.

II.3. Poprawa funkcjonowania rodziny dotkniętej problemami picia szkodliwego i uzależnienia od alkoholu.

II.4. Poprawa funkcjonowania dorosłych członków rodzin osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie.

III. Ograniczenie zjawiska picia alkoholu przez dzieci i młodzież.

III.1. Zwiększenie jakości i dostępności programów profilaktycznych

III.2. Utrwalenie postaw abstynenckich w środowisku dzieci i młodzieży oraz zwiększenie świadomości młodzieży w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu.

III.3. Zmniejszenie liczby młodzieży często pijącej alkohol i upijającej się.

III.4. Zmiana postaw dorosłych wobec picia alkoholu przez dzieci i młodzież oraz zwiększenie kompetencji wychowawczych rodziców.

IV. Poprawa jakości działań podejmowanych przez gminy w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

IV.1. Podniesienie kompetencji członków gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych oraz pełnomocników/koordynatorów gminnych programów w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w społecznościach lokalnych.

IV.2. Zwiększenie wiedzy wójtów/burmistrzów/prezydentów miast oraz radnych w zakresie polityki lokalnej wobec alkoholu.

IV.3. Zwiększenie liczby gminnych programów uwzględniających diagnozę lokalnych problemów, zasobów i potrzeb w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

V. Wzmocnienie podmiotów prowadzących leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od alkoholu.

V.1. Zwiększenie dostępności świadczeń w zakresie leczenia, rehabilitacji i reintegracji poprzez rozwój specjalistycznych placówek oraz programów dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych.

V.2. Działania na rzecz modernizacji istniejącej bazy placówek prowadzących leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu oraz współuzależnionych, a także wspieranie stwarzania warunków sprzyjających powstawaniu nowych placówek i ich wyposażaniu.

V.3. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla uzależnionych od alkoholu osadzonych w zakładach karnych, aresztach śledczych oraz osób, które opuściły te placówki.

V.4. Wdrażanie metod wczesnej diagnozy i krótkiej interwencji wobec nadużywających alkoholu pacjentów podstawowej opieki zdrowotnej.

5.

PROGRAM WYRÓWNYWANIA SZANS OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI I PRZECIWDZIAŁANIA ICH WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU ORAZ POMOCY W REALIZACJI ZADAŃ NA RZECZ ZATRUDNIANIA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI W WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM NA LATA 2014 -2020

PRIORYTET I Aktywność społeczna osób z niepełnosprawnościami

1. Zwiększenie udziału osób z niepełnosprawnościami w życiu kulturalnym
2. Poprawa jakości kształcenia i wzrost poziomu wykształcenia osób z niepełnosprawnościami
3. Zwiększenie aktywności osób z niepełnosprawnościami w dziedzinie sportu, turystyki i rekreacji

PRIORYTET II Aktywność zawodowa osób z niepełnosprawnościami

1. Zwiększenie zatrudniania osób z niepełnosprawnościami ze szczególnym uwzględnieniem otwartego rynku pracy
2. Zwiększenie liczby pracodawców zatrudniających osoby z niepełnosprawnościami na otwartym rynku prac.

PRIORYTET III Rehabilitacja i profilaktyka zdrowotna osób z niepełnosprawnościami.

1. Poprawa jakości zdrowia osób z niepełnosprawnościami.
2. Rozszerzenie działań na rzecz rehabilitacji i jej kompleksowości

PRIORYTET IV Infrastruktura dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

1. Zwiększenie dostępności infrastruktury dla osób z niepełnosprawnościami.
2. Ulepszenie obecności osób z niepełnosprawnościami w różnych aspektach życia społecznego.

PRIORYTET V Wsparcie otoczenia osób z niepełnosprawnościami.

1. Podniesienie kompetencji osób wspierających osoby z niepełnosprawnościami
2. Wsparcie opiekunów osób z niepełnosprawnościami

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentów strategicznych i programów przyjętych do realizacji na poziomie regionalnym.

2.4. OCENA UWARUNKOWAŃ ZEWNĘTRZNYCH – PODSUMOWANIE

Należy podkreślić wzrastającą tendencję do postrzegania polityki społecznej jako jednego z ważniejszych elementów, stanowiących o standardzie i jakości życia. Unia Europejska wyznaczyła główne kierunki polityki społecznej i stała się przyczynkiem do formułowania kolejnych aktów prawnych, określających normy społeczne i prawa należne każdemu Europejczykowi, w zakresie pomocy społecznej i dostępności do zdobyczy cywilizacyjnych Starego Kontynentu, które sprzyjają wzrostowi komfortu życia. Przekonanie o rosnącym potencjale ekonomicznym państw członkowskich umacnia się, co można wnioskować po rosnącej liczbie opracowań, analiz i dokumentów

powstających na różnych szczeblach zarządzania terytorialnego, w tym opracowań, których celem jest integracja i koordynacja wysiłków i działań wielu podmiotów oraz instytucji oddziałujących na politykę społeczną Europy. Pracom tym towarzyszy chęć poznania i zrozumienia prawidłowości w funkcjonowaniu zjawisk społecznych, co znajduje wyraz w coraz liczniejszych już wykonanych i planowanych do wykonania w przyszłości opracowaniach i studiach poświęconych tym zjawiskom. Większa znajomość prawidłowości i uwarunkowań, jakim podlega społeczność europejska przyczyni się do poprawy skuteczności dokonywania ocen lub prognoz zmian zachodzących w obszarze społecznym. Wobec złożoności problematyki społecznej taką sytuację należy uznać za szansę dalszego skutecznego rozwiązywania problemów społecznych i prowadzenia działań integracyjnych.

Na szczeblu krajowym polityka społeczna znajduje dobre umocowanie w istniejących aktach prawnych oraz polityce Państwa. Powstające kolejno krajowe strategie, w tym Narodowa Strategia Integracji Społecznej, czy Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2011 - 2020 są ważnymi instrumentami sterowania polityką społeczną, dają one szansę na koordynację, większą spójność, a w efekcie wzajemne wzmocnienie działań Państwa z podejmowanymi na innych szczeblach działaniami zwłaszcza w obszarach zarządzanych przez samorząd wojewódzki i terytorialny. Samorządy natomiast od lat wspierane są przez liczne organizacje pozarządowe rozwiązujące konkretne problemy społeczne i podejmujące działania integracyjne w lokalnych społecznościach, a zwłaszcza w środowiskach zagrożonych wykluczeniem społecznym. Wyrazem polityki Państwa w sferze polityki społecznej jest skuteczne sędowanie na rzecz poszczególnych poziomów polskiego samorządu znaczącej odpowiedzialności za politykę społeczną. Warunkiem wzmocnienia przewidywanych korzyści winny być przemyślane i dobrze zorganizowane działania promocyjne i poszerzenie informacji o możliwościach tworzenia projektów w oparciu o środki UE. Działania te winny być skierowane do instytucji zarządzających poszczególnymi segmentami pomocy społecznej, organizacji pozarządowych i bezpośrednich beneficjentów prowadzonej polityki społecznej.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Wielkopolskiego tylko w niewielkim stopniu wpisuje się w finansowanie infrastruktury pomocy społecznej poprzez następujące osie priorytetowe:

Oś priorytetowa 7. Włączenie społeczne

Działanie 7.1. Aktywna integracja.

Działanie 7.2. Usługi społeczne i zdrowotne

Działanie 7.3. Ekonomia społeczna

oraz

Oś priorytetowa 9. Infrastruktura dla kapitału ludzkiego

Działanie 9.1. Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną

Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojaskowych

Program Operacyjny Kapitał Ludzki realizowany do roku 2014 został częściowo zastąpiony Programem Operacyjnym Wiedza, Edukacja, Rozwój (POWER) w obszarach wyznaczonych na

poziomie regionalnym i powoduje potrzebę reorganizacji punktów odniesienia wykorzystywanych przy tworzeniu planów rozwoju i projektów na niższych szczeblach zarządzania terytorialnego. Istotne znaczenie w latach 2015 - 2026 zyskuje możliwość pozyskiwania środków finansowych z funduszy Unii Europejskiej na realizację części zadań polityki społecznej, zwłaszcza w sferze tzw. projektów innowacyjnych, aktywizujące różne grupy społeczne do aktywności społecznej i gospodarczej.

3. UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE

Uwarunkowania wewnętrzne wynikają z przyjętych na szczeblu gminy Łądek dokumentów strategicznych i programów sektorowych. Najważniejszym dokumentem gminy Łądek wyznaczającym kierunki działań dla poszczególnych celów strategicznych jest Strategia Rozwoju Gminy Łądek na lata 2015-2020. W zakresie finansowania pomocy społecznej w ramach zaplanowanych projektów i przedsięwzięć z inspiracji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Łądek istotną rolę odgrywa Regionalny Program Operacyjny Województwa Wielkopolskiego do roku 2020 na szczeblu regionalnym oraz Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój (POWER). Dokumenty te zostały omówione w uwarunkowaniach zewnętrznych. Szczegółowe omówienie dokumentów opracowanych na szczeblu gminy przedstawiono poniżej w formie tabelarycznej.

Bardzo istotnym elementem wpływającym na prowadzenie skutecznej polityki społecznej są uwarunkowania wynikające bezpośrednio z oceny bieżącej sytuacji społeczno - gospodarczej gminy Łądek i możliwych do zidentyfikowania trendów w takich obszarach jak m.in. bezrobocie, problemy społeczne i demograficzne, dostęp do edukacji i infrastruktury społecznej oraz świadczeń medycznych.

3.1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z PRZYJĘCIA DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH I PROGRAMOWYCH NA SZCZEBLU LOKALNYM

Tabela 4. Ważniejsze dokumenty strategiczne obowiązujące w gminie Łądek dotyczące obszaru rozwiązywania problemów społecznych

1.	Strategia Rozwoju Gminy Łądek na lata 2015 - 2020
	<p>Strategia Rozwoju Gminy Łądek przedstawia sytuację społeczno-ekonomiczną Gminy, formułuje cele i opisuje strategię, zmierzającą do osiągnięcia rozwoju społeczno-gospodarczego. Strategia wskazuje również spodziewane efekty planowanych przedsięwzięć i kierunki zaangażowania środków funduszy strukturalnych i środków własnych Gminy.</p> <p>Misja Gminy Łądek</p> <p>Gmina Łądek to przyjazna i atrakcyjna przestrzeń, gdzie mieszkańcy i turyści mogą korzystać z obfitych walorów natury, licznych atrakcji turystycznych oraz zgłębiać tajemnice lokalnego dziedzictwa kulturowego. Przedsiębiorcy prowadzą tutaj nieuciążliwą działalność gospodarczą, pozostając w zgodzie z cennym przyrodniczo obszarem i wykorzystując przewagę konkurencyjną w postaci pobliskiego węzła komunikacyjnego autostrady A2. Świadoma swojego potencjału społeczność tworzy aktywny kapitał</p>

ludzki w budowaniu zintegrowanego rozwoju całej gminy.

Priorytety i cele powiązane bezpośrednio lub w sposób pośredni z szeroko rozumianym obszarem pomocy społecznej w Gminie Łądek:

1. Rozwinięta infrastruktura

1.3. Modernizacja infrastruktury społecznej

1.3.3. Termomodernizacja i remont obiektów użyteczności publicznej

1.3.4. Poprawa infrastruktury edukacji przedszkolnej i szkolnej.

3. Aktywny kapitał ludzki

3.2. Promowanie zdrowego stylu życia i zwiększenie stanu świadomości i kultury zdrowotnej mieszkańców

3.2.1. Wzrost jakości świadczonych usług medycznych w gminie

3.2.2. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców gminy

3.2.3. Wspieranie działań prowadzących do aktywnego spędzania wolnego czasu i organizacja imprez sportowych

3.2.4. Promowanie regionalnych produktów spożywczych i zdrowego odżywiania

3.2.5. Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców.

3.2.6. Wzbogacenie oferty spędzania wolnego czasu dla młodzieży i dorosłych

3.2.7. Aktywizacja osób starszych, niepełnosprawnych i wykluczonych społecznie

3.3. Zwiększenie atrakcyjności oferty edukacyjnej i jej dostosowanie do potrzeb rynkowych.

3.3.1. Wzmacnianie kompetencji społecznych młodych mieszkańców gminy.

3.3.2. Poprawa jakości kształcenia

3.3.3. Wykorzystywanie Internetu i nowoczesnych technik nauczania w procesie kształcenia młodzieży

3.3.4. Organizacja systemu zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży umocowanych w związkach sportowych. Rozszerzenie oferty zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży

3.4. Poprawa sprawności działania administracji publicznej

3.4.1. Cyfryzacja Urzędu Gminy i wzrost dostępności usług publicznych drogą internetową

3.4.2. Szkolenia kompetencyjne dla pracowników administracji publicznej

3.4.3. Nawiązanie współpracy w ramach partnerstw instytucjonalnych oraz uczestnictwo w projektach wspierających rozwój lokalny i regionalny.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2017 rok i dalsze lata

2. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, nakłada na samorząd obowiązek kształtowania na własnym terenie polityki przeciwdziałania i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Realizacja Programu odbywa się we współpracy z jednostkami pomocy społecznej, szkołami, policją, sądem, służbą zdrowia, organizacjami pozarządowymi oraz kościołami, związkami wyznaniowymi i osobami fizycznymi (tzw. realizatorami), które posiadają odpowiednie kwalifikacje do realizacji zadań.

W szczególności zadania własne gminy obejmują:

- Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
- Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
- Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.
- Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
- Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Łądek na lata 2011 – 2015 (program niezaktualizowany)

Cel główny:

Tworzenie warunków do skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc w rodzinie.

Cele szczegółowe:

1. Stworzenie Interdyscyplinarnego Zespołu do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w celu szybkiego i skutecznego podejmowania działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz zatrzymania przemocy w rodzinie, planowanie i realizacja działań pomocowych na podstawie diagnozy potrzeb.
2. Zwiększenie dostępności pomocy socjalnej, prawnej, psychologicznej.
3. Podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie.
4. Promowanie efektywnych sposobów rozwiązywania konfliktów w rodzinie.

Kierunki działania:

1. Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy
2. Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego.
3. Diagnoza zjawiska przemocy na terenie Gminy Łądek.
4. Tworzenie strategii interwencyjnych i systemu wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.
5. Kształtowanie postaw społeczności lokalnej wolnych od przemocy:
  - a) działania edukacyjne,
  - b) działania profilaktyczne,
  - c) działania informacyjne.
6. Profesjonalizacja kadr związanych z pracą w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
7. Dostosowywanie działań programu w zakresie interwencji, informacji, edukacji, budowania systemu i działań zespołu interdyscyplinarnego do projektowanych zmian w przepisach prawnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentów strategicznych i programów przyjętych do realizacji na poziomie lokalnym.

Podsumowanie

Informacje zebrane w tabeli, przedstawiają wybrane zapisy w dokumentach określających priorytety oraz zadania gminy Łądek wyznaczających kierunki działania w programach sektorowych świadczą o tym, że znaczenie polityki społecznej i rozwiązywanie konkretnych problemów przy wielu priorytetach gospodarczych gminy stanowi jeden z istotnych elementów rozwoju gminy Łądek. Dla

wielu obszarów gminy strategia rozwiązywania problemów społecznych stanowi jeden z istotniejszych elementów przezwyciężenia problemów społecznych oraz integracji lokalnych społeczności i środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym.

3.2. OCENA UWARUNKOWAŃ WEWNĘTRZNYCH – PODSUMOWANIE

Możliwości prowadzenia skutecznej polityki społecznej na danym obszarze zależą w znacznym stopniu od skali zjawisk objętych tą polityką oraz sprawnego współdziałania wszystkich podmiotów działających w tym obszarze. Sektor publiczny w gminie Łądek oparty o działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wraz z organizacjami pozarządowymi tworzy potencjał kadrowy i infrastrukturalny, będący w stanie wygenerować projekty i przedsięwzięcia skutecznie wypełniające założenia strategii rozwiązywania problemów społecznych. Działania te wsparte dostępem do najnowszych osiągnięć nauki w tym obszarze oraz umiejętnym włączeniem bezpośrednich beneficjentów pomocy społecznej dają podstawy do osiągnięcia znacznych sukcesów na polu wdrażania celów określonych strategią rozwiązywania problemów społecznych. Ocena uwarunkowań wewnętrznych w gminie Łądek zmierza do wskazania niewykorzystanych zasobów gminy oraz możliwości większego ich dostosowania do potrzeb rozwiązywania problemów społecznych. Z tego punktu widzenia należy zwrócić uwagę przede wszystkim na następujące zjawiska:

1. Baza oświatowa i dostęp do edukacji na poziomie podstawowym wypełnia potrzeby gminy. Coroczny wzrost ilości mieszkańców w gminie Łądek (w latach 2000 - 2015 liczba mieszkańców wzrosła o 1,5%, a średni wiek mieszkańców wynosi 39,1 lat i jest mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa wielkopolskiego oraz znacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski) wyróżnia gminę Łądek spośród wielu gmin regionu gdzie występuje powszechnie zjawisko ujemnego przyrostu naturalnego. Istnieje jednak ciągła konieczność monitorowania ruchu ludności i podstawowych wskaźników demograficznych;
2. Struktura ekonomiczna ludności zamieszkującej teren gminy Łądek jest obecnie mało korzystna - ludność w wieku produkcyjnym stanowi 62,7% ogólnej liczby ludności. Należy jednak pamiętać, że prognozy ludnościowe przewidują w najbliższych latach dalsze zmniejszanie się procentowego udziału ludności w wieku produkcyjnym na rzecz ludności w wieku nieprodukcyjnym;
3. W latach 2011– 2016 zaobserwować można wyraźny spadek poziomu bezrobocia na terenie gminy, co wiąże się zarówno ze wzrostem zatrudnienia, jak i procesem emigracji zarobkowej, która w wielu przypadkach rodziła problemy społeczne wynikające m.in. ze wzrostu ilości rodzin niepełnych lub okresowo niepełnych. Poziom bezrobocia nadal jest

stosunkowo niski w powiecie słupeckim i osiąga poziom 9,7%, ale jest większy niż w regionie (5,3%) i większy niż na poziomie krajowym – 8,7% na dzień 30.06.2016 r.

4. O trwałości rozwoju gospodarczego decydują w znacznej mierze podmioty oparte o kapitał spółek prawa handlowego. W gminie występuje potrzeba skutecznej polityki proinwestycyjnej, która w sposób ciągły przyczyniałaby się do wzrostu inwestycji tworzących nowe miejsca pracy zarówno w samych Łądku jak i w całej gminie;
5. Istnieje potrzeba stworzenia podstaw informacyjnych do podejmowania decyzji strategicznych, poprzez prowadzenie monitoringu zjawisk społecznych w wybranych obszarach tematycznych pomocy społecznej, ponieważ wiedza na temat kształtowania się zjawisk społecznych będących podstawowym przyczynkiem wyznaczania celów i kierunków działania strategii rozwiązywania problemów społecznych jest niewystarczająca, z uwagi na ciągłą zmienność tych zjawisk;
6. Winien być stworzony korzystny klimat gospodarczy i społeczny dla prowadzenia skutecznej pomocy społecznej poprzez wzmocnienie funkcji partnerstw publiczno - społecznych i publiczno - prywatnych, zwłaszcza w zakresie budowy oferty infrastruktury pomocy społecznej, edukacyjnej, kulturalnej skierowanych w kierunku lokalnego biznesu, organizacji pozarządowych i ludzi, dla których Łądek jest miejscem otwartym na inwestycje. Spowoduje to poszerzenie motywów działań prospołecznych i integracyjnych w grupie aktywnych liderów rozwiązywania problemów społecznych, animatorów organizacji pomocy społecznej, działań integracyjnych i wolontariuszy sprawi, że zaspokajane będą w większym stopniu potrzeby bezpośrednich beneficjentów prowadzonej w gminie polityki społecznej;
7. Szansą na podniesienie efektywności działań podejmowanych w ramach prowadzonej polityki społecznej na obszarze całej gminy jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju i aktywizacja społeczności lokalnej w kierunku tworzenia projektów i przedsięwzięć prospołecznych i integracyjnych;
8. Skuteczna realizacja polityki społecznej w gminie Łądek musi być wspierana przez spójne i efektywne akcje promocyjne wdrażanych i już zrealizowanych z sukcesem dobrych praktyk w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, działań na rzecz integracji, zwiększenia dostępu do edukacji, świadczeń zdrowotnych i wzrostu świadomości społecznej. Działania promocyjne winny być wsparte dobrze zorganizowaną informacją, skierowaną nie tylko do decydentów polityki społecznej, ale także do organizacji pozarządowych i instytucji uczestniczących w świadczeniu usług na rzecz bezpośrednich beneficjentów tej polityki. Ma to istotne znaczenie dla utrzymywania stałego kontaktu wszystkich aktorów polityki społecznej – dawców, biorców i lokalnej społeczności nie zawsze do końca rozumiejącej zachodzące przemiany społeczne w jej dalszym i bliższym otoczeniu.

4. RAPORT O STANIE

4.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY GMINY

Gmina Łądek jest gminą wiejską, znajdującą się we wschodniej części województwa wielkopolskiego, w powiecie słupeckim. Od południa graniczy z gminą Zagórów oraz z gminą Pyzdry, od południowego wschodu z gminą Golina, od północy z gminą Słupca, a od północnego zachodu z gminą Strzałkowo. Obszar Gminy Łądek usytuowany jest w krainie Wielkich Dolin, której część nazwano Niziną Konińską. Położony jest w dorzeczu rzeki Warty.

Powierzchnia gminy wynosi 98,32 km², tym samym stanowi 11,73% powierzchni powiatu słupeckiego. W skład 16 sołectw gminy Łądek wchodzi: Ciężęń, Dąbrowa, Dolany, Dziedzice, Jaroszyn, Jaroszyn-Kolonia, Łąd, Łąd-Kolonia, Łądek, Policko, Ratyń, Samarzewo, Sługocin, Sługocin-Kolonia, Waclawów i Wola Koszucka. Według danych GUS i stanu na 31.12.2015 r. gminę Łądek zamieszkiwało 5 774 mieszkańców.

Łądek pełni funkcję gminnego ośrodka usługowego, to tutaj mieszczą się podstawowe urzędy, instytucje i obiekty użyteczności publicznej.

Rysunek 1. Gmina Łądek na tle powiatu słupeckiego

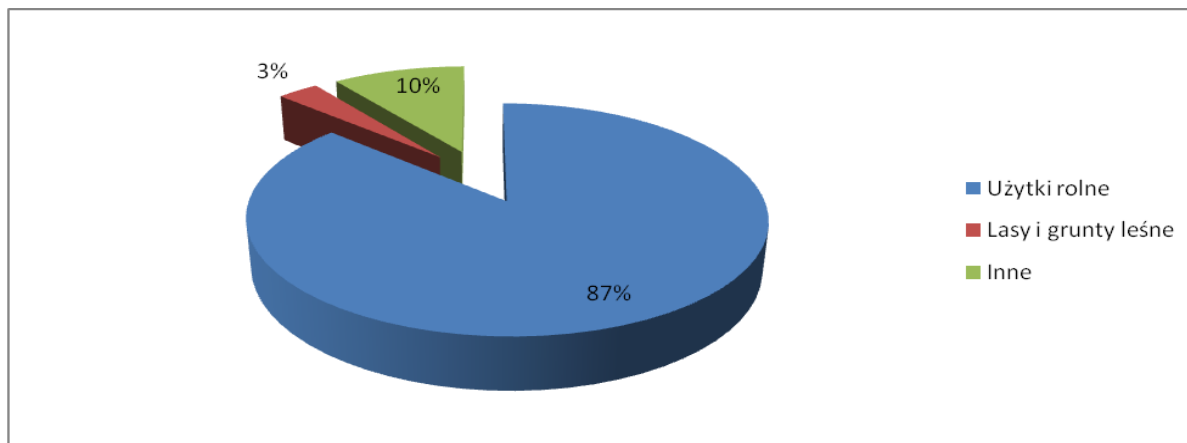

Źródło: zasoby internetowe https://pl.wikipedia.org/wiki/Plik:Gmina_L%C4%85dek.JPG#filelinks

W ogólnej powierzchni gminy dominującą rolę odgrywa strefa rolnicza - użytki rolne zajmują 8 623 ha, co stanowi 87% powierzchni gminy. Lasy i grunty leśne zajmują obszar 296 ha. Gmina ma bardzo niski stopień zalesienia (3,0%), znacznie poniżej średniej dla województwa (25,3%). Pozostałe grunty zajmują 913 ha powierzchni gminy.

W powierzchni gminy użytki rolne zajmują 8 623 ha, użytki leśne oraz grunty zadrzewione 296 ha.

Wykres 1. Struktura procentowa gruntów w gminie Łądek

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

4.2. UWARUNKOWANIA DEMOGRAFICZNE

4.2.1. Stan i struktura ludności

Według stanu na dzień 31.12.2015 r. ludność gminy Łądek liczyła 5 774 mieszkańców, co stanowi 9,7% ludności powiatu słupeckiego. Gęstość zaludnienia na 1 km² w latach 2011-2014 utrzymywała się na podobnym poziomie i wynosiła 73-74 osoby, co daje gminie 7 miejsce w powiecie (100 os/1 km²).

W latach 2010-2015 odnotowano systematyczny nieznaczny wzrost ludności – w roku 2015, w porównaniu do 2010, nastąpił wzrost o 74 osoby, co stanowi ok. 1,5%. Natomiast w latach 2005-2015 liczba mieszkańców wzrosła o 114 osób. Według prognozy demograficznej Głównego Urzędu Statystycznego liczba mieszkańców do roku 2035 sukcesywnie będzie spadać, przy czym tempo tego spadku będzie coraz wyższe. Ponadto wg badań Eurostatu począwszy od 2015 r. liczba ludności w wieku 18-64 lat w Polsce obniża się. Szacuje się, że w 2050 r. populacja tej grupy osób zmniejszy się o 30 proc. czyli o 8,1 mln osób w porównaniu z 2014 r. Proces ten wynikać będzie przede wszystkim ze zmniejszenia się liczebności grupy osób w wieku 0-24 lat przy jednoczesnym wzroście liczby osób w wieku emerytalnym. Jednocześnie znacznym fluktuacjom podlegać będzie liczebność osób w wieku niemobilnym. Prognozy Eurostatu jednak nie dotyczą gminy Łądek, która objęta jest procesem migracji ludności średnich i dużych miast do obszarów podmiejskich.

Średni wiek mieszkańców gminy Łądek wynosi 39,1 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa wielkopolskiego oraz nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski.

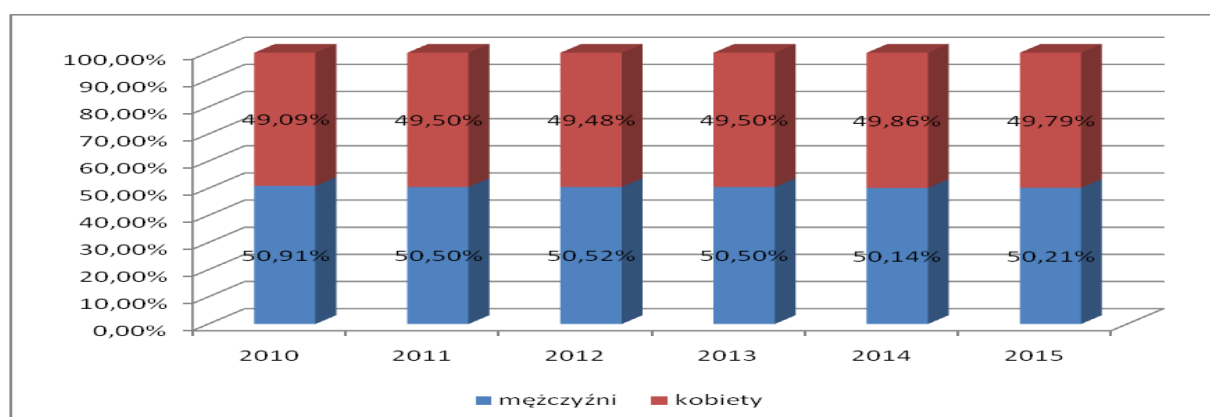
Tabela 5. Podstawowe dane demograficzne dot. mieszkańców gminy Łądek - stan na 31.12.2015 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	WARTOŚCI
Stan ludności ogółem, w tym:	5 774
mężczyźni	2 899
kobiety	2 875
Ludność w wieku przedprodukcyjnym ogółem, w tym:	1 081
mężczyźni	565
kobiety	516
Ludność w wieku produkcyjnym ogółem, w tym:	3 620
mężczyźni	1 975
kobiety	1 645
Ludność w wieku poprodukcyjnym ogółem, w tym:	1 073
mężczyźni	359
kobiety	714
Urodzenia żywe w 2015 roku	69
Zgony ogółem w 2015 roku	64
Przyrost naturalny	5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Mężczyźni w gminie Łądek mają obecnie niewielką przewagę liczebną nad kobietami. W 2015 r. udział mężczyzn w ogólnej liczbie ludności kształtował się na poziomie blisko 50,2% (w powiecie 49,7%). Natomiast współczynnik feminizacji, czyli liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn, wyniósł 99 i był niższy niż uzyskany w województwie wielkopolskim (106) i w powiecie słupeckim (101).

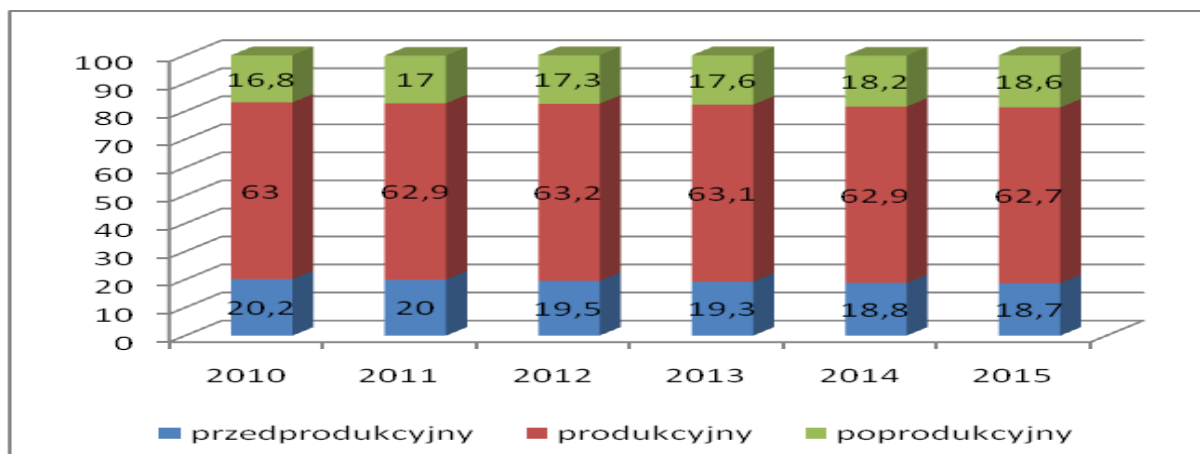
Wykres 2. Struktura procentowa ludności wg płci w gminie Łądek w latach 2010-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Wykres 3. Struktura ludności wg ekonomicznych grup wiekowych w gminie Łądek w latach 2010-2015 (w %)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Struktura ludności gminy według ekonomicznych grup wiekowych w roku 2015 ukazuje przewagę ludności w wieku produkcyjnym, która stanowiła 62,7% ludności ogółem. Porównując rok 2015 do roku 2012 (rok, w którym tworzono poprzednią *Strategię Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łądek na lata 2012-2016*) można zauważyć, że ludność w wieku produkcyjnym była poprzednio na nieco wyższym poziomie (63,2%), który spadał, aż do omawianego 2015 r. Natomiast w latach 2010-2015 utrzymał się trend zwykły w grupie ludności w wieku poprodukcyjnym, osiągając na koniec badanego okresu wzrost o 1,8%. Na przestrzeni analizowanych lat obserwuje się powolny wzrost populacji w wieku poprodukcyjnym, co świadczy o starzejącym się społeczeństwie. Ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowiła w roku 2010 - na poziomie 20,2%, natomiast w 2015r. – 18,7% ludności zamieszkującej obszar gminy, co stanowi 1,5% spadku. Udział osób młodych w stosunku do osób w wieku produkcyjnym jest trzykrotnie niższy, co również świadczy o „starzejącej się” gminie. Przyczyn postępującego starzenia mieszkańców jest kilka:

- niska rozrodność, powodująca brak zastępowalności biologicznej pokoleń, prowadzi będzie do stałego zmniejszania się udziału najmłodszych grup wieku w ogólnym zaludnieniu,
- odpływ za pracą poza granice podregionu, dotyczący głównie ludzi młodych,
- poprawa warunków bytowych, opieki i profilaktyki zdrowotnej oraz wysokiej świadomości w zakresie własnego zdrowia wpłynie na stopniowe wydłużanie się czasu trwania życia.

W analizowanym okresie można zauważyć, że:

- liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym systematycznie spada, co oznacza, że rodzi się mniejsza ilość dzieci każdego roku, a także, że coraz większa liczba osób z tej grupy opuszcza gminę, co jest zjawiskiem negatywnym, wpływającym na rozwój gminy,
- liczba ludności w wieku produkcyjnym nieznacznie, ale systematycznie spada, co może oznaczać odpływ ludności w poszukiwaniu pracy do innych miejscowości,

- liczba ludności w wieku poprodukcyjnym systematycznie rośnie, co oznacza, że coraz więcej osób przechodzi na emeryturę. W tej grupie jest również więcej kobiet niż mężczyzn, co wynika z faktu, że kobiety dożywają zwykle późniejszego wieku, niż mężczyźni.

W kolejnych latach w strukturze wiekowej będzie się systematycznie zwiększał udział ludności w wieku poprodukcyjnym, jako efekt powojennego wyżu demograficznego lat 50.

4.2.2. Ruch naturalny ludności

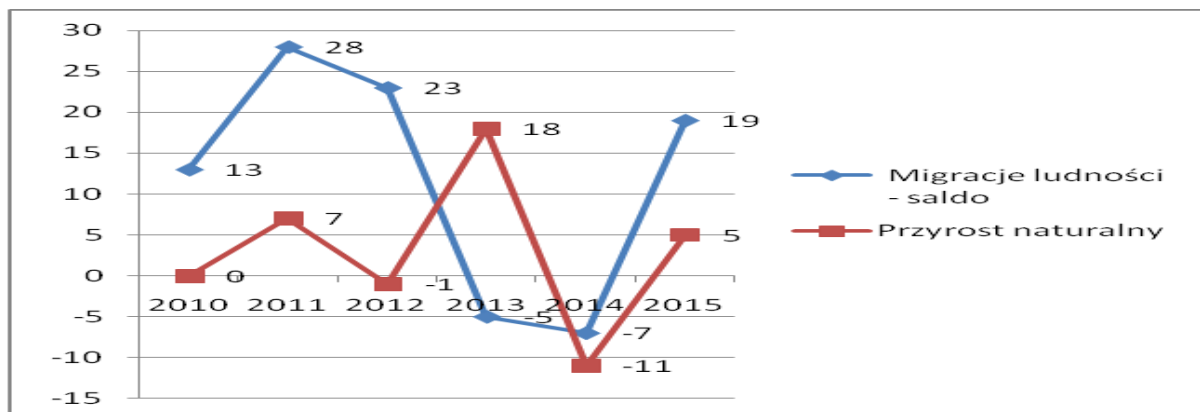
Zmianę liczby ludności gminy obrazują inne zjawiska, mianowicie ruchy naturalne oraz migracje mieszkańców. Ruchy naturalne określa się za pomocą naturalnych czynników, takich jak urodzenia żywe i zgony – będące wielkościami pozwalającymi wyznaczyć przyrost naturalny. Analiza wskaźnika przyrostu naturalnego, określanego jako różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów, wskazuje na niekorzystną sytuację panującą w gminie Łądek.

Analizując dane dotyczące przyrostu naturalnego można zauważyć tendencję skokową. Świadczy to o „nietrwałości” i „niestabilności” zasobów demograficznych gminy. W roku 2012 oraz 2014 liczba zgonów dominowała nad liczbą urodzeń. W pozostałych latach zmiana miała wartość dodatnią. W roku 2012 przyrost naturalny wynosił -1, w 2013 +18, w roku 2014 -11, a w 2015 +5. W wyniku mniejszej liczby urodzin przyrost naturalny w roku 2014 był najmniejszy w całym badanym okresie. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 1,24 i jest nieznacznie większy od średniej dla województwa oraz znacznie większy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

Migracje to z kolei wymeldowania i zameldowania na terenie gminy Łądek, obrazujące ruchy ludności z perspektywy miejsca zamieszkania – wielkości pozwalające wyznaczyć saldo migracji.

Poniższa tabela obrazuje zjawisko przyrostu naturalnego mieszkańców gminy na tle migracji ludności.

Wykres 4. Migracje ludności na pobyt stały i przyrost naturalny w gminie Łądek w latach 2010-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

Powyższe zastawienie ukazuje powtarzający się - skokowy charakter zjawiska migracji na terenie gminy. Saldo migracji w roku 2012 +23, w roku 2013 -5, w 2014 – 7, w 2015 roku +19.

Z analizy powyższego wynika, że tylko w 2013 r. migracja ludności była mniejsza od przyrostu naturalnego. Dodatkowo wartości migracji świadczą o napływie ludności do gminy Łądek. Obserwowane dodatnie saldo przyrostu oraz migracji w każdym badanym roku oznacza przyrost ludności w gminie.

Tabela 6. Ruch naturalny ludności w gminie Łądek w latach 2010-2015

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Urodzenia żywe na 1000 ludności	9,3	13,3	11	12,2	7,7	11,9
Zgony na 1000 ludności	9,31	12,08	11,14	9,04	9,58	11,08
Przyrost naturalny na 1000 ludności	0	1,2	-0,2	3,1	-1,9	0,9
Małżeństwa na 1000 ludności	6,5	7,9	6,1	3,7	7	6,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Lokalnych.

4.3. UWARUNKOWANIA EKONOMICZNE

4.3.1. Bezrobocie w gminie Łądek

Bezrobocie jest jednym z najistotniejszych problemów wielu gmin w Polsce. Bezrobocie powoduje obniżenie warunków bytowych społeczności wpływając jednocześnie na wzrost frustracji oraz patologii, dlatego też ważne jest aktywizowanie społeczeństwa w zakresie przedsiębiorczości, edukacji czy samodoskonalenia.

Zarówno w Polsce, w województwie wielkopolskim jak i w powiecie słupeckim w latach 2011 – 2015, zanotowano na rynku pracy spadek poziomu bezrobocia. Według danych statystycznych na 31.12.2015 r. stopa bezrobocia w powiecie słupeckim wyniosła 11,3% (spadek o 3,3% w stosunku do roku poprzedniego), podczas gdy w województwie 6,1% (spadek o 1,5% w porównaniu do 2014 r.), a na poziomie kraju 9,7% (spadek o 1,7% stosunku do ubiegłego roku).

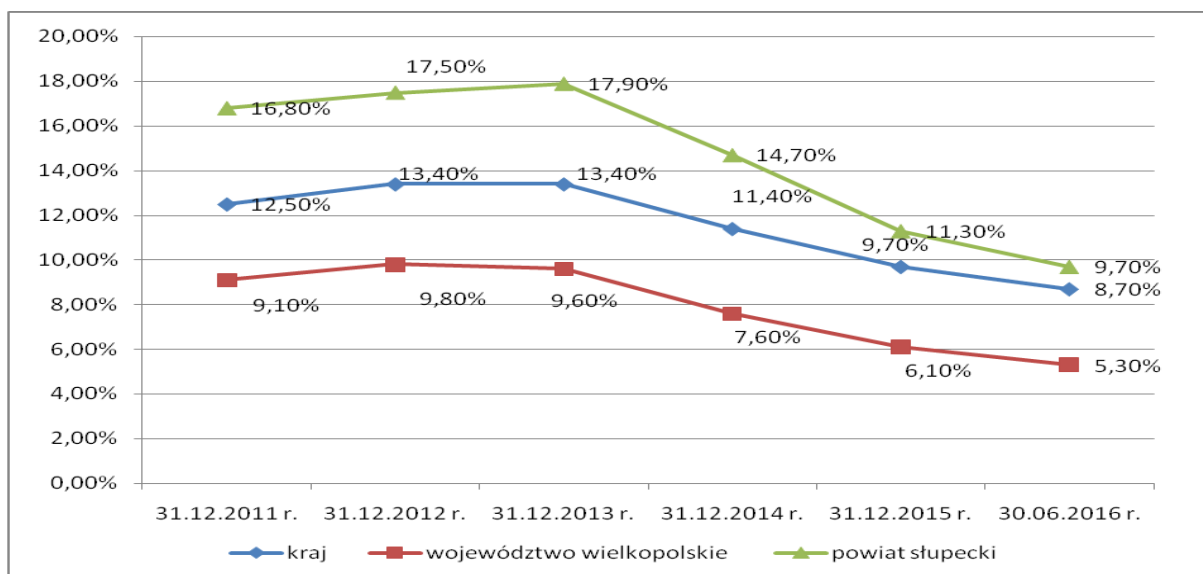
Poniższa tabela i wykres obrazuje wielkość stopy procentowej w poszczególnych jednostkach terytorialnych.

Tabela 7. Stopy bezrobocia w kraju, województwie wielkopolskim i powiecie słupeckim w latach 2011-2015 oraz wg stanu na 30.06.2016 r.

	31.12.2011 r.	31.12.2012 r.	31.12.2013 r.	31.12.2014 r.	31.12.2015 r.	30.06.2016 r.
kraj	12,50%	13,40%	13,40%	11,40%	9,70%	8,70%
województwo wielkopolskie	9,10%	9,80%	9,60%	7,60%	6,10%	5,30%
powiat słupecki	16,80%	17,50%	17,90%	14,70%	11,30%	9,70%

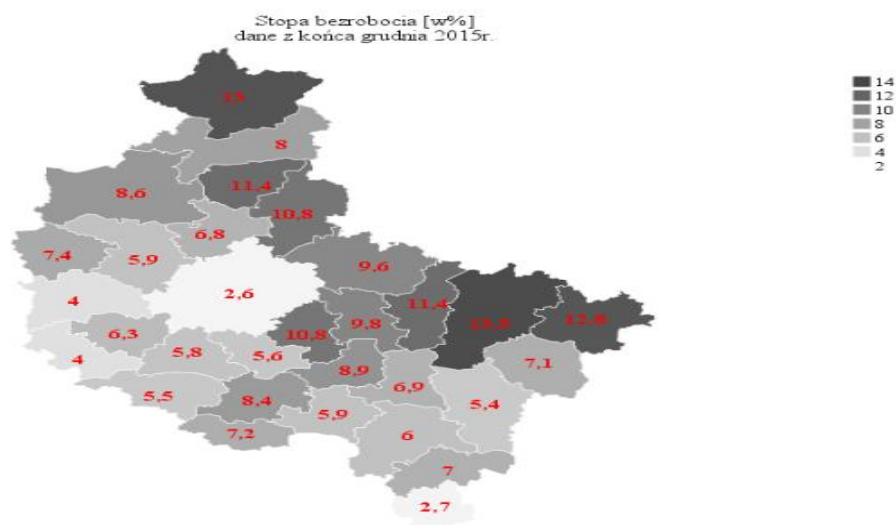
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych – GUS.

Wykres 5. Stopy bezrobocia w kraju, województwie wielkopolskim i powiecie słupeckim w latach 2011-2015 oraz wg stanu na 30.06.2016 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych – GUS.

Rysunek 2. Stopa bezrobocia w powiatach województwa wielkopolskiego wg stanu na 31.12.2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu.

Z uwagi na typowo rolniczy charakter gminy, duża część jej mieszkańców związana jest z rolnictwem. Na typowo wiejskich terenach podstawowym źródłem utrzymania jest praca we własnych indywidualnych gospodarstwach rolnych. Jednak część siły roboczej, jaka pracuje w gospodarstwach rolnych, stanowi bezrobocie ukryte. Wynika to z tego, że występuje nieadekwatność arealu gospodarstw rolnych w stosunku do liczby pracujących w nich ludzi.

Bezrobocie jest jednym z głównych problemów występujących w gminie. Pomimo polityki socjalnej prowadzonej przez gminę, oraz nowych miejsc pracy nadal znaczący odsetek ludzi pozostaje bez zatrudnienia. Od kilku lat notuje się stopniowy spadek liczby osób bezrobotnych. Według stanu na 31.12.2015 r. liczba osób bezrobotnych w gminie Łądek zmniejszyła się w porównaniu do 2012 r. o ponad połowę. Poniższa tabela obrazuje gminę Łądek na tle pozostałych 7 gmin powiatu słupeckiego oraz jej udział w ogóle bezrobotnych w powiecie.

Tabela 8. Liczba bezrobotnych w gminach powiatu słupeckiego

Wyszczególnienie	Bezrobotni zarejestrowani			% ogółu bezrobotnych w powiecie słupeckim (dot. 2015 r.)
	2013	2014	2015	
Łądek - Gmina	379	287	248	9,70
Słupca - Miasto	943	752	559	21,86
Słupca - Gmina	634	542	439	17,17
Orchowo - Gmina	305	228	183	7,16
Ostrowite - Gmina	398	321	228	8,92
Powidz - Gmina	204	161	127	4,97
Strzałkowo - Gmina	611	517	381	14,90
Zagórów Miasto i Gmina	782	596	392	15,33
POWIAT	4256	3404	2557	100,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Słupcy.

Bezrobocie w gminie jest bezspornie problemem, który dotyka największą część społeczeństwa. Statystyki dotyczące bezrobocia w znacznym stopniu zniekształcają obraz zjawiska ze względu na duży stopień tzw. bezrobocia utajonego oraz powszechności „pracy na czarno”. Analizując rynek pracy w gminie Łądek zauważyć można systematyczny spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych z terenu gminy, co stanowi o zmniejszaniu się skali tego problemu.

Liczba bezrobotnych w powiecie słupeckim zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Słupcy na dzień 31 grudnia 2015 r. wynosiła 2 557 osób, w tym 1 441 kobiet, tj. 56,4%. W okresie tym na terenie gminy Łądek znajdowało się 248 osób bezrobotnych. Bezrobotne kobiety z terenu gminy w liczbie 151 stanowiły na koniec grudnia 2015 r. blisko 61% ogółu bezrobotnych.

W porównaniu do analogicznego okresu ubiegłego roku ich liczba spadła o 39 osób. Bezrobocie wśród mężczyzn obniżyło się natomiast w porównaniu z grudniem 2014 r. o 16 osób. Szczegółowe dane dotyczące rynku pracy w gminie Łądek przedstawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 9. Bezrobotni w gminie Łądek w latach 2012-2015

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2012 r.		stan na dzień 31.12.2013 r.		stan na dzień 31.12.2014 r.		stan na dzień 31.12.2015r.	
	Ogółem	w tym kobiety	Ogółem	w tym kobiety	Ogółem	w tym kobiety	Ogółem	w tym kobiety
Liczba bezrobotnych ogółem:	339	174	379	195	287	174	248	151
w tym:								
Z prawem do zasiłku	39	17	32	12	22	15	25	12
Do 25 roku życia	102	47	110	49	69	43	64	40
Powyżej 50 roku życia	38	14	39	13	43	18	40	21
Długotrwale bezrobotni	175	107	189	106	177	109	132	88
Niepelnosprawni	11	5	18	10	11	6	7	4
Podjęcia pracy	54	31	58	31	42	27	27	19
Rozpoczęcia stażu	26	22	30	23	39	30	41	29

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Słupcy.

Jak wynika z powyższych danych w analizowanym okresie nastąpił spadek osób długotrwale bezrobotnych - o 25%, jednak na koniec 2015 r. stanowiły one aż 53% wszystkich bezrobotnych. Jest to zjawisko niepokojące, gdyż osoby długotrwale bezrobotne są najbardziej zagrożone wykluczeniem społecznym i trudno takie osoby "wyrwać" z bezrobocia. Kwestia długotrwałego bezrobocia stanowi istotny problem społeczny, ponieważ osoby z tej grupy są w znacznym stopniu zagrożone marginalizacją społeczną z powodu długotrwałego pozostawania bez pracy. Im krótszy okres pozostawania bez pracy, tym bezrobotny ma większe szanse na znalezienie pracy, niż osoba długotrwale poszukująca pracy. Szansą na zmianę niekorzystnej sytuacji osób długotrwale bezrobotnych w gminie stanowi zmiana ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, która z końcem 2015 r. wprowadziła regulacje służące aktywizacji zawodowej młodych pracowników. Długotrwale bezrobocie, z jego negatywnymi konsekwencjami psychospołecznymi, wymaga odpowiednich form oddziaływań pomocy społecznej na bezrobotnych oraz instytucji i organizacji zajmujących się reintegracją zawodową.

W 2015 r. 41 osób bezrobotnych objęto stażem. W tym samym okresie 27 osób podjęło pracę za pośrednictwem Powiatowego Urzędu Pracy.

Analizując strukturę bezrobocia pod kątem wieku, należy zauważyć, że w latach 2012 - 2015 ze względu na wiek osób bezrobotnych, przeważały osoby pomiędzy 25-34 roku życia.

Tabela 10. Bezrobotni zarejestrowani w latach 2012-2015 w gminie Łądek w rozbiciu na grupy wiekowe

Ogółem	2012	2013	2014	2015
18-24	102	110	69	64
25-34	115	125	101	89
35-44	66	76	57	42
45-54	39	38	33	29
55 i więcej	17	30	24	24

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Słupcy.

W ciągu ostatnich 4 lat proporcje między grupami wiekowymi osób bezrobotnych uległy zmianom. Wyróżnić należy tutaj zmiany nominalne, tzn. w obrębie jednej grupy wiekowej oraz zmiany relatywne struktury, tzn. zmiany w stosunku do ogółu bezrobotnych. Największe bezrobocie jest w grupie osób w wieku 25-34 lata - stanowią oni w 2015 r. blisko 36% ogółu bezrobotnych. Udział ten nieznacznie zmniejszył się co prawda, w sensie relatywnym, na przestrzeni 4 lat, z poziomu 33,9% w roku 2012. W grupie osób najmłodszych wskaźnik spadł o 4,2% - do poziomu 25,8% ogółu bezrobotnych z 30% w 2012 r. W tej grupie też zanotowano największy spadek nominalny (o 38 osób w analizowanym okresie). W trzeciej grupie (35-44) wskaźnik uległ zmianie o 2,6% w porównaniu do 2012. W ostatniej grupie, stanowiącej najmniejszy udział w ogóle bezrobotnych, zanotowano zwiększenie wskaźnika o 4,7%. W tej grupie z kolei zanotowano największy przyrost nominalny (o 7 osób w analizowanym okresie).

Bezrobocie dotyka osoby z wykształceniem zawodowym jak i osoby z wykształceniem wyższym i średnim. Strukturę bezrobotnych pod względem wykształcenia obrazuje poniższa tabela:

Tabela 11. Struktura bezrobotnych wg wykształcenia w gminie Łądek w latach 2012-2015

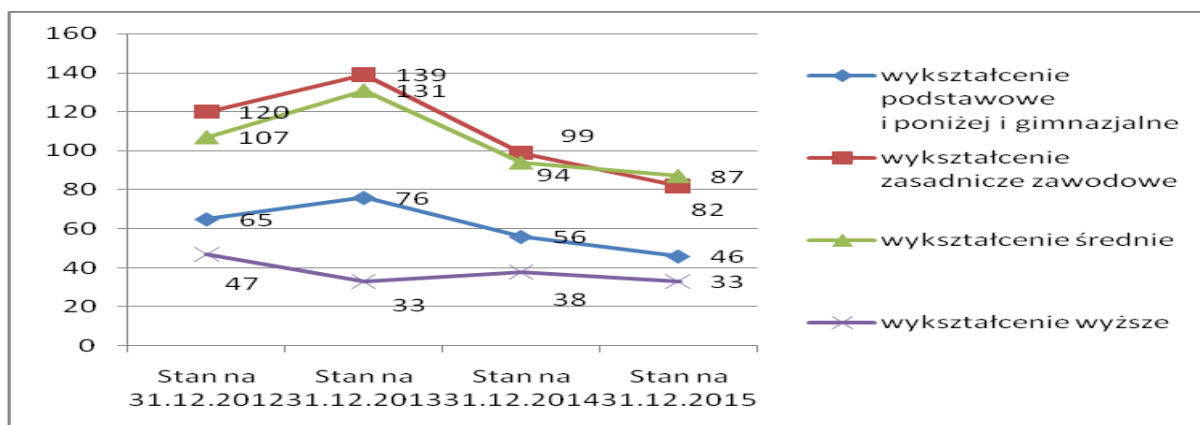
Liczba osób bezrobotnych wg wykształcenia w gminie Łądek w latach 2012-2015				
wyszczególnienie	Stan na 31.12.2012	Stan na 31.12.2013	Stan na 31.12.2014	Stan na 31.12.2015
wykształcenie podstawowe i poniżej i gimnazjalne	65	76	56	46
wykształcenie zasadnicze zawodowe	120	139	99	82
wykształcenie średnie	107	131	94	87
wykształcenie wyższe	47	33	38	33

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Słupcy.

Charakterystyczną cechą bezrobocia w gminie Łądek jest niski poziom wykształcenia wśród osób bezrobotnych, co w zasadniczy sposób decyduje o ich szansach na znalezienie zatrudnienia. Biorąc pod uwagę kwalifikacje zawodowe osób bezrobotnych można zauważyć, że najliczniejszą grupę w 2015 r. stanowią osoby z wykształceniem średnim (35% bezrobotnych) oraz zasadniczym

zawodowym (33%). Należy także odnotować udział osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym, stanowiący 13,3% ogółu bezrobotnych. W formie graficznej informacje zostały przedstawione na poniższym wykresie.

Wykres 6. Struktura bezrobotnych wg wykształcenia w gminie Łądek w latach 2012-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Słupcy.

Osoby niepełnosprawne na rynku pracy

Osoby niepełnosprawne stanowią szczególną kategorię społeczną. W każdym społeczeństwie istnieje pewien odsetek ludzi, którzy z powodu czynników dziedzicznych, wrodzonych, w wyniku chorób, wypadków albo nieprawidłowych warunków życia nie posiadają pełnej sprawności fizycznej czy psychicznej. Niepełna sprawność fizyczna i umysłowa ludzi jest problemem wymagającym szczególnej uwagi.

Wszystkie wskaźniki ilustrujące sytuację na rynku pracy są dla osób niepełnosprawnych bardzo niekorzystne i dowodzą pogłębiających się nierówności w dostępie do pracy między osobami niepełnosprawnymi a sprawnymi, co w znacznej mierze związane jest z dostępem do komunikacji oraz odległością do miejsc pracy.

Według danych pochodzących z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Słupcy na 31.12.2015 r. na terenie województwa wielkopolskiego, ogólna liczba zarejestrowanych bezrobotnych osób niepełnosprawnych wyniosła 7 249. Liczba bezrobotnych niepełnosprawnych stanowiła 7,8% ogólnej liczby bezrobotnej ludności województwa. W porównaniu z rokiem 2014 liczba osób bezrobotnych niepełnosprawnych na terenie województwa spadła o 1 275 osób, co stanowi ok. 15%.

Natomiast na terenie powiatu słupeckiego, według danych pochodzących z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu, w 2015 r. bez pracy pozostawało 150 osób niepełnosprawnych, w tym 82 kobiety. Wśród bezrobotnych niepełnosprawnych z terenu gminy Łądek na koniec 2015 r. było zarejestrowanych 7 osób.

Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego, poprzez

umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy.

Sytuacja osób niepełnosprawnych na wielkopolskim rynku pracy wymaga szczególnej uwagi instytucji rynku pracy oraz podjęcia kompleksowych działań na rzecz tej grupy. Czynniki, które mają istotny wpływ na poszukiwanie i zdobycie przez niepełnosprawnych zatrudnienia, są względnie niski poziom posiadanych kwalifikacji zawodowych i mała aktywność na rynku pracy oraz dodatkowo funkcjonujące społecznie stereotypy i uprzedzenia.

Zakres działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Słupcy, ukierunkowany na pomoc osobom niepełnosprawnym zarejestrowanym w tut. urzędzie, obejmuje, poza finansowaniem poszczególnych form aktywizacji, także wspieranie aktywności zawodowej z wykorzystaniem przewidzianych przepisami ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. PUP w Słupcy, wspierając osoby niepełnosprawne w zakresie rehabilitacji zawodowej udzielał wsparcia zarówno osobom niepełnosprawnym, jak i pracodawcom zamierzającym zatrudnić osoby niepełnosprawne, w formie m.in.:

- przyznania środków na podjęcie działalności gospodarczej z Funduszu Pracy lub PFRON,
- refundacji pracodawcy kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanej osoby niepełnosprawnej z Funduszu Pracy lub PFRON,
- organizacji staży, prac interwencyjnych, robót publicznych,
- dodatków aktywizacyjnych, zwrotu kosztów dojazdu i opieki nad dzieckiem i osobą zależną.

Osoby z orzeczeniem o niepełnosprawności mogły również skorzystać ze szkoleń zawodowych celem podniesienia, zmiany, uzupełnienia kwalifikacji zawodowych.

Działania podejmowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Słupcy zmierzają w kierunku wzrostu zatrudnienia wśród osób bezrobotnych niepełnosprawnych, celem lepszego ich dostosowania do aktualnych potrzeb rynku pracy jak i kształtowania poglądu ukierunkowanego na aktywizację zawodową wśród samych klientów urzędu pracy poprzez poradnictwo zawodowe. Ponadto Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu na terenie województwa realizuje coroczny „Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia”. Plan ten w ramach założonych priorytetów ma na celu m.in. stwarzanie warunków dla podniesienia kwalifikacji zawodowych osób niepełnosprawnych i zwiększanie działań na rzecz ich aktywizacji zawodowej.

4.3.2. Przedsiębiorczość

Na terenie gminy Łądek w systemie REGON zarejestrowanych na dzień 31.12.2015 r. było 411 podmiotów gospodarczych, natomiast na koniec 2014 r. 396 (przyrost o ok. 4%). Wśród 411 podmiotów gospodarczych ze względu na sektory własności – 12 podmiotów stanowi sektor publiczny (co stanowi 2,9%), natomiast 399 - sektor prywatny (co stanowi 97,1%).

Tabela 12. Podmioty gospodarcze wg sektorów własnościowych w gminie Łądek w latach 2012-2015

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	Udział (w %) dot. 2015 r.
Razem, w tym:	362	382	396	411	100%
sektor publiczny	12	12	12	12	3%
sektor prywatny	350	370	384	399	97%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych – GUS.

Tabela 13. Podmioty gospodarcze wg form własności w gminie Łądek wg stanu na 31.12.2015 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Z ogółem				
		Spółki handlowe		Spółdzielnie	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
		Razem	W tym z udziałem kapitału zagranicznego			
gmina Łądek	411	9	0	3	17	347

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych – GUS.

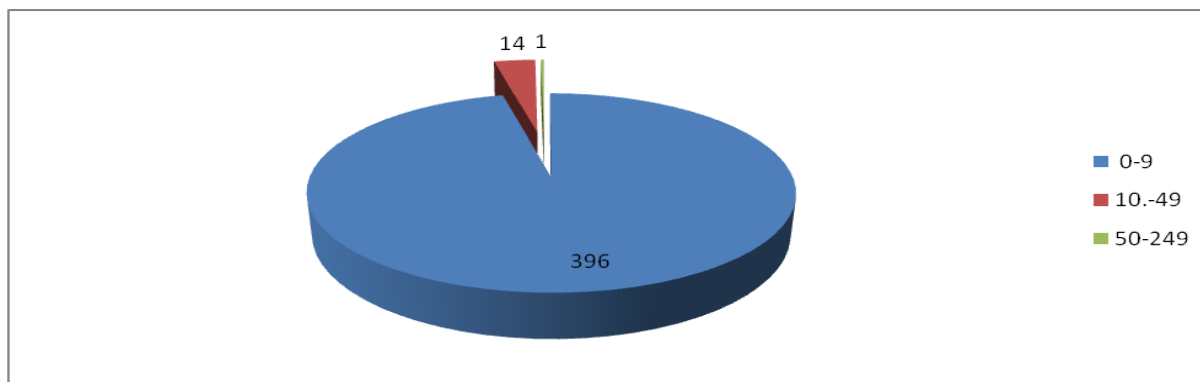
Najwięcej jest tzw. mikro przedsiębiorstw, zatrudniających do 9 pracowników – 396, co stanowi blisko 95,6% wszystkich podmiotów. Na koniec 2015 r. na terenie gminy funkcjonowało m.in. 9 spółek, 3 spółdzielnie, 17 fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych oraz 347 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, posiadających znaczny potencjał gospodarczy. Z przedstawionych powyżej danych wynika, że aktywność gospodarcza w gminie skoncentrowana jest w sektorze prywatnym. Najpopularniejszą formą prowadzenia działalności w gminie - podobnie jak w całym kraju - jest forma jednoosobowej działalności osoby fizycznej. Na terenie gminy działa również jedno przedsiębiorstwo zatrudniające powyżej 50 osób.

Tabela 14. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON wg klas wielkości w 2015 r.

Wyszczególnienie	Ilość podmiotów
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	411
0-9	396
10-49	14
50-249	1
250-999	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych – GUS.

Wykres 7. Podmioty gospodarki narodowej wg klas wielkości w 2015 r.

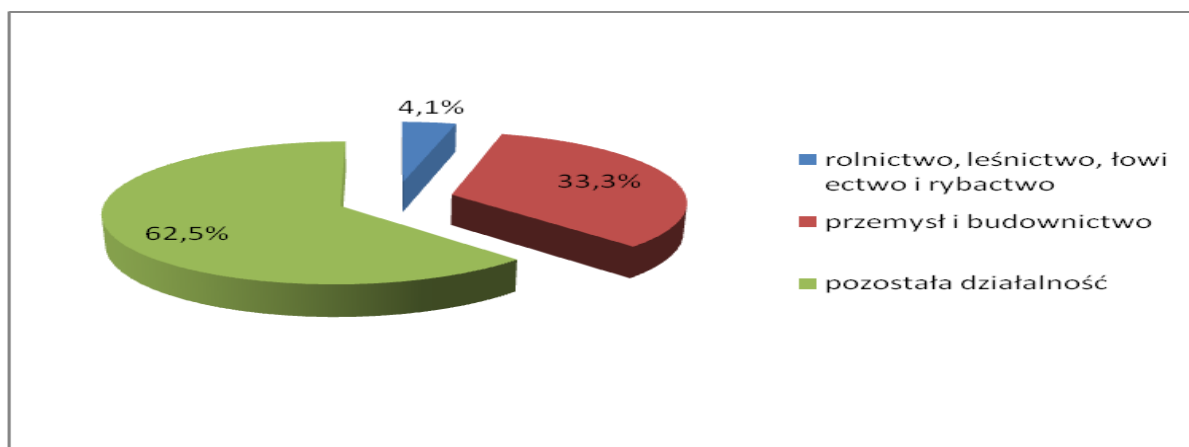
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych – GUS.

Tabela 15. Podmioty gospodarcze według grup rodzajów działalności PKD 2007

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015
Razem	362	382	396	411
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	35	35	17	17
Przemysł i budownictwo	101	112	125	137
Pozostała działalność	226	235	254	257

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych – GUS.

Wykres 8. Struktura podmiotów gospodarczych wg rodzajów grup działalności PKD 2007 działających na terenie gminy Łądek wg stanu na 31.12.2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych – GUS.

Zgodnie z powyższą tabelą i wykresem przeważa pozostała działalność (62,5% - głównie handel hurtowy i detaliczny i naprawa pojazdów samochodowych), poza działalnością związaną z przemysłem i budownictwem (33,3%) oraz rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem (4,1%).

Ilość osób fizycznych prowadzących działalność na 1000 mieszkańców w gminie Łądek na koniec 2015 r. wynosiła 60, w powiecie słupeckim – 71, w województwie wielkopolskim – 86.

Wskaźnikiem świadczącym o poziomie przedsiębiorczości mieszkańców jest liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w systemie REGON w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców. Według stanu na koniec 2015 r. wyniósł on w gminie 712, w powiecie 885, natomiast w województwie 1179. Wartości wskaźników dla gminy są niższe od powiatowych i wojewódzkich, co nie świadczy o dobrym klimacie inwestycyjnym i możliwościach, jakie stwarza gmina dla nowych i dla istniejących firm.

Rolę ponadlokalnego ośrodka handlowego zaspakajającego ponadpodstawowe potrzeby mieszkańców gminy stanowi miasto Słupca i Zagórów.

4.3.3. Sytuacja ekonomiczna mieszkańców gminy

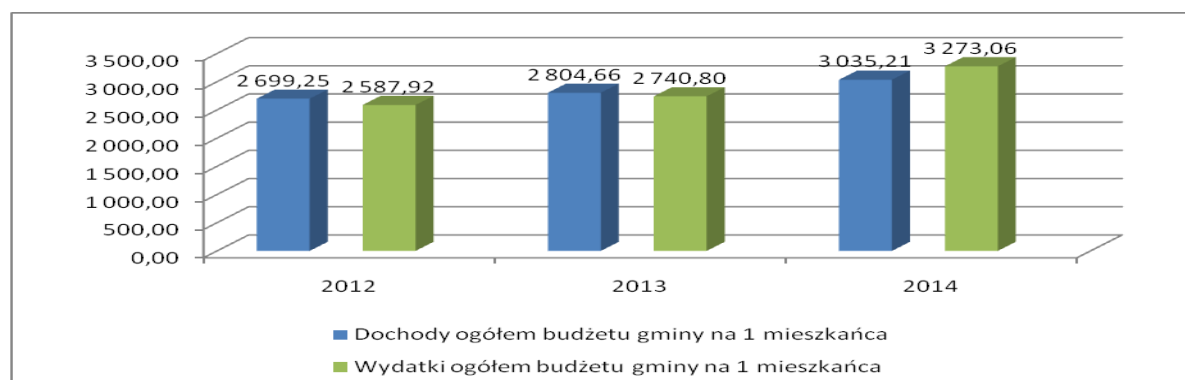
Obraz sytuacji ekonomicznej gminy Łądek można oceniać też na podstawie informacji o dochodach i wydatkach budżetu gminy na zadania publiczne. Sytuację tę prezentuje poniższa tabela i wykres, pokazując zróżnicowany, ale z tendencją wzrostową, poziom dochodów na jednego mieszkańca.

Tabela 16. Dochody i wydatki ogólne budżetu gminy Łądek na 1 mieszkańca w latach 2012-2015 na tle powiatu słupeckiego

	gmina Łądek				powiat słupecki
	2012	2013	2014	2015	2015
Dochody ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca (w zł)	2 699,25	2 804,66	3 035,21	3063,35	3 166,70
Wydatki ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca (w zł)	2 587,92	2 740,80	3 273,06	2848,17	3 132,40

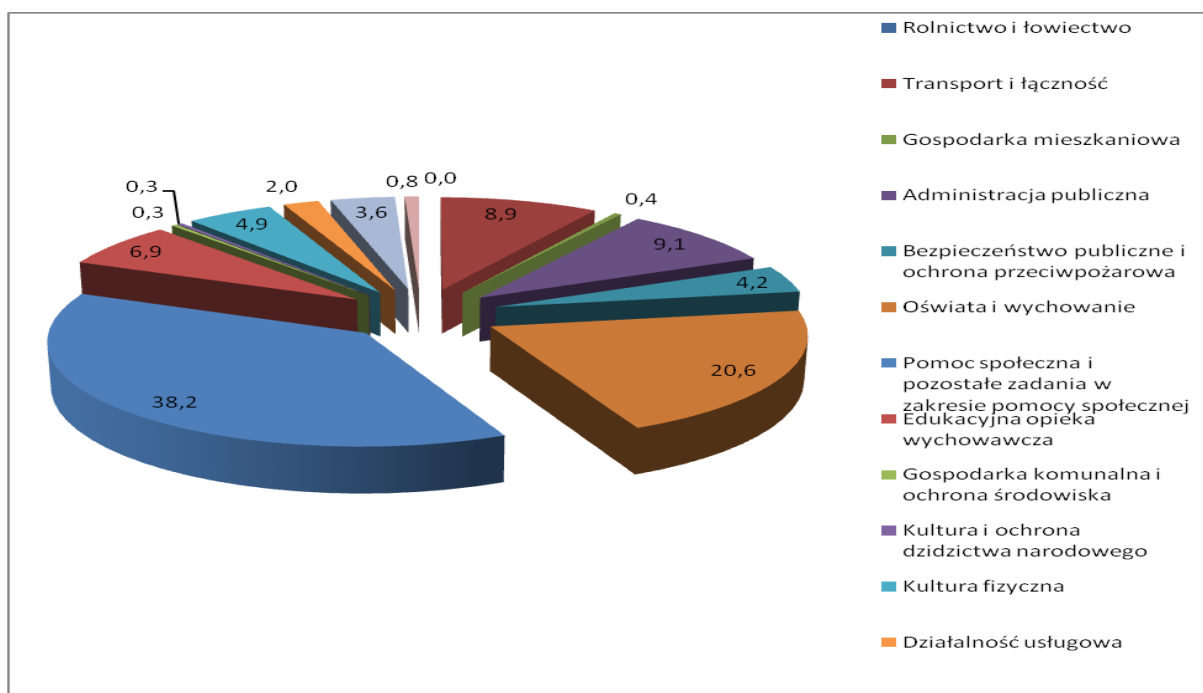
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych - GUS.

Wykres 9. Dochody i wydatki ogólne budżetu gminy Łądek na 1 mieszkańca w latach 2012-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych - GUS.

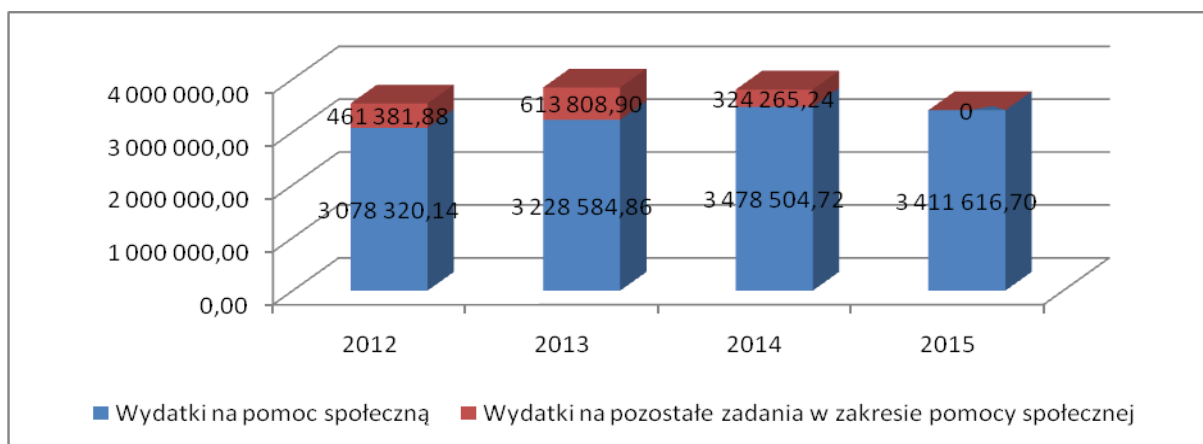
Wykres 10. Wydatki gminy Łądek na realizację zadań publicznych w 2014 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych - GUS.

Analizując potrzeby społeczne mieszkańców gminy Łądek można stwierdzić, że największe wydatki z budżetu gminy przeznaczane są na oświatę i pomoc społeczną. Obraz sytuacji ekonomicznej gminy można zaobserwować po przeprowadzeniu analizy wydatków przeznaczonych na pomoc społeczną na poniższym wykresie.

Wykres 11. Wydatki budżetu gminy Łądek na realizację pomocy społecznej w latach 2012-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych - GUS.

Poziom wydatków budżetu gminy przeznaczonych na pomoc społeczną w 2015 r. wynosił 3 411 616,70 zł, co w przeliczeniu na jednego mieszkańca stanowi kwotę 590,90 zł⁸, natomiast

⁸ Wynik stanowi iloraz kwoty 3 411 616,70 zł i liczby mieszkańców wynoszącej 5 774 osób.

w przeliczeniu na jedną osobę korzystającą z pomocy społecznej kwotę 9 747,50 zł⁹ w ciągu roku. Prezentowany powyżej poziom wydatków na realizację zadań związanych z udzielaniem pomocy może świadczyć o trudnej sytuacji ekonomicznej mieszkańców gminy. Potwierdza to informacja o świadczeniach finansowych wypłacanych mieszkańcom gminy, znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Obraz tej sytuacji przedstawiają powyższe zestawienia i tabele, dot. ilości i wartości świadczeń dot. różnego rodzaju pomocy społecznej.

Jednym z elementów polityki społecznej gminy Łądek jest rządowy program wspierający rodziny wielodzietne na terenie gminy Łądek - Karta Dużej Rodziny, do którego gmina przystąpiła w połowie 2014 r. Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny to system zniżek dla rodzin wielodzietnych. Przysługuje niezależnie od dochodu rodzinom z przynajmniej trójką dzieci:

- w wieku do ukończenia 18 roku życia,
- w wieku do ukończenia 25 roku życia, w przypadku gdy dziecko uczy się w szkole lub w szkole wyższej,
- bez ograniczeń wiekowych, w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Jej posiadacze mają możliwość tańszego korzystania z oferty instytucji kultury, ośrodków rekreacyjnych czy księgarni na terenie całego kraju. Posiadanie Karty ułatwia więc dużym rodzinom dostęp do rekreacji oraz obniża koszty codziennego życia.

Ponadto od kwietnia 2016 r. Gminny Ośrodek Opieki Społecznej w Łądku realizuje Program „Rodzina 500+”, który również ma za zadanie wsparcie polskich rodzin. Celem programu jest pomoc w wychowywaniu dzieci, w tym sprawowanie opieki nad nimi i zaspokajanie ich potrzeb życiowych. Ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego oraz jego wypłata następują odpowiednio na wniosek matki, ojca, opiekuna prawnego lub opiekuna faktycznego dziecka tj. (osoby faktycznie opiekującej się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu opiekuńczego o przysposobienie dziecka). Świadczenie wychowawcze przysługuje w wysokości 500,00 zł miesięcznie na dziecko w rodzinie, do dnia ukończenia przez dziecko 18 roku życia.

Według sprawozdawczości prowadzonej przez GOPS w Łądku za okres 1.04.2016 r. - 31.10.2016 r. liczba złożonych wniosków wyniosła 506. Jednocześnie liczba wydanych decyzji w sprawach dotyczących świadczenia wychowawczego wyniosła 488, w tym liczba wydanych decyzji przyznających prawo do świadczenia wychowawczego 463. Łącznie z budżetu państwa poniesiono na ten cel 2 259 749 zł.

---

⁹ Wynik stanowi iloraz kwoty 3 411 616,70 zł i liczby 350 osób, tj. liczbę osób korzystających z pomocy społecznej w 2015 roku.

4.4. UWARUNKOWANIA SPOŁECZNE

4.4.1. Dostęp do edukacji

Na obszarze gminy Łądek znajdują się następujące placówki oświaty:

- Przedszkole Gminne w Dolanach - przedszkole posiada oddziały w Dolanach, w Łądku, w Ciężeniu oraz w Ratyniu,
- Szkoła Podstawowa im. Wojska Polskiego w Łądku,
- Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Ratyniu,
- Szkoła Podstawowa im. K.K. Baczyńskiego w Ciężeniu,
- Gimnazjum im. POW w Łądku.

Dane charakteryzujące placówki oświatowe znajdujące się w gminie obrazują poniższe tabele.

Tabela 17. Wykaz placówek wychowania przedszkolnego (publicznych i niepublicznych)

L.p.	Nazwa i adres placówki	(P) Publiczne (N) Niepubliczne	Liczba miejsc	Liczba dzieci
przedszkola				
1.	Przedszkole Gminne w Dolanach – łącznie, w tym:	P	127	126
2.	Oddział Dolany I	P	25	26
3.	Oddział Dolany II	P	25	26
4.	Oddział Ratyń	P	20	19
5.	Oddział Łądek	P	20	24
6.	Oddział Ciężen I	P	25	20
7.	Oddział Ciężen II	P	12	11
oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych – łącznie, w tym:			100	68
1.	Oddział I przy SP Ciężen	P	25	22
2.	Oddział II przy SP Ciężen	P	25	25
3.	Oddział przy SP Łądek	P	25	14
4.	Oddział przy SP Ratyń	P	25	7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku.

Tabela 18. Wykaz szkół podstawowych i gimnazjalnych na terenie gminy w latach 2012-2015

L.p.	Nazwa placówki	2012/2013		2013/2014		2014/2015		2015/2016	
		Liczba uczniów	Liczba nauczycieli/ licz. etat	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli/ licz. etat	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli/ licz. etat	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli/ licz. etat
1.	Szkoła Podstawowa w Ciężeniu	160	16/13,95et	158	16/13,9et	138	17/15,46et	132	18/15,00et
2.	Szkoła Podstawowa w Łądku	132	15/12,3et	138	15/12,56et	118	20/15,18et	126	16/14,5et
3.	Szkoła Podstawowa w Ratyniu	101	14/11,56 et	93	14/11,63 et	111	15/13,89 et	109	16/12,6 et
4.	Gimnazjum w Łądku	198	20/18,37 et	195	23/19,43 et	169	22/16,73 et	174	22/16,63 et
Razem:		591	65/56,19 et	584	68/57,52 et	536	74/61,26 et	541	72/58,73 et

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku.

Tabela 19. Edukacja w gminie Łądek w latach 2012-2015

	2012	2013	2014	2015
Szkoły podstawowe w latach 2012-2015 w gminie Łądek				
Szkoły	3	3	3	3
Oddziały	19	19	22	22
Uczniowie (ogółem)	309	319	367	374
Absolwenci (ogółem)	53	65	46	64
Obowiązkowo uczący się języka obcego, w tym:	309	319	367	374
język angielski	309	319	367	374
język niemiecki	0	0	0	0
Nauczyciele (etaty)	25,79	25,71	30,16	28,52
Gimnazja w latach 2012-2015 w gminie Łądek				
Szkoły	1	1	1	1
Oddziały	8	8	7	8
Uczniowie (ogółem)	198	195	165	176
Absolwenci (ogółem)	73	70	75	55

	2012	2013	2014	2015
Szkoły podstawowe w latach 2012-2015 w gminie Łądek				
Obowiązkowo uczący się języka obcego, w tym:	396	389	329	176
język angielski	198	195	165	176
język niemiecki	198	194	164	0
Nauczyciele (etaty)	14,8	16,05	13,74	13,36

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych – GUS.

Łącznie do szkół w roku szkolnym 2015/2016 uczęszcza 541 uczniów. Średnio na jeden oddział przypada 18 uczniów. Według danych pochodzących z GOPS-u w Łądku w ciągu ostatnich czterech lat sumarycznie liczba uczniów w szkołach gminy Łądek zmniejszyła się o 50 dzieci. Obserwowalne będzie przechodzenie kolejnego niżu demograficznego. W oparciu o dane Głównego Urzędu Statystycznego można domniemywać, iż stan ten będzie jeszcze utrzymywał się przez kilka następnych lat. Aktualna sieć przedszkoli, szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego zaspokaja rzeczywiste oczekiwania społeczne. Jednak niż demograficzny oraz ciągłe poszukiwanie rozwiązań zmierzających do podnoszenia jakości pracy szkoły uzasadniają potrzebę wypracowywania nowych racjonalnych rozwiązań w zakresie optymalizacji sieci placówek oświatowych.

Wszystkie szkoły podstawowe i gimnazjum na terenie gminy są przystosowane dla osób niepełnosprawnych (posiadają m.in. podjazdy, sanitariaty na parterze budynków). Wszystkie szkoły podstawowe i gimnazjum posiadają również wielofunkcyjne boiska, biblioteki oraz świetlice szkolne, tylko Szkoła Podstawowa w Ratyniu nie posiada sali gimnastycznej. Uczniowie szkół znajdujących się na terenie gminy Łądek (oprócz uczniów szkół podstawowych z miejscowości – Ciążen, Łądek, Ratyń) dowożone są do szkoły autobusami – dowozy specjalne realizowane są przez prywatną firmę transportową. Opiekę nad dziećmi w czasie dowozów pełnią opiekunowie posiadający odpowiednie kwalifikacje, zatrudniani przez wykonawcę transportów szkolnych. Każda ze szkół na terenie gminy Łądek posiada po jednej pracowni komputerowej. Wszystkie szkoły posiadają również Multimedialne Centra Informacji w bibliotekach szkolnych. Według stanu na dzień 30.06.2016 r. szkoły posiadały następujące liczby komputerów:

- Szkoła Podstawowa w Ciążeniu – 24 komputery, w tym dla uczniów – 12,
- Szkoła Podstawowa w Łądku – 25 komputerów, w tym dla uczniów – 13,
- Szkoła Podstawowa w Ratyniu – 21 komputerów, w tym dla uczniów – 18,
- Gimnazjum w Łądku – 28 komputerów, w tym dla uczniów – 13.

Szkoły podstawowe wyposażone są w stołówki, natomiast gimnazjum korzysta ze stołówki szkoły podstawowej. Ponadto we wszystkich szkołach jest realizowany rządowy program „Wyprawka Szkolna”, dzięki któremu uczniowie (według określonych kryteriów programu) otrzymują refundację na zakup podręczników szkolnych.

W ofercie szkół prowadzonych jest wiele zajęć dodatkowych, wyrównujących szanse edukacyjne, rozwijających zainteresowania, organizowanych konkursów i pikników naukowych, jak i warsztatów, czy zajęć sportowych, dzięki którym dzieci szczególnie z rodzin dotkniętych problemami alkoholizmu, przemocy w rodzinie i biedy mogą korzystać oraz mają szansę na "wyrwanie się z problemowego kręgu". Barięą utrudniającą uczestnictwo w oferowanych zajęciach pozaszkolnych są kłopoty z dojazdem.

W placówkach edukacyjnych zatrudnieni są nauczyciele o wysokim poziomie wiedzy i przygotowania do zawodu, co wpływa na jakość świadczonych przez placówki usług edukacyjnych. Dodatkowo w szkołach pracują również logopedzi i pedagodzy szkolni. Jakość świadczenia usług edukacyjnych, jak również odpowiednio wyposażona infrastruktura oświatowa, stanowią podwaliny do przygotowania młodej generacji na rynek pracy. Istnieje bowiem powiązanie między poziomem edukacji i wykształcenia, a stopą bezrobocia.

Szkoły prowadzą również działalność sportową i kulturalną. Uczniowie odnoszą sukcesy w organizowanych przez nie wydarzeniach integracyjno-kulturalnych i zawodach sportowych. Utrzymanie wszystkich placówek oświatowych jest dla gminy dużym wyzwaniem. Wydatki bieżące związane z ich funkcjonowaniem stanowią duży udział wydatków ogółem, a pozyskiwane środki z budżetu państwa są niewystarczające i pozwalają sfinansować tylko niektóre zadania, m. in. wyprawki szkolne czy dożywianie.

Gmina Łądek nie posiada programu udzielania stypendiów dla uzdolnionych uczniów. Uczniowie kończący szkołę, uzyskujący w danym roku szkolnym najwyższe wyniki nauczania oraz zachowania otrzymują na zakończenie roku szkolnego Nagrodę Wójta gminy Łądek. Uczniowie uzyskujący wyróżnienia w konkursach wiedzy, artystycznych i sportowych, organizowanych na szczeblu gminy, powiatu i województwa otrzymują od Wójta Gminy Łądek List Gratulacyjny.

Ponadto w ramach realizacji swoich zadań również Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wspiera swoich podopiecznych - uczniów w formie wypłaty stypendiów socjalnych i zasiłków szkolnych. Poniższa tabela przedstawia wielkość pomocy w tym zakresie w latach 2012-2015:

Tabela 20. Stypendia socjalne dla uczniów i zasiłki szkolne wypłacane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku za okres 2012-2015

Stypendia socjalne dla uczniów i zasiłki szkolne				
Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015
Liczba osób	127	142	142	131
Kwota świadczeń w złotych	99 510	89 375	93 706	71 263

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku.

Z przedstawionych danych wynika, że zarówno liczba jak i wartość pomocy we wskazanej formie w roku 2015 nieznacznie zmalała, w związku z mniejszą liczbą złożonych wniosków, przekroczeniem kryterium dochodowego, podjęciem zatrudnienia w kraju i zagranicą, a także z rezygnacją z kontynuowania nauki w szkole ponadgimnazjalnej.

Reasumując, dzieci i młodzież na terenie gminy mają dobry dostęp do edukacji, który daje szanse na odpowiedni rozwój i go nie ogranicza.

4.4.2. Dostęp do usług zdrowotnych

Istotnym elementem infrastruktury społecznej jest system ochrony zdrowia. Jego poziom w sposób znaczący wiąże się z jakością wykonywanej pracy przez mieszkańców oraz wpływa na wydatki budżetu. Dostęp do infrastruktury ochrony zdrowia zależy przede wszystkim od liczby instytucji świadczących usługi zdrowotne, ich rozmieszczenia oraz kosztów usług.

Na terenie gminy Łądek funkcjonują dwa podmioty lecznicze, które zapewniają podstawową opiekę zdrowotną. Ich wykaz zawiera poniższa tabela.

Tabela 21. Wykaz podmiotów leczniczych funkcjonujących na terenie gminy wg stanu na 30.06.2016 r.

L.p.	NAZWA I ADRES PLACÓWKI	UDZIELANE ŚWIADCZENIA AMBULATORYJNE
1	Poradnia Lekarza Rodzinnego Maria Nastał ul. Pyzderska 20 62-406 Łądek	<ul style="list-style-type: none"> - badania i porady lekarskie - diagnostyka w zakresie ustalonych przez NFZ(badania laboratoryjne, RTG, USG) - kierowanie do poradni specjalistycznych, do szpitala i sanatorium - szczepienia obowiązkowe - bilanse zdrowia - zabiegi pielęgniarские(m.in. iniekcje, badania EKG, pomiary ciśnienia tętniczego) - opiekę pielęgniarki środowiskowo - rodzinnej i położnej środowiskowo - rodzinnej - promocja zdrowia i działalność profilaktyczna - transport sanitarny POZ w nagłych przypadkach, decyduje lekarz
2	Gabinet Lekarza Rodzinnego Marek Sokołowicz ul. Wiosny Ludów 13 62-404 Ciążeń	j.w.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku.

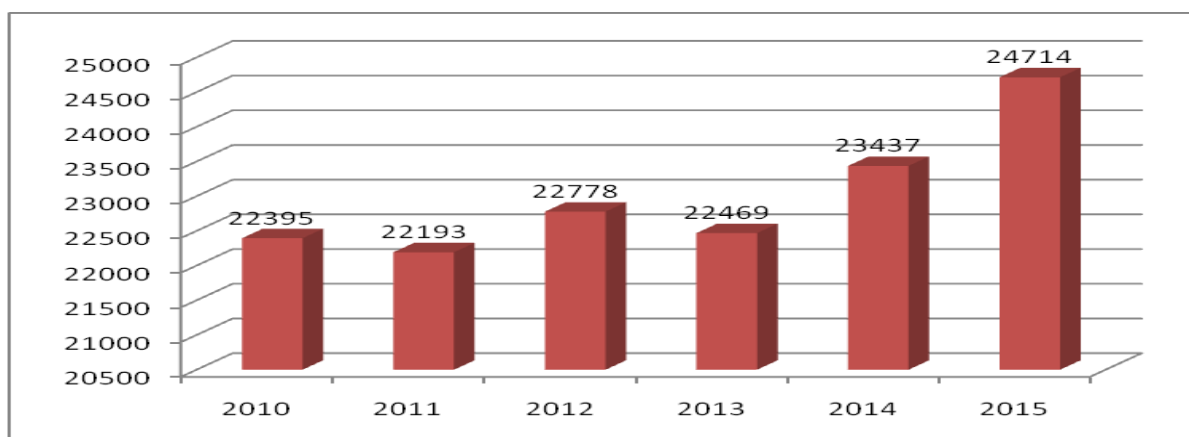
Najbliższe Pogotowie Ratunkowe ma swoją siedzibę w Słupcy. W przypadku konieczności hospitalizacji mieszkańcy korzystają przede wszystkim z usług Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Słupcy oraz Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Koninie.

Zaopatrzenia w leki można dokonać w jednej z trzech aptek na terenie gminy (dwie w Łądku, jedna w Ciężeniu). Na koniec 2015 r. w gminie Łądek na aptekę przypadało 1925 mieszkańców (w powiecie słupeckim – 2384 mieszkańców).

Należy zauważyć, że według GUS w 2013 r. 47,5% zgonów w gminie Łądek spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 21,0% zgonów były nowotwory, a 7,8% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego.

Styl życia i zachowania zdrowotne wpływają w największym stopniu na stan zdrowia ludności. Do czynników zagrażających zdrowiu należą przede wszystkim: mała aktywność fizyczna, nieprawidłowości w sposobie żywienia, palenie tytoniu, nadmierne spożycie alkoholu, używanie narkotyków, zły stan środowiska naturalnego, niewłaściwe warunki bezpieczeństwa pracy, wypadki drogowe oraz brak powszechnej profilaktyki. W ramach systemu ochrony zdrowia wymienić należy m.in. monitorowanie stanu zdrowia i określanie potrzeb zdrowotnych ludności, identyfikację i zwalczanie środowiskowych zagrożeń zdrowotnych, zapobieganie rozprzestrzenianiu się chorób (ze szczególnym uwzględnieniem chorób zakaźnych). Na podstawie statystyk przedstawionych na poniższym wykresie, obrazującym skalę udzielonych porad medycznych na terenie gminy Łądek, można zauważyć charakter skokowy takich działań na przestrzeni 6 lat (2010-2015). Dlatego warto analizować dane dotyczące wzrostu zapotrzebowania na usługi medyczne.

Wykres 12. Liczba udzielonych porad podstawowej opieki zdrowotnej w latach 2010-2015 w gminie Łądek

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych – GUS.

W profilaktyce zdrowotnej dzieci i młodzieży główny nacisk kładzie się na organizowanie szczepień ochronnych, przeprowadzanie spotkań z dziećmi i młodzieżą z różnych grup wiekowych, a także propagowanie zdrowego trybu życia.

Należy nadmienić, że Urząd Gminy w Łądku nie realizuje projektów w zakresie promocji zdrowia, jak również nie realizuje programów zdrowotnych, mających na celu m.in. poprawę dostępności i jakości usług medycznych w zakresie profilaktyki chorób (poprzez m.in. wykonywanie bezpłatnych badań) czy edukacji prozdrowotnej (np. dla najmłodszych mieszkańców gminy).

Profilaktyka w obszarze zdrowia wsparta przez gminę zapewne przyczyniłaby się do kształtowania prozdrowotnego stylu życia, zmiany jakości życia mieszkańców, a co za tym idzie również niesłaby ekonomiczne korzyści.

Jednakże Urząd Gminy w Łądku współpracuje z Rzecznikiem Praw Pacjenta w kolejnej edycji kampanii społecznej „Rzecznik Praw Pacjenta Przypomina”. Kampania ma na celu propagowanie i uświadamianie lokalnej społeczności o prawie pacjenta do informacji oraz wyrażenia zgody na udzielenie świadczeń zdrowotnych, o prawie pacjenta do intymności i godności oraz do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego, prawie pacjenta do dokumentacji medycznej.

4.4.3. Wykluczenia społeczne

Wykluczenie społeczne na ogół definiowane jest w kategoriach nie uczestniczenia, bądź niezdolności do uczestniczenia w ważnych aspektach życia. Przyczyny wykluczenia społecznego, jak samo zjawisko są złożone i dynamiczne, zależne od otoczenia społecznego, ram politycznych, sytuacji społeczno-gospodarczej, schematów zabezpieczenia społecznego oraz od działań jednostek. Przyczynami tego zjawiska są:

- czynniki strukturalne (wpływ warunków ekonomicznych oraz procesów społecznych i demograficznych);
- czynniki instytucjonalne (brak lub utrudnione możliwości zaspokajania potrzeb życiowych w wyniku wadliwego działania instytucji odpowiedzialnych za ich realizację);
- czynniki społeczne (dyskryminacja, niekorzystna sytuacja indywidualna).

Wśród czynników strukturalnych, które w największym stopniu determinują trudną sytuację wskazuje się najczęściej na:

- pozycję na rynku pracy – bezrobocie, niskie zarobki, długotrwała choroba i niepełnosprawność;
- stan rodzinny – wielodzietność, samotne wychowywanie dziecka (lub dzieci);
- poziom edukacyjny – niski poziom wykształcenia, kwalifikacje nieadekwatne do potrzeb rynku pracy;
- miejsce zamieszkania – zamieszkiwanie na wsi, w małej miejscowości lub na terenie o słabym poziomie rozwoju.

Na czynniki strukturalne nakładają się czynniki instytucjonalne, powodujące proces wykluczenia społecznego. Do najistotniejszych należy nierówny dostęp lub brak dostępu obywateli do podstawowych usług społecznych w dziedzinach: edukacji, zdrowia, mieszkalnictwa i kultury. Trzeci obszar czynników związany jest z kształtowaniem się niekorzystnych warunków indywidualnych, wynikających z różnych sytuacji życiowych: bezdomności, niepełnosprawności, sieroctwa, uzależnień czy imigracji.

Czynniki te mogą występować także łącznie, wzajemnie się przenikając, co zwiększa zakres i dotkliwość wykluczenia, przekładając się na niską jakość życia.

Pomimo wielu czynników składających się na proces wykluczenia, można wyróżnić kilka najważniejszych grup społecznych, w szczególności sposób zagrożonych wykluczeniem lub już podlegających temu procesowi. Do grup takich można przede wszystkim zaliczyć:

4.4.3.1. Osoby niepełnosprawne

Zgodnie z definicją sformułowaną przez Światową Organizację Zdrowia (WHO): „*Osoba niepełnosprawna to osoba, u której istotne uszkodzenia i obniżenie sprawności funkcjonowania organizmu powodują uniemożliwienie, utrudnienie lub ograniczenie sprawnego funkcjonowania w społeczeństwie, biorąc pod uwagę takie czynniki jak płeć, wiek oraz czynniki zewnętrzne*”.

Diagnoza tej grupy jest bardzo trudna, ponieważ brak jest pełnych danych w zakresie poszczególnych dysfunkcji. Osoby i rodziny dotknięte problemem niepełnosprawności nie mogą w pełni korzystać z dobrodziejstw życia społecznego z powodu barier architektonicznych i społecznych. Osoby niepełnosprawne stanowią grupę wewnętrznie zróżnicowaną pod względem stopnia i rodzaju niepełnosprawności, miejsca zamieszkania, wieku, wykształcenia, sytuacji na rynku pracy i innych cech społeczno – demograficznych. Niepełnosprawność wynika z różnorodnych przyczyn. Najczęściej jest skutkiem urazów i przewlekłych chorób. Część osób niepełnosprawnością obciążona jest od urodzenia. U większości osób niepełnosprawność ma charakter ograniczenia fizycznego np. narządu ruchu, wzroku lub słuchu.

Najczęstszymi problemami, z jakimi borykają się osoby niepełnosprawne są:

- utrudniony dostęp do leczenia i rehabilitacji,
- pogorszenie sytuacji materialnej,
- utrudnienia architektoniczne i komunikacyjne,
- zaniedbywanie gospodarstwa domowego,
- ograniczenie kontaktów towarzyskich,
- bariery psychologiczne.

Dla niepełnosprawnych ważna jest rehabilitacja, która pozwala na możliwość kontynuowania pracy zawodowej, jak również zmniejsza problemy i trudności społeczne wynikające z konieczności udzielania świadczeń dla osób niepełnosprawnych. Rehabilitacja jest procesem, którego celem jest umożliwienie osobom niepełnosprawnym osiągnięcia i utrzymania optymalnego poziomu funkcjonowania fizycznego, intelektualnego, psychicznego i społecznego poprzez udostępnienie urządzeń umożliwiających im niezależność.

Rehabilitacja tych osób powinna być działaniem kompleksowym z włączeniem środowiska lokalnego oraz rozwiązań architektonicznych. W związku z tym w działania rehabilitacyjne i pomoc powinno być włączone Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słupcy, współpracujące z Urzędem

Gminy. Poprzez to osoby niepełnosprawne mają możliwość podjęcia pracy w zakładach chronionych, jak również dostęp do kursów i szkoleń.

Tabela 22. Liczba rodzin i osób w rodzinach, które skorzystały z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w gminie Łądek w latach 2012-2015

Niepełnosprawność				
Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015
Liczba rodzin	21	20	25	25
Liczba osób w rodzinach	41	44	58	64

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku.

Według sprawozdawczości prowadzonej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku w 2015 r. z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności skorzystało 25 rodzin (liczba osób w rodzinach – 64). Należy zauważyć, że na przestrzeni analizowanego okresu liczba rodzin wspartych w tym zakresie nieznacznie wzrosła. Poniższa tabela zawiera dane dotyczące osób, które skorzystały ze świadczeń z tytułu niepełnosprawności. Jednakże nie odzwierciedla ona faktycznej liczby osób niepełnosprawnych zamieszkujących na terenie gminy, ponieważ osoby te posiadają dochód, który nie uprawnia ich do korzystania z systemu pomocy społecznej.

Tabela 23. Osoby niepełnosprawne w gminie Łądek w latach 2012 – 2015, które skorzystały ze świadczeń w GOPS w Łądku

ROK	Znaczny stopień niepełnosprawności	Umiarkowany stopień niepełnosprawności	Dzieci niepełnosprawne
2012	35	53	37
2013	38	54	40
2014	45	63	38
2015	52	67	42

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku.

Pomoc miała głównie charakter wsparcia finansowego (zasiłki stałe, zasiłki okresowe i/lub zasiłki celowe). Wsparcie to dotyczyło przede wszystkim dofinansowania do:

- zakupu leków,
- pokrycia kosztów leczenia,
- zakupu sprzętu rehabilitacyjnego,
- pobytu na turnusie rehabilitacyjnym,

- zakupu opału,
- pokrycia bieżących potrzeb.

Poniżej w ujęciu tabelarycznym przedstawiono skalę pomocy społecznej udzielonej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku, w formie zasiłków okresowych i pielęgnacyjnych w określonych grupach osób niepełnosprawnych, zrealizowaną w latach 2012-2015:

Tabela 24. Zasiłek okresowy z tytułu niepełnosprawności dla osób zamieszkałych na terenie gminy Łądek w latach 2012-2015

Zasiłek okresowy z tytułu niepełnosprawności				
Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015
Liczba osób	8	8	8	7
Liczba świadczeń	37	46	39	36
Kwota świadczeń w złotych	13 268	13 816	9 600	12 928

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku.

Tabela 25. Zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka zamieszkałego w gminie Łądek wypłacony w latach 2012-2015, realizowany w ramach świadczeń rodzinnych

Zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka				
Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015
Liczba świadczeń	1 118	639	631	581
Kwota świadczeń w złotych	171 054	97 767	96 543	88 893

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku.

Tabela 26. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności, zamieszkałych na terenie gminy Łądek wypłacony w latach 2012-2015

Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności				
Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015
Liczba świadczeń	634	815	868	867
Kwota świadczeń w złotych	97 002	124 695	132 804	132 651

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku.

Po przeanalizowaniu powyższych danych stwierdza się, że zarówno liczba świadczeń jak i ich wartość w analizowanym okresie systematycznie maleje, tylko w formie zasiłku pielęgnacyjnego dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności rośnie. Ponadto wsparcie niepieniężne polegało na prowadzeniu szeroko rozumianej pracy socjalnej na

rzecz osób niepełnosprawnych. Pomoc pracowników socjalnych polegała głównie na kompletowaniu i składaniu dokumentów dla celów ustalenia niepełnosprawności do Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Koninie, informowaniu rodziny o niezbędnych dokumentach dla osób ubiegających się o umieszczenie w domach pomocy społecznej, ośrodkach rehabilitacyjnych, ponadto na przygotowywaniu decyzji skierowania i decyzji o odpłatności, jak również na kompletowaniu dokumentów dla osób ubiegających się o umieszczenie w domach pomocy społecznej i ośrodkach rehabilitacyjnych.

Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słupcy. W ramach środków otrzymanych z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych jednostka ta udziela osobom posiadającym orzeczenie o niepełnosprawności dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się, technicznych, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz turnusów rehabilitacyjnych, dofinansowanie do imprez sportowych, kulturalnych, rekreacyjnych i turystycznych, finansowanie warsztatów terapii zajęciowej.

Tabela 27. Udzielone dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób niepełnosprawnych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słupcy w latach 2012 – 2015 w ramach aktywizacji społecznej

Diagnoza niepełnosprawności	Lata			
	2012	2013	2014	2015
Świadczenia i usługi finansowane z powodu niepełnosprawności				
Ilość osób umieszczonych w DPS	3	3	3	1
Ilość osób, które otrzymały pomoc ze środków PFRON na likwidację barier architektonicznych w komunikowaniu się i technicznych	1	0	2	0
Ilość osób, które skorzystały z turnusów rehabilitacyjnych	2	1	2	0
Ilość osób, które otrzymały dofinansowanie na zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	19	21	22	18

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Słupcy.

Warsztat Terapii Zajęciowej jest wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówką, która stwarza osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie przywracania lub pozyskania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Realizacja celu, odbywa się przy zastosowaniu technik terapii zajęciowej, zmierzających do rozwijania:

- umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej,

- psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy.

Tabela 28. Liczba uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej w latach 2012-2015 z terenu gminy Łądek

Wyszczególnienie	Lata			
	2012	2013	2014	2015
Liczba uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej	4	4	4	6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Słupcy.

Z danych zawartych w powyższych tabelach wynika, że liczba osób niepełnosprawnych korzystających z należnych im świadczeń i usług w latach 2012-2015 jest porównywalnie zbliżona.

Nierówność szans pogłębiona zostaje w dorosłym życiu, poprzez gorsze przygotowanie do życia zawodowego i społecznego. Zła sytuacja na rynku pracy w pierwszej kolejności dotyka osoby niepełnosprawne. Osoby niepełnosprawne napotykać szereg trudności m.in. w dziedzinie edukacji, która jest ważna nie tylko dla osób niepełnosprawnych, ale także dla innych osób, ucząc ich zrozumienia i tolerancji wobec różnorodności ludzi. Młodzież z takimi ograniczeniami na równi z innymi chce i ma prawo uczestniczyć w procesie edukacyjnym, zdobywać wiedzę i kwalifikacje. Chce, jak ich sprawni rówieśnicy, uczestniczyć w życiu społecznym. Dotyczy to również wykonywania pracy zawodowej, która jest niezbędna do godnego funkcjonowania w społeczeństwie. Zapewnienie wszystkim osobom, bez względu na charakter i stopień niepełnosprawności, jednakowego dostępu do edukacji i rozwijanie ich osobowości, talentu, kreatywności oraz zdolności intelektualnych i fizycznych jest zgodne z celem pełnej integracji. Bardzo ważnym problemem jest umożliwienie dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej – posiadającej specjalne potrzeby edukacyjne – kształcenia na poziomie podstawowym, gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym, które stanowi ich życiową szansę na usamodzielnienie się.

Formułując kierunki polityki społecznej należy pamiętać o prowadzeniu szeroko zakrojonych działań mających przeciwdziałać społecznemu wykluczeniu osób niepełnosprawnych (np. likwidacja barier architektonicznych, profilaktyka społeczna) oraz prowadzących do zwiększenia ich aktywności zawodowej i społecznej. Zwiększenie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym związane jest z podjęciem i realizacją działań adresowanych do tej grupy ludzi, jak też do środowisk lokalnych poprzez prowadzenie akcji i programów edukacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych, zapobiegających niepełnosprawności, propagowanie osiągnięć osób niepełnosprawnych jak i skierowanie podmiotów uczestniczących w tworzeniu warunków dla prawidłowego funkcjonowania niepełnosprawnych środowisk.

4.4.3.2. Ubóstwo

Ubóstwo określone jest jako stan, w którym jednostce czy grupie społecznej brakuje środków na zaspokojenie podstawowych potrzeb, uznawanych w danej społeczności za niezbędne, takich jak:

- wyżywienie,
- mieszkanie,
- ubranie,
- uzyskanie wykształcenia,
- zachowanie zdrowia,
- uczestniczenie w życiu kulturalnym.

Ubóstwo prowadzi do zjawiska wykluczenia społecznego, polegającego na nieuczestniczeniu w zwyczajowej i społecznie akceptowanej drodze życiowej lub też „wypadaniu” z niej. Ubóstwo dotyczy osób i rodzin czy też grup ludności, które m. in.:

- posiadają dochody bardzo niskie, lub nie posiadają dochodów,
- nie posiadają odpowiednich kwalifikacji umożliwiających im wejście na rynek pracy,
- posiadają cechy utrudniające im korzystanie z powszechnych (codziennych) zasobów społecznych na skutek niepełnosprawności, uzależnienia, długotrwałej choroby czy innych cech indywidualnych.

Ubóstwo najczęściej mierzone jest wartością konsumpcji lub dochodów gospodarstw domowych. Według danych Główny Urząd Statystyczny w 2015 r. poniżej minimum egzystencji żyło 2,5 mln Polaków, co stanowi ok. 6,5% całego społeczeństwa (dla porównania w roku 2014 - 7,4%, w 2005 r.- 12%).

Ubóstwo w Polsce w decydującym stopniu wynika ze splotu indywidualnych sytuacji życiowych, z których zasadnicze znaczenie mają:

- bezrobocie,
- alkoholizm w rodzinie,
- niepełnosprawność,
- czynniki losowe, mała zaradność i aktywność ludzi,
- niskie kwalifikacje,
- wielodzietność,
- przeludnienie mieszkań,
- podeszły wiek i niskie emerytury,
- pozostawanie w grupie ludzi ubogich.

Ubóstwo jest jednym z głównych powodów korzystania z pomocy społecznej. Klientami są osoby i rodziny o niskich kwalifikacjach zawodowych, długotrwale bezrobotne, jak również osoby nie posiadające stałego źródła dochodu, pracujące w niepełnym wymiarze czasu pracy lub dorywczo.

Wzrost kosztów utrzymania, niskie dochody własne są głównymi przyczynami zgłaszania się o pomoc finansową. Niedostatki materialne powodują, że rodziny ograniczają kształcenie dzieci z powodu trudności finansowych i wysokich kosztów. Oznacza to często „dziedziczenie” ubóstwa przez dzieci.

Przyjętym wyznacznikiem ubóstwa jest dochód, który jest jednym z kryterium przyznawania pomocy społecznej. Najczęściej ubóstwo związane jest z innymi okolicznościami bezpośrednio związanymi z konkretnymi sytuacjami życiowymi. Do najbardziej istotnych zaliczyć tu należy bezrobocie.

Do zadań własnych z zakresu pomocy społecznej o charakterze obowiązkowym, realizowanych przez gminy, należy pomoc osobom bezdomnym – udzielanie schronienia, posiłku i zaopatrzenie w ubranie. Ośrodki pomocy społecznej, analizując występujące na ich terenie problemy społeczne, wskazywały na fakt współistnienia wielu problemów w jednej rodzinie.

Z powodu ubóstwa Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku w 2015 r. udzielił pomocy 95 rodzinom. Łączna ilość osób w tych rodzinach kształtowała się na poziomie 275, natomiast w poprzednim - 2014 r. pomocą objętych było 116 rodzin – liczba osób w rodzinie 394.

Tabela 29. Liczba rodzin i osób w rodzinach, które skorzystały z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w gminie Łądek w latach 2012-2015

Wyszczególnienie	Ubóstwo			
	2012	2013	2014	2015
Liczba rodzin	121	114	116	95
Liczba osób w rodzinach	492	319	394	275

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku.

Ponadto społeczność lokalna ma możliwość otrzymania dodatków mieszkaniowych zgodnie z ustawą, która określa zasady, tryb oraz reguluje wysokości wypłacania dodatków mieszkaniowych. Dodatek mieszkaniowy jest wypłacany w wysokości różnicy pomiędzy wydatkami przypadającymi na normatywną powierzchnię użytkową zajmowanego lokalu a ponoszonymi na ten lokal wydatkami w wysokości procentowej w zależności od dochodów członków rodziny.

Tabela 30. Liczba gospodarstw domowych oraz łączna wartość dodatku mieszkaniowego przyznanego w ramach opieki społecznej w gminie Łądek w latach 2012-2015

Wyszczególnienie	Dodatki mieszkaniowe			
	2012	2013	2014	2015
Liczba gospodarstw domowych	17	21	20	16
Kwota świadczeń w złotych	29 941	29 711	32 420	27 057

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku.

Z analizy powyższych danych wynika, że zarówno liczba gospodarstw, jak i łączna wartość świadczeń z tytułu ubóstwa utrzymuje się przez kilka ostatnich lat na podobnym poziomie. Malejąca liczba i wartość dodatków mieszkaniowych wiąże się z mechanizmem kryteriów ich przyznawania.

Ubóstwo i wykluczenie społeczne to obszary będące w większości efektem wysokiego bezrobocia i niskiego poziomu wykształcenia. Działania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych powinny być wyczułone na łagodzenie tych patologii społecznych. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu powinno obejmować również osoby stare, samotne, niepełnosprawne czy też uzależnione. Jednym z podstawowych działań na tym obszarze powinno być wzmocnienie pomocy niematerialnej.

W kraju od kilku lat zaobserwować można zubożenie pewnej części populacji. Corocznie coraz większy procent ludności znajduje się poniżej granicy ubóstwa. Dzieje się tak pomimo ogólnego wzrostu poziomu dochodów i wydatków w Polsce, a rozbieżność ta powoduje zwiększenie stopnia zróżnicowania dochodowego w społeczeństwie.

4.4.3.3. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych

Trudno przecenić znaczenie rodziny w procesie wychowania, ponieważ jest ona naturalnym środowiskiem socjalizującym. Może wspierać lub ograniczać procesy adaptacji młodego człowieka do życia w społeczeństwie. Nie zawsze jednak taki modelowy przebieg socjalizacji w środowisku rodzinnym jest możliwy. Prawidłowe funkcjonowanie rodziny zostaje zaburzone. Przyczyny dysfunkcji bywają różne, może to być m.in.:

- śmierć biologicznych rodziców dziecka,
- niewłaściwe wypełnianie obowiązków rodzicielskich,
- głęboka patologia,
- porzucenie,
- uzależnienia, w tym przede wszystkim alkoholizm,
- długotrwałe bezrobocie,
- długotrwała choroba,
- załamania osobowościowe,
- warunki ekonomiczne.

Dezorganizacja tej najważniejszej grupy społecznej, jaką jest rodzina powoduje, że staje się ona niewydolna wychowawczo. Objawia się to problemami w pełnieniu ról rodzicielskich i problemami wychowawczymi, związanymi z prezentowaniem przez dzieci agresywnych zachowań, łamaniem obyczajów i norm społecznych.

Wszelka pomoc w takim przypadku powinna zmierzać do udzielania rodzinie wsparcia w odbudowie prawidłowych relacji i umacniania własnych postaw rodzicielskich. Warunkiem powodzenia jest możliwie jak najwcześniejsze udzielenie pomocy oraz stosowanie działań

profilaktyczno-ochronnych. W wypełnianiu funkcji opiekuńczych, wychowawczych i edukacyjnych wobec dzieci rodzina, zwłaszcza określona jako dysfunkcyjna, jest wspierana przez placówki opiekuńczo – wychowawcze takie jak: świetlice środowiskowe, świetlice socjoterapeutyczne, kluby, ogniska. Gdy dziecko pozbawione jest częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej wówczas kierowane jest do całodobowej placówki opiekuńczo-wychowawczej lub innej zastępczej formy opieki.

Grupa osób korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku na terenie gminy Łądek, ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, jest piątą, co do liczebności spośród wszystkich korzystających z pomocy. W 2015 r. opieką Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Łądku objętych było 15 rodzin (liczba osób w rodzinach 54), w których wystąpił problem bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. Liczba ta utrzymywała się na podobnym poziomie w całym badanym okresie.

Tabela 31. Liczba rodzin i osób w rodzinach, które skorzystały z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w gminie Łądek w latach 2012-2015

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych				
Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015
Liczba rodzin	14	15	17	15
Liczba osób w rodzinach	54	52	64	54

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku.

4.4.3.4. Alkoholizm

Zespół uzależnienia od alkoholu – nazywany zamiennie chorobą alkoholową, alkoholizmem bądź uzależnieniem od alkoholu – rozumiany jest jako zaburzenie, polegające na utracie kontroli nad ilością spożywanego alkoholu. Cechą charakterystyczną jest to, że nawet po dłuższym okresie czasu utrzymywania abstynencji może pojawić się zjawisko nawrotu symptomów uzależnienia. Uzależnienie od alkoholu jest chorobą, która zaczyna się i rozwija podstępnie, bez świadomości zainteresowanej osoby. Polega na niekontrolowanym picciu napojów alkoholowych i może doprowadzić do przedwczesnej śmierci.

Jako proces patologiczny szkodzi zarówno osobie uzależnionej, jak i jej najbliższemu otoczeniu. Do głównych czynników powodujących powstawanie uzależnienia od alkoholu można zaliczyć uwarunkowanie genetyczne, osobowościowe, społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych, utratę zatrudnienia.

Brak prawidłowych wzorców i negatywny wpływ środowiska powoduje, iż niepokojący jest fakt związany z nadużywaniem alkoholu przez dzieci i młodzież pomiędzy 15 a 18 rokiem życia. Według szacunkowych obliczeń, ok. 2% populacji w Polsce stanowią osoby uzależnione od alkoholu, dorosłych żyjących w otoczeniu alkoholika jest w kraju ok. 4%, a dzieci z rodzin z problemem alkoholowym – ok. 4%. W Polsce od alkoholu umiera rocznie średnio 12 000 osób.

Trudno wyliczalne są straty w sferze psychologicznej i emocjonalnej, jakie wywołuje alkohol w rodzinach. Na uwagę zasługuje fakt, iż szkody, jakie są powodowane przez nadużywanie alkoholu wykraczają szeroko poza sferę osoby pijącej, dotyczą mocno całego jej otoczenia. Rozmiary szkód mogą być zmniejszone przez skuteczną politykę wobec spożywania napojów alkoholowych.

Nadużywanie alkoholu nie ogranicza się tylko do szkód osób uzależnionych, lecz dotyczy także członków rodzin. Członkowie z najbliższego otoczenia osoby uzależnionej żyją w stanie permanentnego stresu, co staje się przyczyną występowania u nich stałych zaburzeń związanych z przystosowaniem, określanym mianem współuzależnienia. Szacuje się, że 4% społeczeństwa to osoby współuzależnione. Współuzależnienia nie jest chorobą, ale zespołem nieprawidłowego przystosowania. Osoby współuzależnione wymagają leczenia i mogą uzyskać poprawę stanu zdrowia psychicznego, jeśli skorzystają z pomocy terapeutycznej oferowanej im w placówkach odwykowych.

Kolejną grupą osób dotkniętych skutkami choroby alkoholowej są dzieci żyjące w rodzinach, gdzie jedno lub oboje rodziców nadużywa alkoholu. Stanowią one, podobnie jak osoby współuzależnione 4% populacji. Dzieci te żyją w silnym stresie oraz doświadczają poczucia niepewności i obaw o przetrwanie i bezpieczeństwo rodziny. Często są świadkami lub ofiarami przemocy. Tak jak pokazują różnego rodzaju statystyki, zdecydowana większość alkoholików dosyć wcześnie zaczynała pić alkohol. W związku z mniejszą tolerancją na alkohol młody człowiek szybciej się uzależnia. Należy więc zadbać o to by wśród młodzieży prowadzić działalność wychowawczą - profilaktyczną przestrzegającą przed wczesnym sięganiem po alkohol.

Różne formy zachowań agresywnych i represyjnych rodziców, zaniedbywanie obowiązków opiekuńczych i potrzeb dziecka, wywierają destrukcyjny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne dzieci oraz na proces rozwoju. Należy pamiętać, że przemoc domowa i poważne zaniedbania mogą występować w związku z alkoholem nawet wtedy, gdy nie występuje jeszcze kliniczne zdiagnozowanie uzależnienia od alkoholu, lecz jedynie okresowe upijanie się dorosłych członków rodzin. Rezultatem alkoholizmu lub nadużywania alkoholu przez rodziców są częstokroć szkody i krzywdy trwające przez całe życie.

Szacuje się, iż każdego roku w Polsce rodzi się od kilku do kilkunastu tysięcy dzieci z zespołem zaburzeń, które powstają pod wpływem alkoholu pitego przez matkę w czasie ciąży (FAS).

Wysoka stopa bezrobocia, trudna sytuacja materialna wielu rodzin, brak perspektyw na szybką poprawę bytu nie przyczyniają się do rozwiązywania tego problemu. Według statystyk Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku liczba osób korzystających z pomocy ze względu na problem uzależnienia alkoholowego jest zbliżona i oscyluje w granicach 7-9 rodzin dotkniętych tym problemem na przestrzeni badanego okresu.

Tabela 32. Liczba rodzin i osób w rodzinach, które skorzystały z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu w gminie Łądek w latach 2012-2015

Alkoholizm				
Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015
Liczba rodzin	7	7	9	7
Liczba osób w rodzinach	14	8	12	7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku.

Należy jednak zauważyć, że powyższe dane nie obrazują skali rzeczywistego problemu, występującego na terenie gminy. Problemem alkoholowym dotknięta jest większa liczba rodzin, które nie chcą ujawniać tego faktu.

W celu przeciwdziałania zjawisku alkoholizmu na terenie gminy podejmowane są działania profilaktyczne. Koordynatorem działań profilaktycznych związanych ze zjawiskami alkoholizmu i narkomanii jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA), która realizując Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie gminy Łądek udziela pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom. Określa on cele ogólne i szczegółowe, zasady finansowania oraz realizatorów poszczególnych działań. W ramach programu organizowane są kolonie integracyjne dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, spektakle i zajęcia o tematyce profilaktycznej dla dzieci i młodzieży, finansowane są programy, koncerty, współfinansowane organizacje konkursów i imprez o charakterze sportowo-rekreacyjnym, popularyzującym trzeźwy i zdrowy styl życia, oraz wiele innych działań mających na celu udzielania pomocy i prowadzenia profilaktyki w tym zakresie. Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej we współpracy z Policją i Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych świadczą pomoc rodzinom, w których występuje problem alkoholowy. Poniższa tabela przedstawia działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Tabela 33. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2012-2015:

		Ilość wykonanych działań			
L.p.	Rodzaj działania	2012	2013	2014	2015
1.	Posiedzenie	13	12	20	19
2.	Rozmowy	15	15	13	9
3.	Kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych	4	4	4	4

		Ilość wykonanych działań			
L.p.	Rodzaj działania	2012	2013	2014	2015
4.	Wydanie postanowień opiniujących lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym:	14	15	16	11
	Jednorazowe zezwolenia	8	9	6	6
	Zezwolenie do spożycia alkoholu w miejscu i poza miejscem sprzedaży	22	21	25	16
5.	Inne	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku.

Po analizie danych przedstawionych w poniższej tabeli można stwierdzić, że ilość złożonych wniosków na przestrzeni badanego okresu oscylowała na poziomie 5-15 sztuk rocznie.

Tabela 34. Ilość złożonych wniosków o zastosowanie leczenia wobec osób nadużywających alkoholu w latach 2011-2015

Institucja składająca wniosek	2011	2012	2013	2014	2015
Policja	2	4	4	3	3
GOPS	1	5	8	8	3
Środowisko	2	0	0	0	0
GKRPA	0	0	2	4	3
Prokuratura, Sąd	0	0	0	0	0
Zakład Pracy	0	0	0	0	0
Razem złożono wniosków	5	9	14	15	9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku.

4.4.3.5. Narkomania

Jest to problem nie w pełni zdiagnozowany. Informacji o rozmiarach narkomanii rozumianej jako uzależnienie, bądź używanie narkotyków w sposób rodzący poważne problemy dostarczają dane statystyczne instytucji reagujących na ten problem. Dane gromadzone i posiadane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku wskazują na nieznaczny zasięg występowania tego problemu na terenie gminy. Analizując lata 2012-2015 tylko w 2013 r. odnotowano jeden przypadek udzielenia pomocy ze względu na narkomanię.

Tabela 35. Liczba rodzin i osób w rodzinach, które skorzystały z pomocy społecznej z powodu narkomanii w gminie Łądek w latach 2012-2015

Narkomania				
Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015
Liczba rodzin	0	1	0	0
Liczba osób w rodzinach	0	1	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku.

Dane Powiatowej Komendy Policji w Słupcy nie odnotowały w 2015 r. żadnych incydentów na terenie gminy Łądek, związanych z narkomanią bądź przestępstw dokonanych przez osoby uzależnione od narkotyków.

Oszacowanie skali problemu uzależnienia jest trudne z uwagi na znaczny odsetek osób dotkniętych problemem, które jednak nie szukają wsparcia u profesjonalistów i w instytucjach pomocowych. Nie świadczy to oczywiście o tym, iż problem narkomanii na terenie gminy nie występuje - bądź jest jedynie marginalny. Brakuje wiarygodnych danych w tej materii, żeby ferować jakiegokolwiek wyroki i opinie. Nie przeprowadzono dotąd żadnych oficjalnych badań i nie dokonano diagnozy problemu rozpowszechniania narkotyków w szkołach.

4.4.3.6. Starość

Polityka wobec osób starszych określana jest jako polityka realizacji interesów osób starszych. Dotyczy warunków bytu i potrzeb ludzi starszych i ma na celu te działania, które w sposób planowy i celowy mają wpłynąć na poprawę sytuacji życiowej starszych ludzi. Służy temu system świadczeń związanych z zabezpieczeniem społecznym. Polityka społeczna zakłada działania na rzecz praw tej grupy ludzi. Dotyczy to zarówno ochrony zdrowia, oświaty, kultury, organizacji czasu wolnego, ochrony pracy ludzi starszych, pomocy obłożnie chorym, pracy socjalnej z osobami starszymi, kształtowania odpowiednich warunków mieszkaniowych, pomocy instytucjonalnej oraz warunków materialnych seniorów. Polityka społeczna uwzględniając prawa człowieka starszego powinna przede wszystkim uwzględniać jego godność. Stosunek do człowieka starszego jest miarą humanistycznych stosunków w społeczeństwie.

Niewątpliwy wpływ na wydłużenie życia ludzkiego mają przemiany ekonomiczne i społeczne, rozwój profilaktyki zdrowotnej, a tym samym propagowanie aktywnego wypoczynku, lepsze odżywianie, unikanie szkodliwych nałogów. Ponadto zwiększenie wczesnej diagnostyki i efektywności leczenia chorób, rozwój profilaktyki między innymi w zakresie chorób serca i nowotworów złośliwych, a także zwiększenie sprawności i skuteczności pomocy doraźnej w nagłych zagrożeniach życia i zdrowia.

W świetle dostępnych badań w latach 2015-2035 – wraz z postępującymi niekorzystnymi zmianami w strukturze ludności według wieku, takimi jak: starzenie się społeczeństwa, zmniejszanie

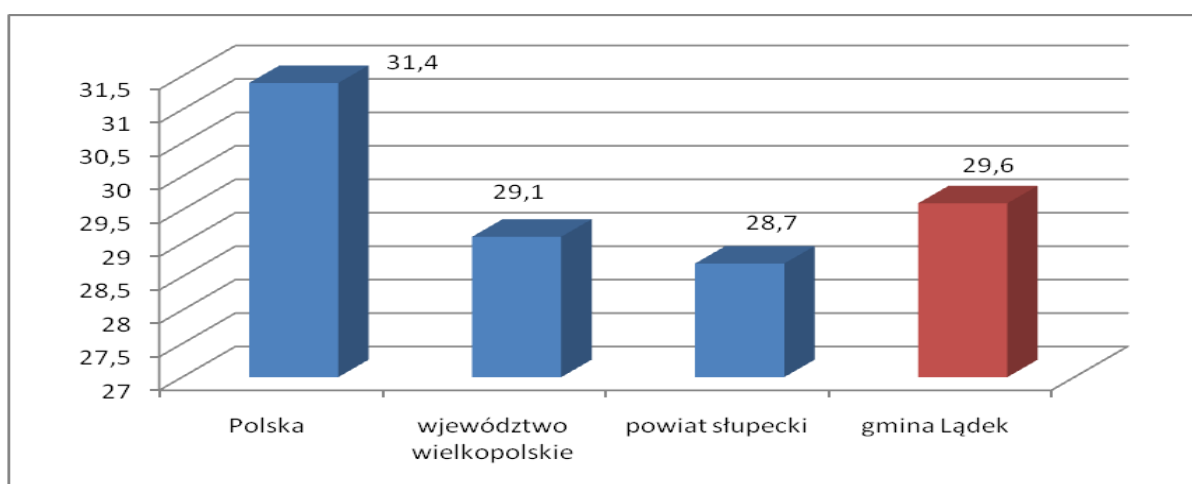
się liczebności kobiet w wieku rozrodczym – przewidywany jest coraz wyższy ujemny przyrost naturalny. Nadwyżka zgonów nad urodzeniami w 2035 r. zbliży się do 180 tys. Jest to konsekwencja z jednej strony malejących i bardzo niskich urodzeń obserwowanych od początku lat 90 do końca 2003 r. , utrzymujących się na stosunkowo wysokim poziomie migracji zagranicznych definitywnych (na pobyt stały), zaś z drugiej – efektem korzystnych zmian w procesie umieralności oraz dalszym trwaniu życia. Są to również główne przyczyny poważnych zmian w prognozowanej strukturze ludności według wieku.

W chwili obecnej proces starzenia ludności jest umiarkowany, jednakże stale się pogłębiający. Ilość miejsc w domach pomocy społecznej, pensjonatach, hospicjach i innych formach usług dla osób starszych jest niewystarczająca w stosunku do potrzeb, a placówki są nierównomiernie rozmieszczone. W związku z powyższym w najbliższych latach wyzwaniem dla polityki społecznej w gminie Łądek będzie zabezpieczenie potrzeb osób starszych.

Do najważniejszych problemów ludzi starszych zamieszkujących gminę zalicza się samotność, chorobę, inwalidztwo, życie w ubóstwie, poczucie nieprzydatności. Osoby samotne z terenu gminy, które z powodu wieku bądź choroby wymagają pomocy, a są jej pozbawione ze strony rodziny i najbliższych w sytuacji istnienia zapotrzebowania, mają zapewnione usługi opiekuńcze, obejmujące pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, pielęgnację oraz zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

W analizowanym okresie można zauważyć, że liczba ludności w wieku poprodukcyjnym systematycznie rośnie, co oznacza, że coraz więcej osób przechodzi na emeryturę.

Wykres 13. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym na terenie gminy Łądek na tle powiatu słupeckiego, województwa wielkopolskiego i kraju, stan na 31.12.2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych – GUS.

Konsekwencje socjalne starzenia się ludności to większe zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze, socjalne. Należy zaznaczyć, że na terenie gminy Łądek usługi opiekuńcze przyznawane są

osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a były jej pozbawione.

Tabela 36. Liczba osób objętych wsparciem w postaci usług opiekuńczych w latach 2012-2015

Usługi opiekuńcze ogółem				
Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015
Liczba osób	4	6	4	2
Liczba świadczeń	2 075	1 736	2 408	1 832
Kwota świadczeń w złotych	26 449	29 056	36 704	35 315

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku.

Osoby starsze wymagają różnych form wsparcia społecznego. Potrzebna jest polityka wobec osób starszych - elastyczna, kreatywna, nowatorska oparta na współpracy samorządu i organizacji pozarządowych.

4.4.4. Aktywność społeczna

Ustawa z 24 kwietnia 2004 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wprowadziła nową kategorię organizacji pozarządowych, czyli organizacje pożytku publicznego. Ustawa reguluje zasady:

- prowadzenia działalności pożytku publicznego przez organizacje pozarządowe i korzystania z tej działalności przez organy administracji publicznej w celu wykonywania zadań publicznych;
- uzyskiwania przez organizacje pozarządowe statusu organizacji pożytku publicznego oraz funkcjonowania organizacji pożytku publicznego;
- sprawowania nadzoru nad prowadzeniem działalności pożytku publicznego.

Organizacje pozarządowe są przejawem społeczeństwa obywatelskiego, jedną z form aktywności społecznej. Odgrywają ważną rolę nie tylko w konsolidacji lokalnej społeczności, organizacyjnym wzmocnieniu władz lokalnych, lecz również zwiększają szanse rozwoju małych i średnich miejscowości. Dobrze zorganizowane środowisko może sprzyjać aktywizowaniu nie tylko pojedynczych osób i marginalizowanych grup społecznych, ale ich lokalnego otoczenia, sprzyja budowaniu samowystarczalności społeczności lokalnych poprzez uruchomienie i wykorzystanie jej zasobów.

Według danych Urzędu Gminy w Łądku na terenie gminy funkcjonuje 5 organizacji pozarządowych - stowarzyszeń, związków, kół i klubów.

Tabela 37. Wykaz organizacji pozarządowych działających na terenie gminy Łądek wg stanu na dzień 30.10.2015 r.

L.p.	Nazwa organizacji	Cele
1.	Stowarzyszenie „Warto pomagać”	<ol style="list-style-type: none"> 1. pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób; 2. ochrona i promocja zdrowia, przeciwdziałania przemocy, uzależnieniom a przede wszystkim alkoholizmowi i narkomani; 3. wyrównywanie szans nauki, edukacji, oświaty i wychowania, wypoczynku na terenie wiejskim; 4. działalność na rzecz osób niepełnosprawnych;
2.	Fundacja „Unia Nadwarciańska”	<ol style="list-style-type: none"> 1. poprawa jakości życia mieszkańców obszaru; 2. aktywizacja lokalnych społeczności obszaru poprzez włączenie przedstawicieli społeczności w proces planowania i wdrażania lokalnej strategii rozwoju; 3. utrzymanie istniejących i tworzenie nowych miejsc pracy 4. wyrównywanie szans osób starszych, niepełnosprawnych i dyskryminowanych grup.
3.	Stowarzyszenie „Razem dla Kultury”	<ol style="list-style-type: none"> 1. Działania na rzecz osób niepełnosprawnych. 2. Działania na rzecz osób w wieku emerytalnym. 3. Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym.
4.	Stowarzyszenie „Aktywnie w przyszłość”	<ol style="list-style-type: none"> 1. Profilaktyka oraz przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym; 2. Działania na rzecz osób niepełnosprawnych; 3. Działania w zakresie wypoczynku dzieci i młodzieży; 4. Działania na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka; 5. Działania zmierzające do wyrównania szans dzieci i młodzieży na obszarach wiejskich w tym dzieci i młodzieży niepełnosprawnej; 6. Działania na rzecz osób w wieku emerytalnym.
5.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci	Towarzystwo tworzy społeczny ruch na rzecz pomocy dzieciom i ich rodzicom, którego celem jest w szczególności troska o prawa, jakość warunków życia, wychowania i edukacji dziecka, jego wszechstronny rozwój, zdrowie, bezpieczeństwo, podmiotowość i godność, równość szans życiowych.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku.

W celu ułatwienia współpracy organizacji pozarządowych realizowany jest Program Współpracy gminy Łądek z Organizacjami Pozarządowymi i Innymi Podmiotami Prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego. Celem głównym programu jest budowanie i umacnianie partnerstwa pomiędzy samorządem, a organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. Celami szczegółowymi programu są:

- prowadzenie działań w zakresie poprawy jakości życia poprzez pełniejsze zaspokajanie potrzeb mieszkańców gminy Łądek,

- umacnianie w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za siebie, swoje otoczenie, wspólnotę lokalną oraz jej tradycje,
- aktywizacja lokalnej społeczności,
- otwarcie na innowacyjność i konkurencyjność w realizacji zadań publicznych,
- integracja organizacji lokalnych obejmujących zakresem działania sferę zadań publicznych,
- zwiększenie udziału mieszkańców w rozwiązywaniu lokalnych problemów,
- wykorzystanie wiedzy na temat potrzeb mieszkańców zidentyfikowanych podczas bezpośrednich spotkań oraz innych form konsultacji społecznych.

Określone w programie jednoznaczne, czytelne zasady i procedury pozwalają na kompleksową współpracę samorządu z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na zasadzie partnerstwa i wyrażają intencję realizacji ustawowych zadań przypisanych gminie w ścisłym współdziałaniu z organizacjami pozarządowymi i podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

4.4.5. Bezpieczeństwo

Bezpieczeństwu publicznemu zagraża przestępczość, która jest zjawiskiem dynamicznym i - podobnie jak społeczeństwo - podlega rozwojowi. Choć stanowi margines życia społecznego, poprzez swą intensywność i częstotliwość może mieć wpływ na formowanie się postaw i zachowań ludności oraz odciskać dotkliwie piętno na jej funkcjonowaniu.

Posterunek Policji w Zagórowie jest komórką organizacyjną Komendy Powiatowej Policji w Słupcy obejmujący swym zasięgiem gminy: Łądek i Zagórow. Gmina Łądek została podzielona na dwa rejony służbowe dzielnicowych. Postępowania o wykroczenia i przestępstwa prowadzi dwóch policjantów pionu kryminalnego. Również dwóch policjantów realizuje zadania patrolowo-interwencyjne.

Do zadań Policji należy między innymi:

- ochrona życia i zdrowia obywateli przed bezprawnymi zamachami na te dobra;
- ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego, w tym również zapewnienie spokoju w miejscach publicznych, w środkach komunikacji publicznej, w ruchu drogowym i na wodach przeznaczonych do powszechnego korzystania;
- inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnieniu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z instytucjami państwowymi, samorządowymi i społecznymi;
- wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie sprawców tych czynów;
- kontrola przestrzegania przepisów porządkowych i administracyjnych.

Ponadto Policja realizuje polecenia sądu, prokuratury, organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego.

Analizując dane statystyczne otrzymane z Komendy Powiatowej Policji w Słupcy, dot. popełnionych przestępstw oraz wskaźników ich wykrywalności za okres 2012-2015 można stwierdzić tendencję wzrostu do 2014 r., a następnie spadku w 2015 r. Jednak jest to zbyt krótki okres czasu, żeby można stwierdzić o poprawie bezpieczeństwa na terenie gminy.

W roku 2015 na terenie gminy odnotowano 4 przestępstwa mniej, niż w roku 2012, co stanowi ok. 13% spadku. Wykrywalność przestępstw ogółem w roku 2015 wynosiła 93% i była o 4% wyższa, niż w 2012 r. Na terenie gminy Łądek dominowała przestępczość o charakterze drogowym – 7 stwierdzonych przestępstw w 2015 r. (tj. o 1 więcej niż w 2012 r.). Najwyższą wykrywalność przestępstw odnotowano w pozycji przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu oraz drogowe, natomiast najmniejszą w kategoriach przestępstw pozostałych, niewymienionych literalnie w tabeli. Znaczącą zmianę zaobserwowano w kategoriach związanych z kradzieżą rzeczy jak i z włamaniem – w 2015 r. nie odnotowano ani jednego przestępstwa. Poniższa tabela zawiera dane statystyczne w zakresie popełnionych przestępstw oraz wskaźników ich wykrywalności:

Tabela 38. Popelnione przestępstwa wg rodzaju wraz ze wskaźnikiem ich wykrywalności w latach 2012 – 2015 na terenie gminy Łądek

Rodzaj popełnionych przestępstw		PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE				WSKAŹNIK WYKRYWALNOŚCI			
		2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
ogółem	ogółem	31	38	42	27				
	w tym nieletnich	2	0	1	1	89%	93%	84%	93%
przeciwko życiu i zdrowiu	ogółem	1	4	1	1	100%	75%	100%	100%
	w tym nieletnich	0	0	0	0				
drogowe	ogółem	6	16	18	7	100%	100%	100%	100%
	w tym nieletnich	0	0	0	0				
kradzież rzeczy	ogółem	9	2	2	0	82%	50%	50%	-
	w tym nieletnich	0	0	0	0				
kradzież z włamaniem	ogółem	4	2	7	0	75%	50%	68%	-
	w tym nieletnich	0	0	0	0				
Rozbój, kradzież rozbójnicza, wymuszenie rozbójnicze	ogółem	0	0	0	0	-	-	-	-
	w tym nieletnich	0	0	0	0				
gospodarcze	ogółem	0	2	0	5	-	100%	-	95%
	w tym nieletnich	0	0	0	0				

Rodzaj popełnionych przestępstw		PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE				WSKAŹNIK WYKRYWALNOŚCI			
		2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
narkotykowe	ogółem	0	1	3	0	-	100%	100%	-
	w tym nieletnich	0	0	0	0				
pozostałe	ogółem	12	11	11	14	76%	82%	97%	68%
	w tym nieletnich	1	0	0	0				

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Słupcy.

Tabela 39. Dane dotyczące ruchu drogowego w gminie Łądek w latach 2012-2015

zdarzenie	Liczba wypadków				Liczba zabitych				Liczba rannych				Liczba kolizji			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
Ogółem, w tym:	4	2	6	2	0	0	4	0	5	2	4	4	59	60	63	60
spowodowane przez nietrzeźwego sprawcę	2	1	3	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Słupcy.

Analizując ruch drogowy w gminie Łądek w latach 2012-2015 można zauważyć, że w 2014 r. zarejestrowano największą liczbę wypadków (6), w tym 3 przez nietrzeźwego sprawcę, a co za tym idzie liczbę zabitych i rannych. Również w tym samym – 2014 r. zanotowano najwięcej kolizji drogowych.

Dzielnicowi współpracują z placówkami oświatowo - wychowawczymi, jak również z poszczególnymi organami administracji samorządowej jak np. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Podejmowane są działania w celu ograniczenia liczby przestępstw i wykroczeń w szkołach oraz w bezpośrednim otoczeniu szkół.

Działania profilaktyczne

Do 2015 realizowano Rządowy Program Ograniczania Przystępczości i Aspołecznych Zachowań w obszarach: bezpieczeństwa w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania, przemocy w rodzinie, bezpieczeństwa w szkole, bezpieczeństwa w środkach komunikacji publicznej, bezpieczeństwa w ruchu drogowym, ochrony dziedzictwa narodowego. Realizowano również zadania w ramach Narodowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 2011-2015, Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011—2016 oraz Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020. W ramach tych programów podejmowano działania profilaktyczne we współpracy ze szkołami, instytucjami powiatowymi, gminnymi oraz stowarzyszeniami. Współpraca ze szkołami polegała przede wszystkim na organizowaniu prelekcji i spotkań z dziećmi i młodzieżą, spotkań z dyrekcją placówek oraz

pedagogami i psychologami. Organizowano wspólne przedsięwzięcia na rzecz poprawy bezpieczeństwa uczniów i przedszkolaków oraz zwiększeniu ich świadomości w zakresie zachowań zgodnych z prawem i unikania zachowań ryzykownych w różnych dziedzinach życia. Razem z placówkami oświatowymi organizowane były również warsztaty dla rodziców odnośnie praw i obowiązków dzieci, rodziców oraz szeroko rozumianego bezpieczeństwa. W każdej placówce w roku szkolnym odbywają się co najmniej 1-2 spotkania – prelekcje (jedno na początku roku szkolnego, następne przed feriami zimowymi lub wakacjami). Spotkania z dyrekcją lub pedagogami odbywają się na bieżąco w miarę potrzeb.

Wspólnie ze szkołami oraz Gminnym Ośrodkiem Kultury w Łądku prowadzone były też cykliczne działania profilaktyczne tematyczne np. Bądź Widoczny na Drodze, Widoczny Pierwszak, Dzień Szkoły bez Przemocy, Z Pyrkiem Bezpieczniej dla najmłodszych, Pozory mylą dowód nie, STOP 18, Powiatowy Turniej BRD, Bezpieczne Wakacje, Bezpieczne Ferie Zimowe.

2012 r.

W 2012 r. w Łądku odbyła się konferencja naukowa „Stop przestępczości archeologicznej i sakralnej” zorganizowana przez Komendę Powiatową Policji w Słupcy we współpracy z Wydziałem Prewencji KWP w Poznaniu. Przeprowadzenie konferencji było możliwe dzięki wsparciu Marszałka Województwa Wielkopolskiego, Starosty Słupeckiego, Burmistrza Miasta Słupcy oraz Burmistrza Miasta i Gminy Zagórów, Wójtów gmin Słupca i Łądek, instytucji i zakładów działających na terenie powiatu słupeckiego oraz gospodarzy miejsca – Towarzystwa Salezjańskiego z Łądku. Słupeccy policjanci aktywnie włączyli się w organizację lokalnego festynu z okazji II Dni Gminy Łądek. Wspólnie z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przygotowali akcję „Trzeźwy-Widoczny”. Ponadto na stanowisku prewencji kryminalnej propagowano założenia kampanii społecznej „Klub Pancernika Klika w Fotelikach” oraz „Bezpieczna Woda”. Do współpracy zaproszono Wielkopolskich Fanów Motocykli, którzy uczyli o bezpiecznych zachowaniach na drogach. Najwięcej emocji wzbudziła jednak wizyta sierż. Pyrka – maskotki Wielkopolskiej Policji.

2013 r.

W styczniu w Łądku, dla dzieci uczestniczących w zajęciach przygotowanych przez Gminny Ośrodek Kultury, zorganizowano warsztaty poświęcone bezpiecznym zabawom i zachowaniom podczas zimowego wypoczynku. W ramach projektu „Bezpieczna Szkoła” uczniów Szkoły Podstawowej w Ciężeniu odwiedził policjant z Komendy Powiatowej Policji w Słupcy. W dwóch grupach wiekowych przeprowadzono specjalne konserwatoria przybliżające dzieciom zagrożenia, na jakie mogą natrafić w życiu codziennym. Uczniowie dowiedzieli się, jak unikać ryzykownych zachowań oraz jak postępować, aby nie stać się ofiarą przestępstwa. W 2013 r. zorganizowano również akcję "Odblaski dla niechronionych". Aby poprawić bezpieczeństwo na drogach słupeccy policjanci wspólnie z klubem motocyklowym Wielkopolscy Fani Motocykli rozdawali na drogach gminy Łądek elementy odblaskowe niechronionym uczestnikom ruchu drogowego – pieszym i rowerzystom.

2014 r.

W 2014 r. Łądku wybrzmiał Ogólnopolski Głos Profilaktyki organizowany w ramach programu Komendy Głównej Policji „Profilaktyka a Ty”. Ideą PaT-u jest rozpowszechnienie mody na życie bez uzależnień oraz wskazanie sposobów na zdrowe spędzanie wolnego czasu. Przedsięwzięcie było współorganizowane przez policję, gminna komisję ds. rozwiązywanie problemów alkoholowych, GOK w Łądku, straż pożarną przy wsparciu różnych instytucji i stowarzyszeń. Jesienią GOK oraz policjanci zorganizowali spotkanie dla seniorów z gminy Łądek, aby porozmawiać o szeroko rozumianym bezpieczeństwie. Głównym założeniem spotkania było podniesienie świadomości osób starszych w zakresie różnych zagrożeń, jakie mogą napotkać w życiu codziennym ze strony osób łamiących prawo. Odbyła się także debata społeczna, zorganizowana przez Komendę Powiatową Policji w Słupcy. Mieszkańcy gminy Łądek mieli okazję podzielić się z policjantami swoimi spostrzeżeniami na temat bezpieczeństwa publicznego, wysunąć wnioski dotyczące poprawy sytuacji na drogach gminy i wiele innych.

2015 r.

Funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Słupcy oraz Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Słupcy w ramach realizowanego programu „Bezpieczne Życie Seniorów” spotkali się z osobami starszymi uczestniczącymi w zajęciach na Uniwersytecie Trzeciego Wieku w Łądku. Głównym założeniem spotkania było zwiększenie poczucia bezpieczeństwa osób starszych z gminy Łądek oraz podniesienie świadomości seniorów w zakresie dbania o własne bezpieczeństwo, życie i zdrowie oraz mienie.

BEZPIECZNE WAKACJE W ŁĄDKU to hasło zajęć zorganizowanych przez Komendę Powiatową Policji w Słupcy, Gminny Ośrodek Kultury w Łądku oraz Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Koninie. Dzięki przedsięwzięciu dzieci mogły poznać zagrożenia, na jakie można natrafić podczas letniego wypoczynku oraz nauczyć się, jak radzić sobie w trudnych sytuacjach. Poprzez zabawę, konkursy i quizy miło spędziły czas, jednocześnie ucząc się jak być bezpiecznym.

4.5. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

4.5.1. Infrastruktura pomocy społecznej

Pomoc społeczną na terenie gminy Łądek wykonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku, który jest jednostką organizacyjną samorządu gminnego, realizującą zadania własne i zleczone z zakresu pomocy społecznej. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej działa na podstawie następujących przepisów:

- uchwały nr X/43/90 z dnia 28.02.1990r. w sprawie powołania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku,
- Statutu Ośrodka,
- ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,

- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz przepisów wykonawczych do niej,
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. nr 180, poz.1493 ze zm.),
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
- ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 maja 2014 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu dla rodzin wielodzietnych,
- innych aktów prawnych obowiązujących jednostki budżetowe, w tym z zakresu rachunkowości oraz określających zadania gmin w sprawach pomocy społecznej.

Celem Ośrodka jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, wspieranie ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb, umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka oraz w miarę możliwości doprowadzenie ich do życiowego usamodzielnienia oraz integracji ze środowiskiem. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku udziela pomocy finansowej w ramach zadań własnych oraz zadań zleconych. Pomoc materialna stanowi formę wsparcia rodziny i ma na celu uzupełnienie dochodów wszędzie tam, gdzie własnymi siłami i możliwościami korzystający z pomocy społecznej nie są w stanie sami zaspokoić swoich podstawowych potrzeb. Zadania pomocy społecznej zgodnie z ustawą dzielą się na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, finansowane z budżetu państwa oraz zadania własne gminy finansowane z budżetu gminy, przy czym niektóre zadania są dofinansowywane z budżetu państwa. Przedmiotem działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jest organizacja i wykonanie pomocy społecznej, realizacja świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych, dodatków mieszkaniowych i energetycznych oraz stypendiów dla mieszkańców gminy Łądek. Pracownicy socjalni ośrodka wykonują szeroko rozumianą pracę socjalną, ściśle współpracują z pedagogami szkół, dzielnicowymi, policją, ośrodkami zdrowia i innymi instytucjami działającymi na rzecz dobra rodziny, a także zajmują się pomocą środowiskową. Pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej to wykwalifikowana kadra 10 osób, w tym 3 pracowników socjalnych, posiadających wymagane wykształcenie. Pracownicy Ośrodka wykorzystują posiadane kwalifikacje i doświadczenie pomagając wszystkim zgłaszającym się w sposób indywidualny dla danej osoby czy rodziny.

Ośrodek prowadzi działalność zgodną z założeniami polityki społecznej Państwa i celów określonych w Strategii Rozwoju Gminy Łądek na lata 2015 – 2020.

Zadania w zakresie pomocy społecznej obejmują m.in:

- przyznawanie i wypłacanie świadczeń z pomocy społecznej,
- pracę socjalną,

- prowadzenie i rozwijanie niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- analizę i ocenę zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- realizację zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
- rozwijanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym, realizowanych przez Ośrodek, należą m.in.:

- opracowywanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka,
- sporządzanie, zgodnie z art. 16a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, oceny w zakresie pomocy społecznej,
- udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków:
  - stałych,
  - okresowych,
  - celowych,
  - specjalnych zasiłków celowych,
  - celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
  - zgłaszanie do ubezpieczenia zdrowotnego do Narodowego Funduszu Zdrowia przez pracownika socjalnego danego rejonu;
- przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowego,
- opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osobę, która rezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem,
- praca socjalna,
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną,
- dożywianie dzieci,
- sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym,
- kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,

- pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego.

Do zadań własnych gminy, realizowanych przez Ośrodek, należy:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych celowych,
- przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze,
- pomoc w kompletowaniu dokumentów w celu umieszczenia w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia,
- podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych,
- współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

Zadania z zakresu administracji rządowej zlecone gminie, realizowane przez Ośrodek, obejmują m.in.:

- przyznawanie i wypłacanie świadczeń rodzinnych na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1518 z późn. zm.),
- prowadzenie postępowań wobec osób uprawnionych do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego w przypadku bezskuteczności egzekucji, ustalanie prawa, przyznawanie i wypłacanie świadczeń pieniężnych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów oraz podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych w zakresie objętym ustawą z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2016 r. poz. 169),
- organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną,
- realizację zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki,
- przyznawanie i wydawanie Karty Dużej Rodziny.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest również realizatorem ustawy o świadczeniach rodzinnych, a od 2005 r. realizuje zadania ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych

oraz zaliczce alimentacyjnej. Zasiłki rodzinne wypłacane są łącznie z różnego rodzaju dodatkami, tj. z tytułu urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, rozpoczęcia roku szkolnego, dojazdu dzieci do szkoły oraz zamieszkiwania w miejscowości, w które znajduje się szkoła (internat, stacja itp.). Ponadto wypłacane są zasiłki pielęgnacyjne oraz świadczenia pielęgnacyjne dla osób sprawujących opiekę nad niepełnosprawnymi dziećmi, jak też wymagającymi opieki osobami dorosłymi członkami rodziny.

Na mocy ustawy o pomocy społecznej prowadzona jest również pomoc osobom i rodzinom w postaci pracy socjalnej. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku prowadzi stały monitoring środowiskowy, na podstawie którego identyfikuje osoby i rodziny znajdujące się w sytuacjach kryzysowych, związanych z ubóstwem, bezrobociem, chorobą, niepełnosprawnością i innymi dysfunkcjami społecznymi. Diagnozowanie problemów społecznych, dotyczących mieszkańców gminy, jak również analiza struktury świadczeń udzielanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej pozwala rozpoznać obszary zagrożone kryzysem społecznym, wskazać przyczyny, dla których określone środowiska zwracają się o pomoc socjalną. Ośrodek prowadzi różne formy aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych poprzez współpracę Powiatowym Urzędem Pracy w Słupcy. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku współpracuje z kuratorami sądowymi, pedagogami szkół, policją, ośrodkami zdrowia i innymi instytucjami działającymi na rzecz dobra rodziny.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej podejmuje również szereg inicjatyw, zmierzających do ograniczenia negatywnych skutków zjawisk społecznych, a jednocześnie aktywizujących środowiska zagrożone dysfunkcyjnością. Wśród programów jakie były realizowane w latach 2012-2015 przeważają programy związane z dożywianiem. Ponadto realizowany był Program Asystent Rodziny i Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej, Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Program "Aktywność Pomaga w Życiu" dla osób bezrobotnych.

W poniższej tabeli ujęto organizacje współpracujące z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Łądku wraz z charakterystyką tej współpracy.

Tabela 40. Wykaz jednostek współpracujących z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Łądku

L.p.	Nazwa jednostki	Rodzaj współpracy
1.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słupcy	- umieszczanie w pieczy zastępczej - wsparcie osób niepełnosprawnych - pomoc psychologiczno -prawna - umieszczanie w DPS - zabezpieczenie małoletnich dzieci z rodzin będących w kryzysie

L.p.	Nazwa jednostki	Rodzaj współpracy
2.	Powiatowy Urząd Pracy w Słupcy	- upowszechnianie ofert pracy - doradztwo zawodowe - szkolenia, staże pracy
3.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łądku	- działania na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom - wsparcie społeczno - psychologiczne osób uzależnionych - pomoc rodzinom osób uzależnionych
4.	Sąd Rejonowy w Słupcy w tym Kuratorska Służba Sądowa	- wymiana informacji i doświadczeń - współpraca na rzecz wyjścia z kryzysu osobom i rodzinom wykluczonym społecznie
5.	Komenda Powiatowa Policji w Słupcy Posterunek Policji w Zagórowie	- współpraca przy procedurze "Niebieskiej Karty" - asysta policji celem zabezpieczenia kadry pomocy społecznej
6.	Oświata	- wsparcie w formie dożywiania dzieci w szkołach - wymiana informacji z pedagogami szkolnymi i nauczycielami dotyczących dzieci
7.	Placówki ochrony zdrowia	- działania profilaktyczne i promocyjne na rzecz mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia - zachęcanie mieszkańców do korzystania z bezpłatnych badań organizowanych na terenie gminy - obejmowanie ubezpieczeniem zdrowotnym osób nieubezpieczonych
8.	Domy Pomocy Społecznej na terenie powiatu	- wymiana informacji dotyczących mieszkańców DPS-u, pochodzących z terenu naszej gminy (wywiady kontrolne, wydawanie decyzji)
9.	Urząd Gminy	- wymiana informacji dotyczących mieszkańców naszej gminy - współfinansowanie zadań z zakresu pomocy społecznej
10.	Ośrodek Wsparcia dla Dzieci i Młodzieży z Interwencją Kryzysową w Łądku	- działania na rzecz osób wykluczonych bądź zagrożonych społecznie - ustalanie planu pomocy osobom przebywającym w ośrodku - wzajemna wymiana informacji o planowanych kierunkach działań
11.	Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Koninie	- przekazywanie niezbędnej dokumentacji - wymiana informacji dotyczących wnioskodawców będących jednocześnie klientami pomocy społecznej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Łądku.

4.5.1.1. Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej – statystyka wybranych elementów pomocy społecznej

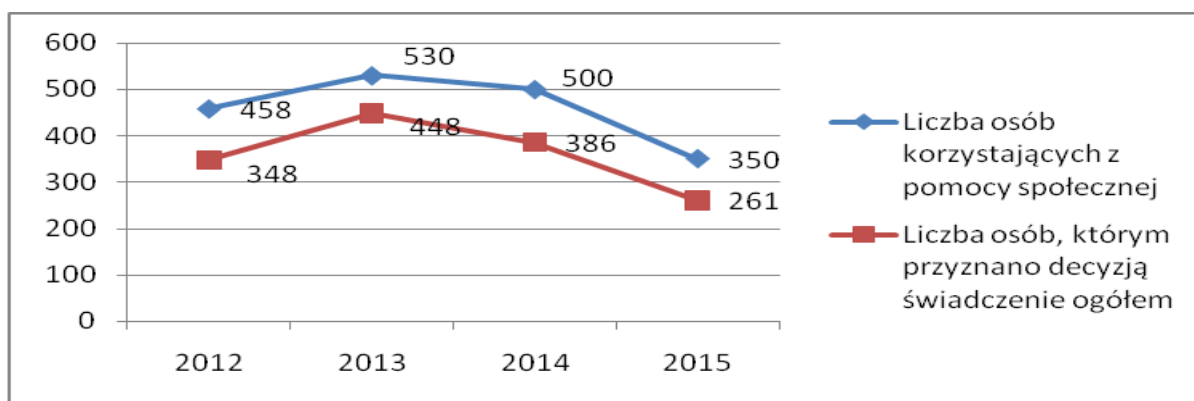
Poniżej przedstawiono w ujęciu tabelarycznym wybrane rodzaje pomocy społecznej zrealizowane w latach 2012-2015.

Tabela 41. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku w latach 2012-2015

Osoby i rodziny, którym udzielono pomocy i wsparcia				
Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015
Liczba osób	458	530	500	350
Osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie				
Liczba osób	348	448	386	261
W tym: osoby długotrwale korzystające	278	354	305	206
Wiek 0-17	112	116	118	93
Wiek produkcyjny	203	292	233	149
Wiek poprodukcyjny	33	40	35	19
Liczba rodzin	241	247	242	175
Liczba osób w rodzinach	693	694	670	470

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku.

Wykres 14. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej oraz liczba osób, którym przyznano świadczenie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku.

Z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku w 2015 r. skorzystało 350 osób, co stanowi nieco ponad 6% ogółu ludności w gminie, w tym 261 osobom przyznano świadczenie. 59% korzystających z systemu pomocy i wsparcia to osoby długotrwale korzystające z systemu. Jak widać w powyższej tabeli i wykresu liczba osób, które skorzystały z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku, systematycznie maleje, co jest zjawiskiem pożądanym, świadczącym

m.in. o zaradności mieszkańców a także o sprzyjających czynnikach zewnętrznych, mających wpływ na sytuację życiową mieszkańców.

Odbiorcy pomocy społecznej to przede wszystkim mieszkańcy w wieku produkcyjnym, którzy z różnych względów nie pozostają w zatrudnieniu. Znaczna liczba dzieci i młodzieży wskazana w tabeli to beneficjenci programu dożywiania.

Ustawa o pomocy społecznej zawiera zamkniętą liczbę powodów, dla których każdy mieszkaniec ma prawo skorzystać z systemu pomocy społecznej. Podstawową przesłanką przyznawania pomocy jest spełnienie kryterium dochodowego, informującego o istotnym braku środków do życia, zarówno w przypadku osoby samotnie gospodarującej, jak i całej rodziny.

W pozycji "Osoby długotrwale korzystające", porównując rok 2015 do roku 2012, zauważalny jest spadek liczby osób, które przez długi okres wspierane są w ramach pomocy społecznej. Zaobserwowana zmniejszająca się liczba rodzin (objętych pomocą) jest odzwierciedleniem większej zaradności z trudnościami finansowymi, co zwiększa w efekcie możliwość zaspokajania życiowych potrzeb.

Główne powody przyznania pomocy społecznej oraz ich skala w poszczególnych latach objętych badaniem zostały przedstawione w poniższej tabeli:

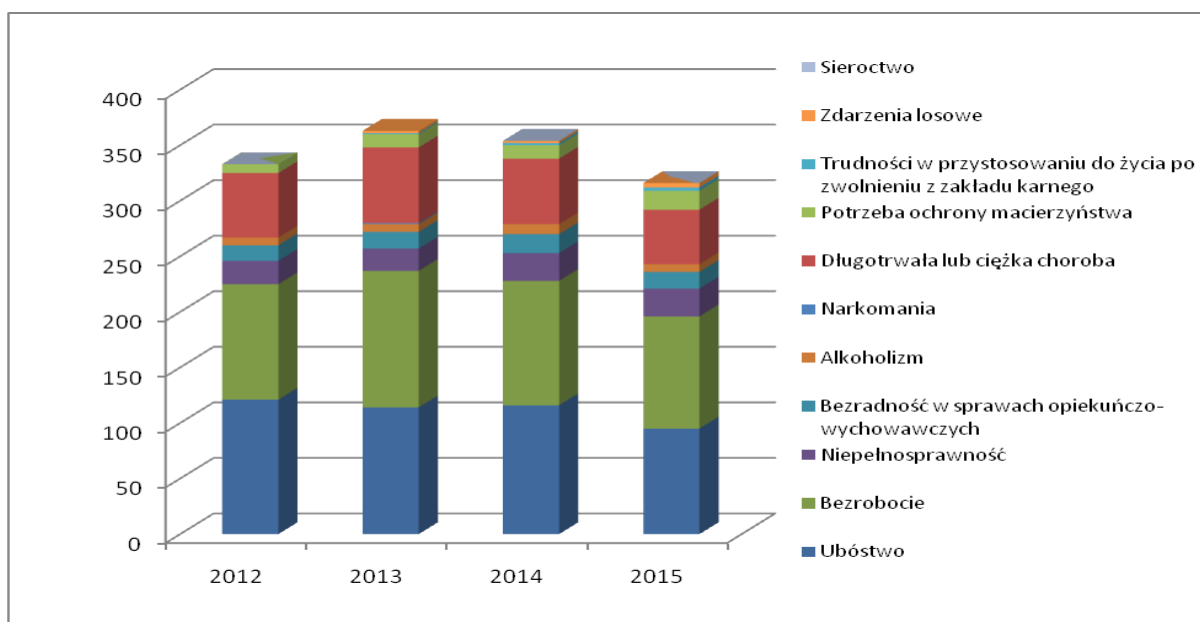
Tabela 42. Powody udzielania pomocy społecznej gminie Łądek w latach 2012-2015

Powody udzielania pomocy i wsparcia				
Ubóstwo				
Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015
Liczba rodzin	121	114	116	95
Liczba osób w rodzinach	492	319	394	275
Bezrobocie				
Liczba rodzin	104	123	112	101
Liczba osób w rodzinach	298	372	334	301
Niepelnosprawność				
Liczba rodzin	21	20	25	25
Liczba osób w rodzinach	41	44	58	64
Długotrwała lub ciężka choroba				
Liczba rodzin	58	68	59	49
Liczba osób w rodzinach	121	139	119	98
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych				
Liczba rodzin	14	15	17	15
Liczba osób w rodzinach	54	52	64	54

Powody udzielania pomocy i wsparcia				
Alkoholizm				
Liczba rodzin	7	7	9	7
Osoby w rodzinach	14	8	12	7
Narkomania				
Liczba rodzin	0	1	0	0
Liczba osób w rodzinach	0	1	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa				
Liczba rodzin	8	12	12	17
w tym: wielodzietność				
Liczba rodzin	1	2	2	5
Bezdomność				
Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015
Liczba rodzin	0	0	0	0
Liczba osób w rodzinach	0	0	0	0
Przemoc w rodzinie				
Liczba rodzin	0	0	0	0
Liczba osób w rodzinach	0	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego				
Liczba rodzin	0	1	2	3
Liczba osób w rodzinach	0	1	2	3
Zdarzenia losowe				
Liczba rodzin	0	2	2	4
Liczba osób w rodzinach	0	9	7	12
Sieroctwo				
Liczba rodzin	0	0	0	0
Liczba osób w rodzinach	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku.

Wykres 15. Powody udzielania pomocy społecznej gminie Łądek w latach 2012-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku.

W większości kategorii dotyczących powodów przyznania pomocy corocznie ilość osób, którym przyznano taką pomoc, utrzymuje się na podobnym poziomie, poza wyraźnie obniżającymi się powodami przyznania pomocy w kategorii bezrobocia i ubóstwa, co wynika ze zmniejszającego się wskaźnika bezrobocia (przy jednak ciągle wysokim jego poziomie) i sprzyjających czynnikach zewnętrznych, mających wpływ na sytuację życiową mieszkańców. Również z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby liczba korzystających ze świadczeń spadła w analizowanym okresie. Natomiast z powodu niepełnosprawności oraz potrzeby ochrony macierzyństwa liczba osób korzystających z pomocy systematycznie rosła z roku na rok.

Osoby ubogie oraz bezrobotne stanowią największą co do liczebności grupę klientów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku. Poniżej przedstawiono strukturę procentową rodzin, które skorzystały z pomocy społecznej w podziale na powody przyznania im tejże pomocy w latach 2011-2015.

Tabela 43. Struktura rodzin w gminie Łądek, którym przyznano pomoc wg powodów przyznania pomocy w latach 2011-2015

Powody przyznawania pomocy					
Struktura rodzin, którym przyznano pomoc wg powodów przyznania pomocy					
rok	2011	2012	2013	2014	2015
Ubóstwo (%)	48	50	46	48	54
Bezrobocie (%)	41	43	50	46	58
Niepełnosprawność (%)	10	9	8	10	14

Powody przyznawania pomocy					
Struktura rodzin, którym przyznano pomoc wg powodów przyznania pomocy					
rok	2011	2012	2013	2014	2015
Długotrwała lub ciężka choroba (%)	25	24	28	24	28
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gosp. domowych (%)	7	6	6	7	9
Alkoholizm (%)	3	3	3	4	4
Narkomania (%)	0	0	0	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa (%)	4	3	5	5	10

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku.

Analiza natężenia problemów społecznych gminy Łądek pozwala stwierdzić, że jednym z najważniejszych problemów jest bezrobocie i ubóstwo. Brak zatrudnienia, które jest nie tylko indywidualnym problemem człowieka nim dotkniętego, ale niewątpliwie wpływa na życie i funkcjonowanie całej rodziny, jest źródłem problemów i patologii. W miarę przedłużania się okresu pozostawania bez pracy problemy te narastają i rodzą kolejne, takie jak frustrację, izolację, alkoholizm, bezradność życiową, choroby. Brak zatrudnienia wpływa na wysokość dochodów mieszkańców, co pozostaje w ścisłej korelacji z problemem ubóstwa. Brak zatrudnienia to brak dochodów, brak dochodów to trudności w zaspokajaniu życiowych potrzeb oraz ograniczenie możliwości inwestowania w edukację, zmianę lub podwyższanie kwalifikacji. Konkluzja jest taka, że bezrobocie i ubóstwo pozostawia osoby i rodziny w zamkniętym kręgu możliwości zmiany swojej sytuacji. Brak dochodów lub dochody nie wystarczające na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, to także przyczyny trudności w innych sferach życia społecznego, w kwestiach zdrowotnych, edukacyjnych i innych. Brak środków na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych należy traktować priorytetowo, jest to bowiem problem, który wpływa na jakość życia mieszkańców oraz ogranicza możliwości rozwoju społecznego i gospodarczego.

Istotną przyczynę świadczenia pomocy społecznej w gminie stanowił także problem długotrwałych i ciężkich chorób mieszkańców gminy. Grupa osób korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku na terenie gminy, ze względu na wymieniony problem, jest trzecią, co do liczebności spośród wszystkich korzystających z pomocy. Długotrwała lub ciężka choroba jako problem społeczny uwidacznia się przez pryzmat korzystania ze świadczeń pieniężnych, głównie zasiłków okresowych, stanowiących istotne wsparcie w leczeniu, rehabilitacji i zapewnieniu powrotu do zdrowia. Rozwiązywanie problemów zdrowotnych jest w wielu wypadkach zależne od wsparcia oferowanego przez pomoc społeczną.

Na kolejnym miejscu pod względem natężenia plasuje się problem jakim jest niepełnosprawność, powodująca znaczące ograniczenie w pełnieniu ról społecznych. Skutki

niepełnosprawności utrudniają codzienne funkcjonowanie, zatrudnienie, zarobkowanie. Problemy osób niepełnosprawnych, a ściślej ich rozwiązywanie wymagają sporych nakładów finansowych na likwidację barier społecznych, komunikacyjnych, rehabilitację i przystosowanie się do nowej sytuacji życiowej w związku z istotnymi ograniczeniami.

Analizując powyższe dane, można pokusić się o stwierdzenie, iż najliczniejszą grupę wśród mieszkańców gminy korzystających ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku w 2015 r. stanowiły charakteryzujące się niskim poziomem dochodów rodziny ubogie i dotknięte bezrobociem oraz osoby długotrwale lub ciężko chore. Pochodzące z nich dzieci, z racji niedoborów materialnych w domu, korzystały ze wsparcia w formie dożywiania w szkołach.

Poniżej przedstawiono w ujęciu tabelarycznym realizację świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z pomocy społecznej w latach 2012-2015.

Tabela 44. Realizacja świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej w gminie Łądek w latach 2012 – 2015

Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej				
Zasilek stały				
Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015
Liczba osób	14	16	16	18
Liczba świadczeń	136	163	190	203
Kwota świadczeń w złotych	48 606	72 732	86 259	94 376
w tym: zasilek stały dla osób samotnie gospodarujących				
Liczba osób	11	15	15	16
Liczba świadczeń	113	151	178	181
Kwota świadczeń w złotych	42 934	69 510	83 038	86 893
Zasilek okresowy				
Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015
Liczba osób	112	120	122	99
Liczba świadczeń	742	898	883	715
Kwota świadczeń w złotych	226 595	334 750	296 211	257 057
w tym: zasilek okresowy z tytułu bezrobocia				
Liczba osób	79	95	79	69
Liczba świadczeń	501	611	543	441
Kwota świadczeń w złotych	155 101	240 159	205 541	166 904
Zasilek celowy ogółem				
Liczba osób	152	168	172	151
Kwota świadczeń w złotych	105 656	187 406	197 699	202 093

w tym: Zasilek celowy przyznany w ramach programu wieloletniego "Pomoc Państwa w zakresie dożywiania"				
Liczba osób	107	126	132	119
Liczba świadczeń	458	896	955	855
Kwota świadczeń w złotych	63 030	123 590	122 980	123 384

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku.

Tabela 45. Realizacja świadczeń niepieniężnych z pomocy społecznej w gminie Łądku w latach 2012 – 2015

Świadczenia niepieniężne z pomocy społecznej				
Posilek ogółem				
Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015
Liczba osób	112	116	118	106
Liczba świadczeń	19 257	17 627	15 646	14 511
Kwota świadczeń w złotych	35 193	32 772	36 281	36 040
w tym: dla dzieci				
Liczba osób	112	116	118	106
Liczba świadczeń	19 257	17 627	15 646	14 511
Kwota świadczeń w złotych	35 193	32 772	36 281	36 040
Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej				
Liczba osób	5	4	4	2
Liczba świadczeń	52	48	29	24
Kwota świadczeń w złotych	118 093	113 047	71 043	61 807

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku.

Analizując dane z powyższych tabel można zauważyć, że systematycznie wzrasta liczba osób pobierających zasiłek stały, a tym samym wartość świadczeń w formie zasiłków stałych. Analiza świadczeniobiorców zasiłków stałych pokazuje też rosnącą z roku na rok grupę osób samotnie gospodarujących, dla których zasiłek stały jest istotnym wsparciem w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych. Grupa osób samotnie gospodarujących stanowi 89% całej grupy świadczeniobiorców zasiłku stałego.

W latach 2012-2015 najczęściej udzielaną mieszkańcom gminy formą wsparcia była pomoc finansowa, głównie w postaci zasiłków celowych oraz zasiłków stałych i okresowych. Na taki wynik na pewno miało wpływ pogorszenie się sytuacji gospodarczo-ekonomicznej społeczeństwa jak też podwyższenie kryterium dochodowego, zgodnie z art. 8 ustawy o pomocy społecznej, co bezpośrednio wpłynęło na wyższe kwoty przyznawanych zasiłków.

Duże znaczenie miała także pomoc rzeczowa udzielana w postaci posiłku (w tym dożywianie dzieci). Ważną formą wsparcia beneficjentów była również praca socjalna. Polegała ona m.in. na udzielaniu informacji, wskazówek i pomocy przy rozwiązywaniu trudnych spraw życiowych, świadczeniu poradnictwa oraz współpracy z innymi podmiotami pomocy społecznej. Wśród form pomocy świadczonej przez ośrodek znalazły się również usługi opiekuńcze. Osoby, które nie mogły samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych i które tym samym wymagały całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, były natomiast kierowane przez GOPS do domów pomocy społecznej. Poniższa tabela obrazuje wsparcie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w tym zakresie.

Tabela 46. Usługi pomocy społecznej udzielone przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku w latach 2012-2015

Usługi pomocy społecznej				
Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015
Usługi opiekuńcze ogółem				
Liczba osób	4	6	4	2
Liczba świadczeń	2 075	1 736	2408	1 832
Kwota świadczeń w złotych	26 449	29 056	36704	35 315
Poradnictwo specjalistyczne				
Liczba rodzin	0	0	0	0
Liczba osób w rodzinach	0	0	0	0
Praca socjalna				
Liczba rodzin	18	15	15	14
Liczba osób w rodzinach	76	69	65	60

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku.

Poza powyżej przedstawionymi formami wsparcia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku wdrażał w życie wiele innych inicjatyw na rzecz mieszkańców gminy. Obejmowały one m.in. działania interwencyjne, które podejmowano w sytuacjach szczególnie trudnych, głównie gdy stwierdzono nieprawidłowości w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej wobec dzieci oraz zaniedbania rodzin wobec starszych i niepełnosprawnych ich członków.

Należy nadmienić, że Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w swojej działalności nie zatrudnia wolontariuszy ani nie miał osób na stażu. Wszystkie zadania realizowane są w oparciu o kadrę własną.

Prezentowane w niniejszej części problemy rodzin na terenie gminy Łądek stanowią jedynie fragment badanej rzeczywistości społecznej i nie wyczerpują katalogu problemów, z jakimi rodziny mogą się borykać. Diagnoza obejmuje te obszary w życiu rodzin, które mogą być badane przez

pryzmat udzielanej pomocy i wsparcia oraz które stanowią pewien wyznacznik dla projektowania zmiany społecznej, istotnej dla rozwoju społeczności lokalnych.

Podsumowując działania z zakresu pomocy społecznej realizowane w gminie należy uznać je za realizowane zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi. Zmniejszająca się liczba osób i rodzin objęta pomocą z zakresu pomocy społecznej świadczy, że działania realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku są skuteczne i wyposażają osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji społecznej w podstawowe środki do funkcjonowania. Niemniej jednak należy również odnotować, że konieczne są dalsze działania, prowadzące do usamodzielnienia się od pomocy społecznej, zarówno poszczególnych osób jak i całych rodzin. Służyć ma temu opracowanie, a następnie realizacja Strategii rozwiązywania problemów społecznych.

4.5.2. Infrastruktura kulturalna

Korzystanie z dóbr kultury wpływa na jakość życia ludności i świadczy o poziomie rozwoju społecznego. Wiodącą instytucją, która prowadzi w gminie działalność kulturalną, jest Gminny Ośrodek Kultury w Łądku. Podstawowym zadaniem GOK jest zaspokojenie potrzeb i aspiracji kulturalnych społeczeństwa poprzez:

- tworzenie i upowszechnianie różnych dziedzin kultury i sztuki profesjonalnej i amatorskiej;
- inicjowanie określonych zadań z zakresu kultury;
- udzielanie pomocy programowej i organizacyjnej społecznemu ruchowi kulturalno - oświatowemu;
- organizowanie czynnego uczestnictwa mieszkańców wsi w różnorodnych formach działalności kulturalno-wychowawczej, rozrywkowej;
- wspomaganie organizacji, stowarzyszeń i instytucji upowszechniających kulturę.

W GOK mieszczą się dobrze wyposażone sale do rozwoju umiejętności kulturalnych mieszkańców gminy, w których prowadzone są zajęcia praktyczno - techniczne, twórczości plastycznej, teatralnej, zajęcia muzyczne oraz taneczne. Również dla najmłodszych mieszkańców organizowane są zajęcia plastyczne oraz muzyczno - ruchowe.

Wpływ na rozwój kultury, turystyki, a tym samym na proces integracji społecznej, mają cykliczne imprezy, odbywające się na terenie gminy.

Zajęcia prowadzone przez GOK w Łądku skierowane są do dzieci, młodzieży i dorosłych, mieszkających na terenie gminy. Organizowane są też inne formy działalności kulturalno-oświatowej, mającej na celu m.in. kultywowanie tradycji regionalnych. Do nich należą:

- Powitanie wiosny (topienie marzanny)
- Dzień Kobiet, Dzień Dziecka, Dzień Matki, Dzień Ojca, Dzień Babci i Dziadka,
- Powitanie lata (noc świętojańska, Wielkopolski Przegląd Piosenki Wakacyjnej),
- Święto Pieczonego Ziemniaka,

- Spotkania wigilijne – wielopokoleniowe.

GOK corocznie organizuje:

- Gminny Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy,
- Gminny przegląd Piosenki Przedszkolnej i Powitanie Wiosny,
- Dzień Dziecka – festyn dla wszystkich dzieci z terenu gminy,
- Powitanie lata i Wielkopolski Przegląd Piosenki Wakacyjnej, w którym uczestniczą zespoły i soliści z terenu Wielkopolski,
- Pożegnanie lata – występy artystyczne dzieci i młodzieży, konkursy, zawody sportowo –rekreacyjne,
- Święto Pieczonego Ziemniaka – festyn dla wszystkich świetlic środowiskowych z terenu gminy,
- Zaduszki poetyckie – poeci z terenu gminy prezentują swój dorobek,
- Ferie – turnieje, konkursy, quizy, wyjazdy na basen, do kina, muzeum,
- Gminny Turniej Szachowy – rozgrywki o puchar GOK w Łądku,
- Wspólna wigilia wszystkich, działających w GOK: dzieci, młodzież, sponsorzy, osoby zaprzyjaźnione, wolontariusze.

W GOK odbywają się również:

- Wieczory poświęcone osobom zasłużonym dla gminy,
- Młodzieżowe wieczory poezji,
- Wystawy: prac dzieci i młodzieży działających w GOK, prac ręcznych Klubu Seniora „Radość”, młodzieżowego amatorskiego malarstwa artystycznego.

Oprócz powyższych wykazanych przedsięwzięć w poszczególnych sołectwach organizowane są tematyczne festyny z konkursami, nagrodami i poczęstunkiem, a także rajdy rowerowe, uatrakcyjniające codzienne życie mieszkańców. Doroczne dożynki są znakomitą imprezą kulturalną i integracyjną, sumującą całoroczną rywalizację sołectw we współzawodnictwie sportowo - rekreacyjnym, będącym niezaprzeczalną formą ludzkiej aktywności.

Na terenie gminy funkcjonuje również Świetlica Wiejska w Ciężeniu, która prowadzi działalność z dziećmi i młodzieżą oraz seniorami. Ma na celu organizację czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz jest miejscem spotkań mieszkańców. Odbywają się w niej różnego rodzaju zajęcia plastyczne oraz konkursy plastyczne, sportowe i wiedzy. Organizowane są ponadto wieczorki z okazji: Dnia Babci i Dziadka, Dnia Kobiet, Tłustego Czwartku, Andrzejek, Mikołajków czy Wigilii. Można też skorzystać z organizowanych wycieczek rowerowych, wycieczek na basen czy do muzeów.

Na terenie gminy funkcjonuje Gminna Biblioteka w Łądku wraz z filią w Ciężeniu. Istnieje ona od ponad pięćdziesięciu lat. Została utworzona w 1948 r. jako pierwsza placówka kulturalna na wsi. Jej siedzibą jest budynek Urzędu Gminy.

Biblioteka Publiczna zapewnia dostęp lokalnej społeczności do wiedzy. Z jej usług najczęściej korzystają studenci i uczniowie, pracownicy umysłowi, uczestnicy kursów i szkoleń. Do jej zasadniczych zadań zalicza się:

- wspomaganie edukacji indywidualnej i samokształcenia,
- stymulowanie wyobraźni i kreatywności dzieci i młodzieży,
- rozbudowanie i umacnianie nawyków czytelniczych,
- promowanie świadomości dziedzictwa kulturalnego.

Biblioteka Publiczna w Łądku prowadzi takie formy działalności kulturalno-oświatowej jak: konkursy czytelnicze, konkursy plastyczne, wystawki tematyczne, montaż słowno-muzyczne, przeglądy nowości, wieczory poezji, spotkania miłośników książki, dyskusje nad książką, spotkania z ciekawymi ludźmi, lekcje biblioteczne.

Biblioteka współpracuje z takimi instytucjami, jak szkoły i przedszkola.

Korzystanie z bazy danych w bibliotece odbywa się w tradycyjny sposób, gdyż nie jest ona skomputeryzowana oraz brakuje dostępu do Internetu. Na bibliotekę przeznaczono niewiele miejsca, brakuje powierzchni magazynowej i czytelni.

W swojej ofercie oprócz tradycyjnych książek ma również audiobooki, oraz czasopisma dopasowane dla różnych grup wiekowych.

4.5.3. Infrastruktura sportowa

Zaplecze sportowo-rekreacyjne stanowią aktualnie m.in. boiska wielofunkcyjne, sale gimnastyczne przy szkołach, place zabaw, siłownie zewnętrzne. Każdego roku na terenie gminy organizowane są imprezy sportowe o zasięgu lokalnym. Wykaz imprez o charakterze sportowym został ujęty w powyższej tabeli (łącznie z imprezami kulturalnymi). Także mieszkańcy gminy, którzy mają dostęp i możliwości uprawiania różnorodnych sportów, często reprezentują gminę w rozgrywkach sportowych o zasięgu szerszym, tj. międzywojewódzkim czy ogólnopolskim. Poniżej tabelarycznie ujęto wykaz obiektów sportowych i rekreacyjnych na terenie gminy.

Tabela 47. Wykaz obiektów sportowych i rekreacyjnych na terenie gminy Łądek

Lokalizacja	Rodzaj obiektu i krótki opis
Łądek	Boisko wielofunkcyjne przy Szkole Podstawowej i Gimnazjum
Łądek	Mała i duża sala gimnastyczna w Szkole Podstawowej i Gimnazjum
Łądek	Plac zabaw przy Przedszkolu
Łądek	Plac zabaw „na działkach”
Łądek	Staw
Łądek	Stadion z wiatą i kortem tenisowym
Ciążeń	Boisko wielofunkcyjne przy Szkole Podstawowej

Lokalizacja	Rodzaj obiektu i krótki opis
Ciążeń	Sala gimnastyczna w Szkole Podstawowej
Ciążeń	Plac zabaw przy Przedszkolu
Ratyń	Boisko wielofunkcyjne przy Szkole Podstawowej
Ratyń	Sala gimnastyczna w Szkole Podstawowej
Ratyń	Plac zabaw przy Szkole Podstawowej
Ratyń	Pomost pływający
Sługocin	Siłownia zewnętrzna
Sługocin	Plac zabaw
Ląd	Plac zabaw
Ląd	Przystań „Marina”
Dolany	Plac zabaw
Wacławów	Plac zabaw
Jaroszyn	Plac zabaw
Samarzewo	Plac zabaw
Wola Koszucka	Plac zabaw przy sali OSP
Policko	Plac zabaw

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Kultury w Łądku.

Aktywnym spędzaniem czasu dla mieszkańców gminy niewątpliwie również jest turystyka rowerowa i biegowa. Dziedziny te również w sposób zorganizowany zajmują swoje miejsce w kalendarzu corocznych imprez.

4.6. RAPORT Z BADAŃ ANKIETOWYCH

Metodologia

Na potrzeby zespołu opracowującego Raport o Stanie Polityki Społecznej w Gminie Łądek oraz Diagnozy Stanu jako elementu wyjściowego dla *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łądek na lata 2017 -2026* opracowano ankietę, skierowaną do liderów opinii publicznej, mieszkańców oraz wszystkich zainteresowanych dobrym funkcjonowaniem szeroko rozumianej pomocy społecznej. Celem ankiety było pozyskanie szczegółowych opinii na temat obszarów życia społeczno – gospodarczego gminy Łądek, mających bezpośredni lub pośredni wpływ na funkcjonowanie poszczególnych instrumentów polityki społecznej realizowanej przez gminę, ale także przez sektor pozarządowy. Przedmiotem sformułowanych w ankiecie pytań była identyfikacja postaw i opinii mieszkańców na temat oceny jakości życia i wyzwań rozwojowych gminy powiązanych z pomocą społeczną. Dane uzyskane w ankiecie uzupełniają informacje otrzymane z instytucji odpowiedzialnych za poszczególne działania w obszarze szeroko rozumianej pomocy społecznej w gminie Łądek. Badania opinii mieszkańców gminy Łądek było realizowane w listopadzie i grudniu 2016 r.

Ankieta składała się z 10 pytań, w tym również metryczki i miała formę pytań zamkniętych, jak i otwartych, w których respondenci oceniali poszczególne elementy infrastruktury, życia społecznego i gospodarczego, kultury, edukacji, opieki zdrowotnej i administracji, związanej z szeroko rozumianą pomocą społeczną. W wypełnianiu ankiety uczestniczyło 39 osób, jednak rozkład liczby głosów w poszczególnych pytaniach był zróżnicowany, ponieważ nie wszyscy respondenci udzielali odpowiedzi na każde z postawionych w ankiecie pytań. Pytania w ankiecie były tak sformułowane, aby dać odpowiedź, co stanowi problem dla mieszkańców i jak założyć długookresowy plan działania niezbędny dla realizacji zamierzeń prospołecznych, stanowiących podstawę polityki społecznej gminy. Wypowiedzi osób ankietowanych znalazły odzwierciedlenie w zbudowanej diagnozie dla potrzeb dokumentu *Strategii* oraz w tworzonych celach i kierunkach realizacji polityki społecznej gminy do roku 2026.

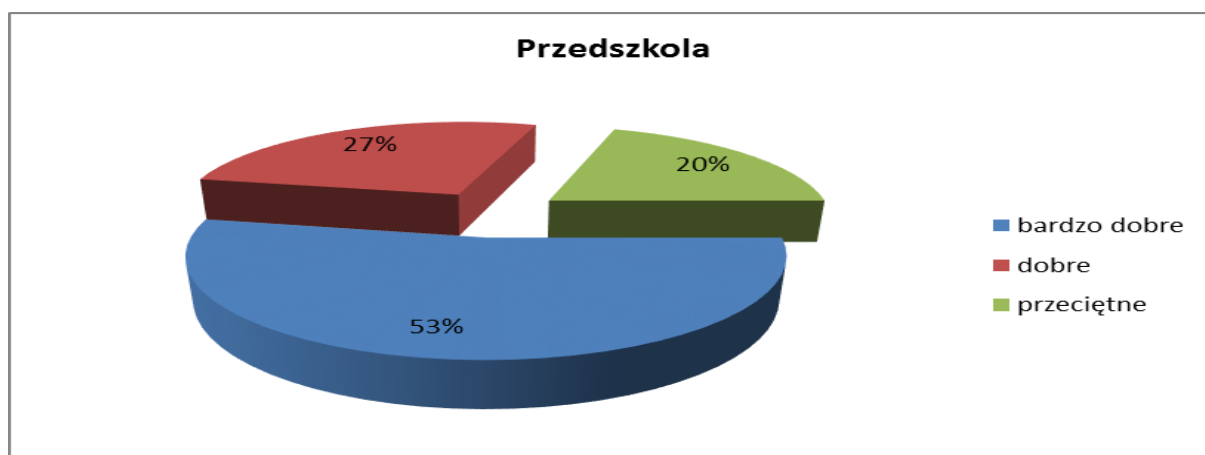
Wyniki przeprowadzonej Ankiety

Ocena warunków życia w gminie

W pytaniu 1 ocenie poddano warunki życia w gminie. Respondenci mieli do wyboru pięciostopniową skalę, według której dokonywali odpowiedzi na pytania w następującym zakresie: złe, słabe, średnie, dobre i bardzo dobre. Na pytanie składało się 25 elementów dotyczących stanu infrastruktury społeczno – publicznej, a także stanu środowiska naturalnego, świadomości ekologicznej i integracji mieszkańców.

W obszarze gminy Łądek najgorzej oceniona została **świadomość ekologiczna mieszkańców**. Na podobnym poziomie oceniono **stopień integracji społecznej**, czyli proces włączania się do zasadniczej części społeczeństwa różnorodnych, zwykle mniejszościowych grup społecznych. Ponadto 58% ankietowanych wskazało na przeciętność oferty **usług poza handlowych**, a za słaby element infrastrukturalny uznano **brak sieci gazowniczej** (85%) ankietowanych. Ponadto wskazało na słabość oferty **lokalnego rynku pracy** (61%), przy czym jego ocena w dalszych komentarzach wyrażanych w pytaniach otwartych dotyczyła nie tyle oferty pracy co do ilości miejsc pracy, ale słabość oferty co do jej jakości, szczególnie w zakresie wynagrodzenia za pracę. Za słabą przez **37%** badanych **oceniono stopę życiową mieszkańców**. Dobrze wypadł w ocenie respondentów cały pakiet usług publicznych, w tym opieka zdrowotna uzyskała 43% dobrych ocen. Pozostałe elementy warunkujące jakość życia na obszarze gminy przedstawiono na poniższych wykresach.

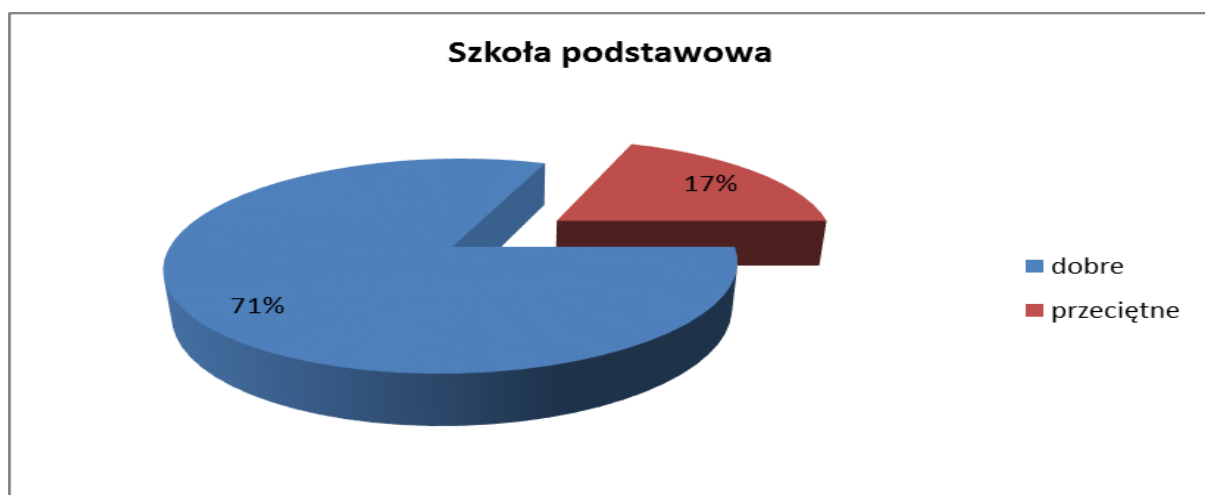
Wykres 16. Przedszkole (jakość usług)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Ogólna ocena przedszkola gminnego i jego oddziałów wypadła bardzo wysoko z tym, że dostępność oceniono o kilka punktów procentowych niżej, niż jakość świadczonych w nich usług. Wysoko została oceniona **jakość nauczania w szkołach podstawowych** na terenie gminy, odpowiednio 71% mieszkańców określiło ją jako dobrą, a tylko 17% jako przeciętną w kontrze do tych, którzy ocenili jakość nauki w szkołach podstawowych jako bardzo dobrą -12% Nikt nie ocenił szkół podstawowych jako słabe lub złe. Ponadto respondenci dobrze ocenili **jakość nauczania w gimnazjach** - 57% w stosunku do 21% ankietowanych oceniających ich jakość jako przeciętną.

Wykres 17. Szkoły podstawowe (jakość usług)

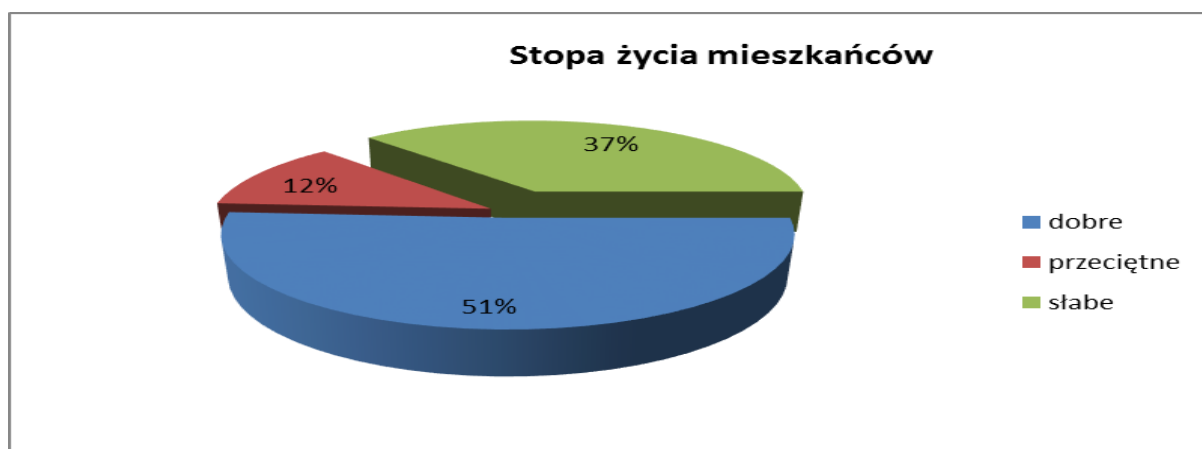

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Blisko 12% ankietowanych oceniło **stopę życiową mieszkańców** gminy Łądek jako przeciętną, a 37% jako słabą. Wyniki ankiety w tym przypadku nie odzwierciedlają do końca rzeczywistej opinii mieszkańców, ponieważ w ankiecie mieszkańcy gminy nie związani zawodowo z administracją publiczną, lokalnym biznesem, czy organizacjami pozarządowymi stanowili 7%

ankietowanych i rezultatem tego rozkładu głosów nikt nie ocenił stopy życiowej mieszkańców w kategorii „zła”.

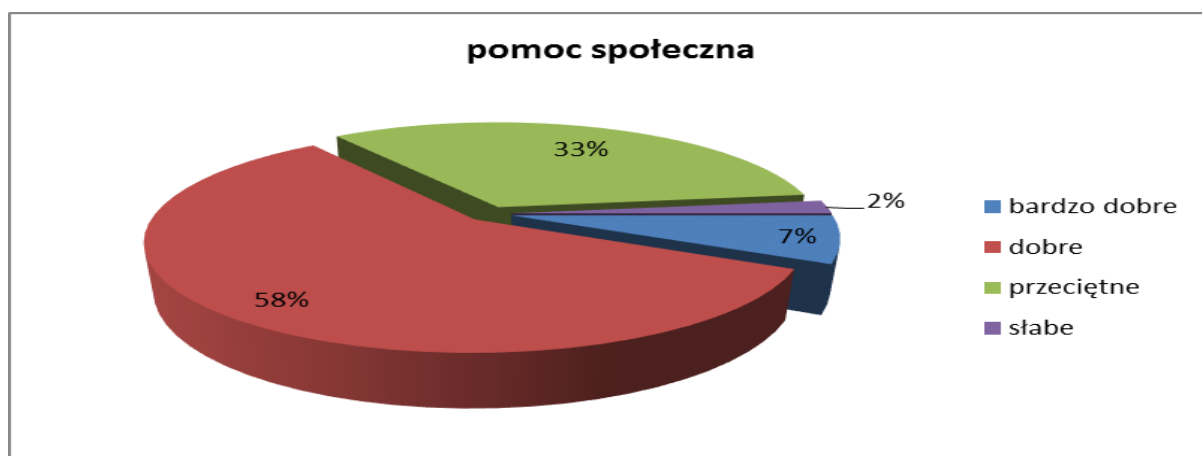
Wykres 18. Stopa życia mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Pomoc Społeczna oceniana była głównie przez pryzmat funkcjonowania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku. Czy taka ocena jest uprawniona? Tak, jeżeli przyjmiemy, że GOPS jest koordynatorem różnych działań z zakresu pomocy społecznej, również tych, które nie leżą w bezpośredniej kompetencji Ośrodka, wynikających z ustawy i wewnętrznych rozporządzeń Wójta Gminy Łądek. Łączną ocenę dobrą i bardzo dobrą na poziomie 65% należy uznać za sukces GOPS-u.

Wykres 19. Pomoc społeczna

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

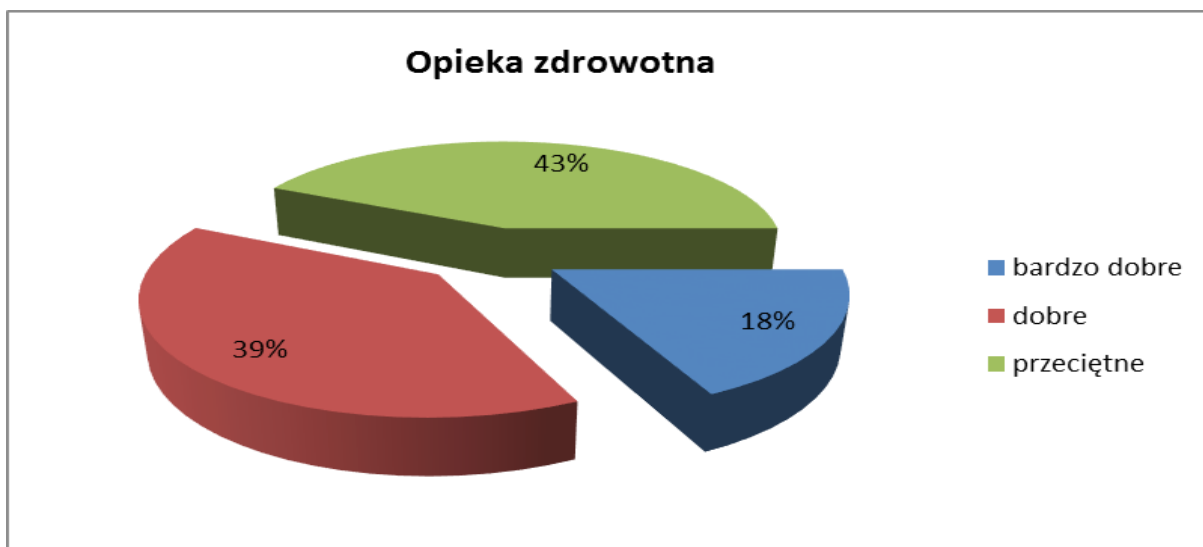
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej odrębnie w punkcie 10 ankiety oceniany był w pięciu kategoriach odbioru zewnętrznego przez jego klientów, podopiecznych, współpracowników. Najwyżej została oceniona **kultura osobista** – 72% ankietowanych. To kryterium w tej sferze usług jest najistotniejsze. Na drugim miejscu „**chęć pomocy**” – 63% - to efekt wielu szkoleń, które są podstawą w tej sferze ciągle zmieniających się przepisów i oczywiście doświadczenia całego zespołu

GOPS. Na trzecim miejscu „**kompetencja**” - 62% ankietowanych dało ocenę max 5 w skali od 1 do 5 dla tego elementu oceny personelu ośrodka. To kryterium w tej sferze usług jest najistotniejsze. Na czwartym miejscu na piątkę oceniono „**sprawność i szybkość załatwiania spraw**”- 51% ankietowanych, przy czym aż 32% oceniło ten element funkcjonowania Ośrodka na ocenę dobrą, niemniej niecałe 3% postawiło dwójkę w kategorii sprawności i szybkości załatwiania spraw. Na ostatnim miejscu znalazła się „**terminowość**” - z 37% ocen bardzo dobrych wspartych jednak aż 29% ocen dobrych i 34% przeciętnych przy braku ocen złych i słabych.

Reasumując, praca Gminnego Ośrodka Pomocy społecznej została oceniona wysoko. Biorąc pod uwagę specyfikę świadczonych usług przez GOPS i zwyczajowo przypisane tego typu świadczeniom niezadowolenie klientów ośrodka, często występującą apatię klientów GOPS i sam fakt niezrozumienia przez samych ankietowanych przypisanych ustawowo kompetencji poszczególnym pracownikom GOPS-u, należy z uznaniem stwierdzić, że tylko 2% ankietowanych oceniło negatywnie pracę Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku.

Poniżej zamieszczony wykres kołowy, obrazujący ocenę **opieki zdrowotnej** w gminie Łądek przez ankietowanych, nie jest niezależny od ogólnej złej oceny dostępności świadczeń medycznych w kraju. Stąd brak całkowicie negatywnej oceny należy ocenić za sukces lekarzy rodzinnych prowadzących swoją działalność na terenie gminy, bo to właśnie przez pryzmat ich świadczeń zdrowotnych głównie dokonywana była ocena opieki zdrowotnej na poziomie gminnym.

Wykres 20. Opieka zdrowotna

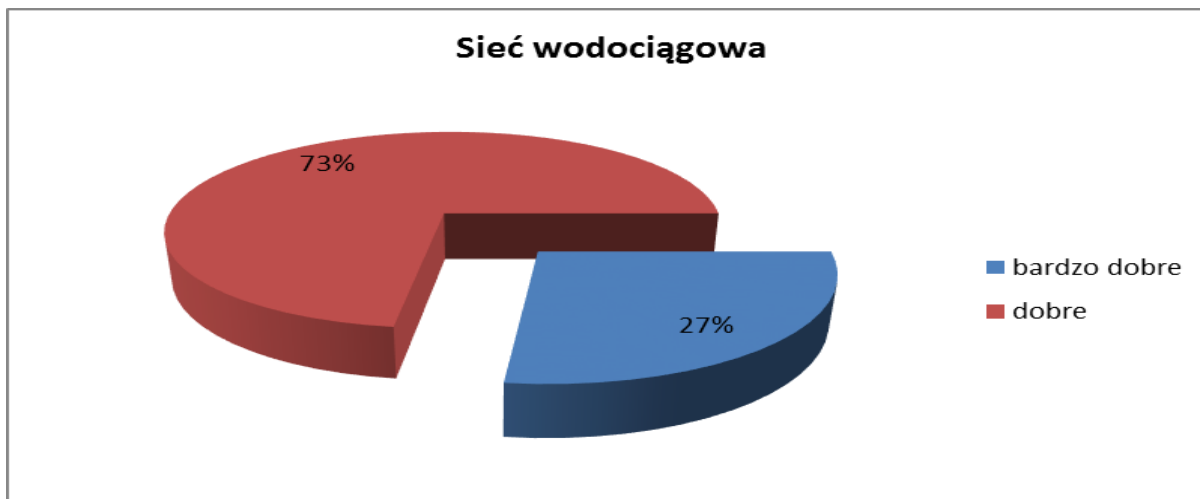

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Ankietowani oceniali również infrastrukturę techniczną gminy, która pozornie nie ma związku z obszarem pomocy społecznej, a faktycznie wpływa na jakość i poziom życia mieszkańców, a te z kolei elementy mają pierwszoplanowe znaczenie w rozwiązywaniu problemów społecznych i często stanowią skuteczną zaporę dla powstawania tych problemów.

Sieć wodociągowa została oceniona bardzo wysoko, co należy uznać za duży sukces gminy Łądek, osiągnięty w procesie wieloletnich inwestycji.

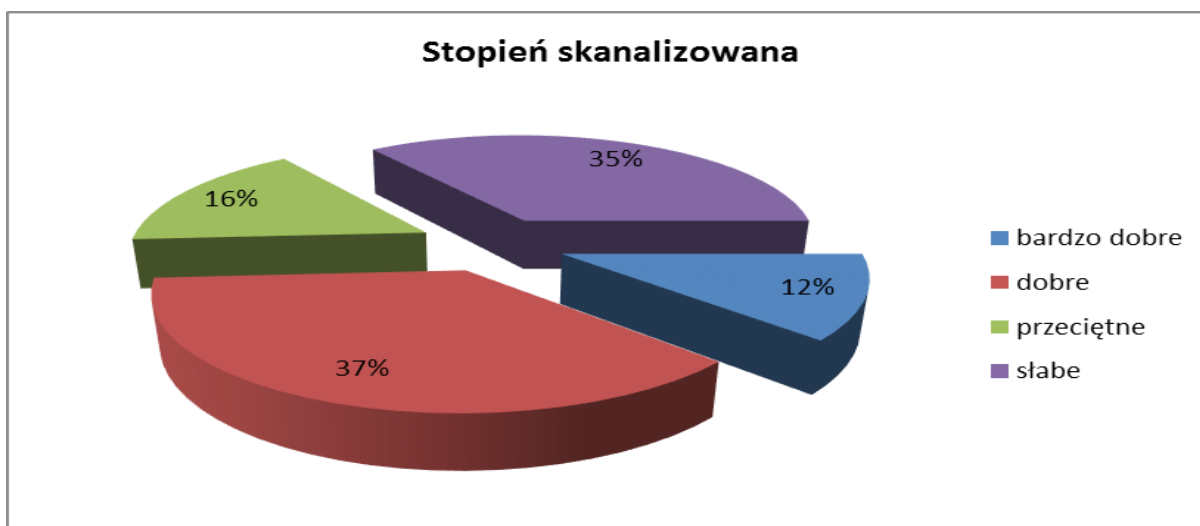
Wykres 21. Sieć wodociągowa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Ocena infrastruktury kanalizacyjnej, a tak naprawdę jej rzeczywisty stan, ma ogromny wpływ na jakość życia mieszkańców. Poniższy wykres kołowy daje bardzo dobrą i dobrą ocenę temu tak istotnemu elementowi życia codziennego na poziomie 49%, a 35% ankietowanych oceniło skanalizowanie gminy negatywnie.

Wykres 22. Stopień skanalizowania

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Istotnym elementem świadczącym o jakości życia jest w obecnej dobie rozwoju cywilizacyjnego poziom dostępu do Internetu szerokopasmowego, który jest nie tylko źródłem informacji, ale również pracy na odległość, poszukiwania i uczestniczenia „on-line” w grupach wsparcia. Internet też stał się substytutem walki z własnym wykluczeniem, niestety substytutem

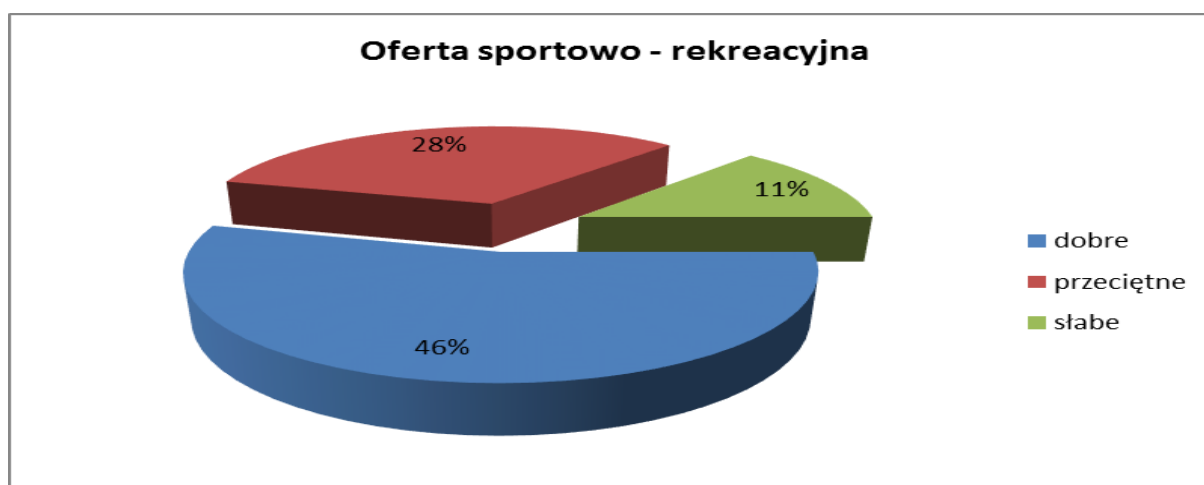
jedynym dla osób mieszkających daleko od ośrodków realizujących projekty rozwiązujące problemy społeczne „face to face”.

Wykres 23. Dostęp do szerokopasmowego Internetu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Wykres 24. Oferta sportowo-rekreacyjna

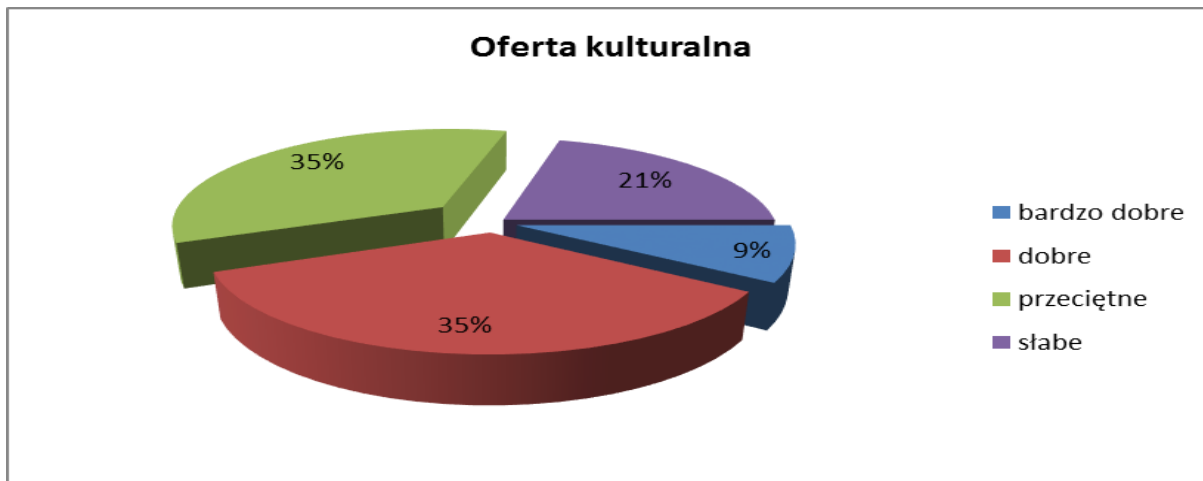
Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Ocena oferty sportowo – rekreacyjnej dokonywana była również przez pryzmat dostępności do infrastruktury sportowo – rekreacyjnej. Jakość tej oferty ma ogromny wpływ na realizację projektów z kategorii asekuracja i wyprzedzanie, przede wszystkim w profilaktyce zdrowotnej, integracji społecznej, przeciwdziałaniu uzależnieniom. Oferta gminy w tym zakresie została oceniona na poziomie dobrym przez większość badanych.

Kolejny wykres kołowy przedstawia ocenę oferty kulturalnej przez ankietowanych. To ona jest odpowiedzialna za świadomość społeczną mieszkańców, postawy moralne, wrażliwość, rozwój duchowy i potrzebę dobrych relacji oraz integrację społeczną. 44% ankietowanych oceniło ofertę kulturalną pozytywnie (dobrze i b. dobrze), nie mniej blisko 56% ankietowanych miało wątpliwości

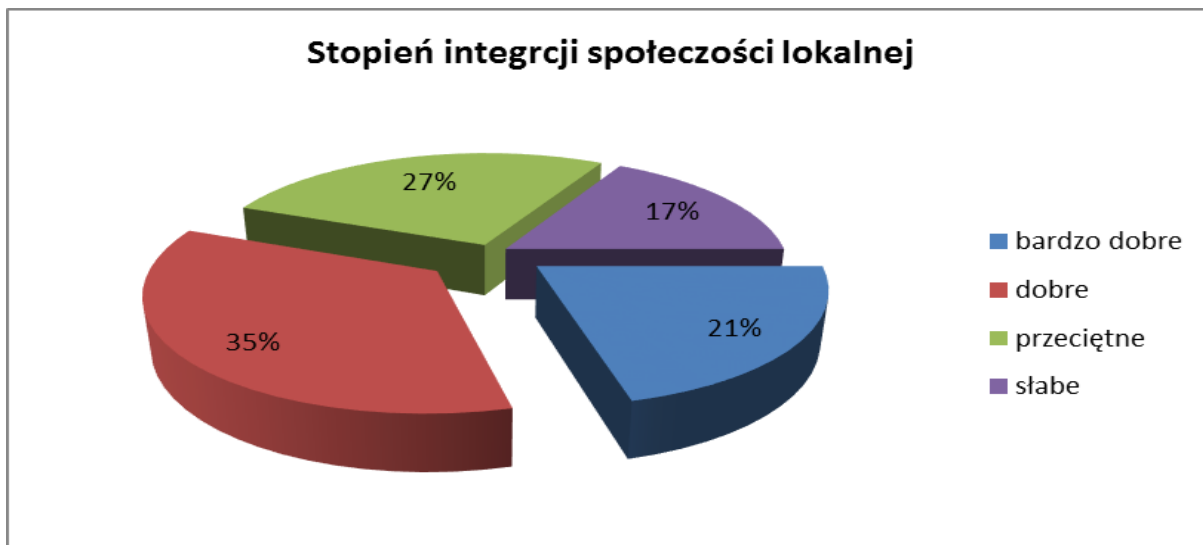
co do oferty kulturalnej, oceniając ją na przeciętną w 35% oddanych głosów i na słabą w ocenie 21% ankietowanych. Taka ocena wiąże się z brakiem dostępności tej oferty w wielu miejscowościach, znacznie oddalonych od Łądka.

Wykres 25. Oferta kulturalna

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Wykres 26. Stopień integracji społeczności lokalnej

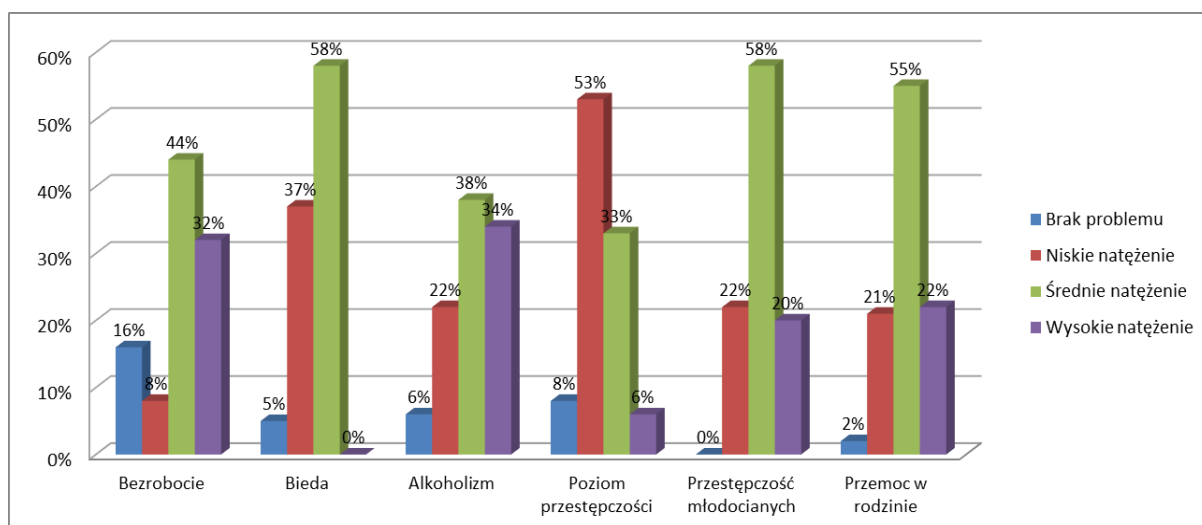

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Wśród 56% grupy ankietowanych dominowała opinia, że integracja społeczna jest dobra i b. dobra. Nie mniej 44% było przeciwnego zadania, a ich ocena tego istotnego elementu społecznego z punktu widzenia prowadzenia skutecznej polityki mieszkaniowej na szczeblu gminy winna przełożyć się na projektowane kierunki działania w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.

Ankietowani w ramach przeprowadzonej ankiety oceniali też skalę najważniejszych zidentyfikowanych problemów społecznych na terenie gminy Łądek.

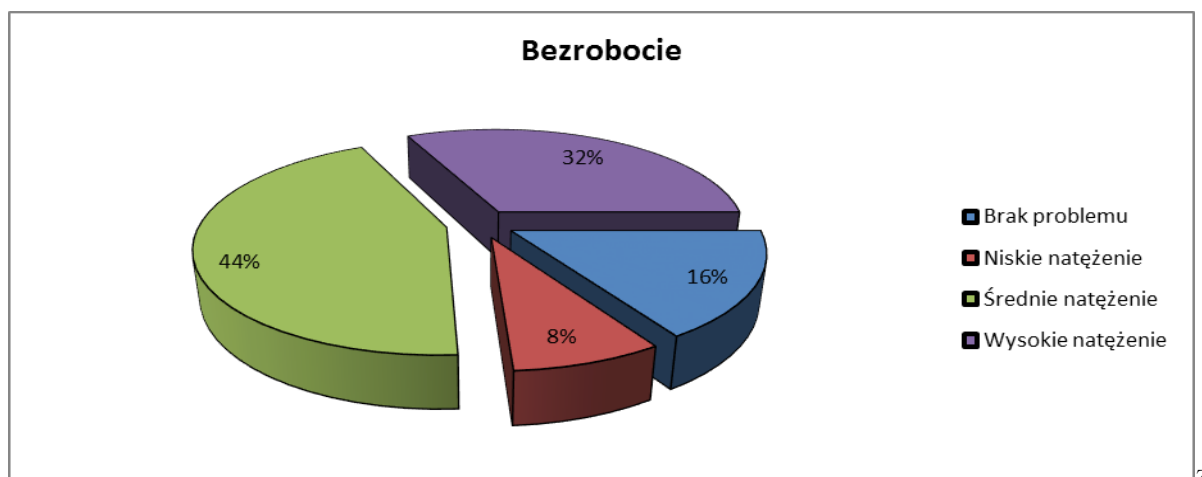
Wykres 27. Natężenie podanych problemów w poszczególnych obszarach problemowych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Alkoholizm, bezrobocie i przemoc w rodzinie – te problemy osiągnęły najwyższe wskazania w kategorii „wysokie natężenie problemu”, ale najwyższe wskazanie w grupie wskazań negatywnych to obszar biedy i przestępczości młodocianych, które odpowiednio uzyskały 58% i 55% głosów w kategorii „średnie natężenie problemu”. Poniżej zamieszczono wykresy kołowe dla kilku wybranych obszarów problemowych.

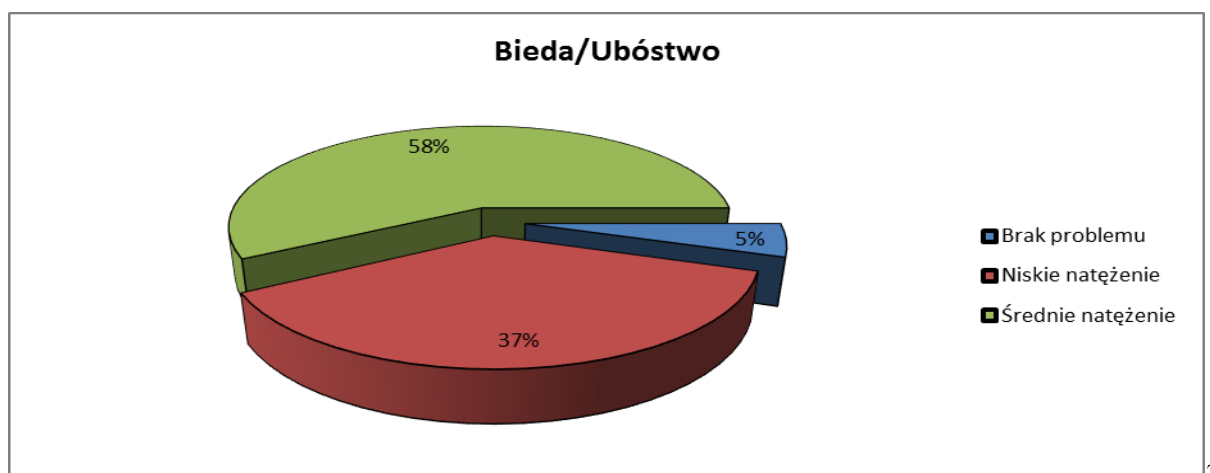
Wykres 28. Bezrobocie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Blisko 24% ankietowanych ceniło problem bezrobocia w kategorii „brak problemu”, „niskie natężenie problemu”. Problem bezrobocia to dzisiaj w gminie Lądek nie tylko dostęp do miejsc pracy, ale przede wszystkim skutek wcześniejszego długotrwałego bezrobocia i apatii dla podjęcia jakiegokolwiek pracy u części z grupy osób bezrobotnych.

Wykres 29. Bieda/Ubóstwo

ródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Bieda tak mocno zaakcentowana przez ankietowanych jest następstwem poprzednio, równie niekorzystnie ocenionego, obszaru problemowego, jakim jest bezrobocie. Stąd nie może dziwić wysokie zagrożenie problemem alkoholizmu, który został wskazany jako wysokie natężenie problemu przez 34% ankietowanych, a przez 38% za średnie natężenie problemu. Problem ten często jest wynikiem wcześniej ocenianych obszarów problemowych.

Wykres 30. Przestępczość młodocianych

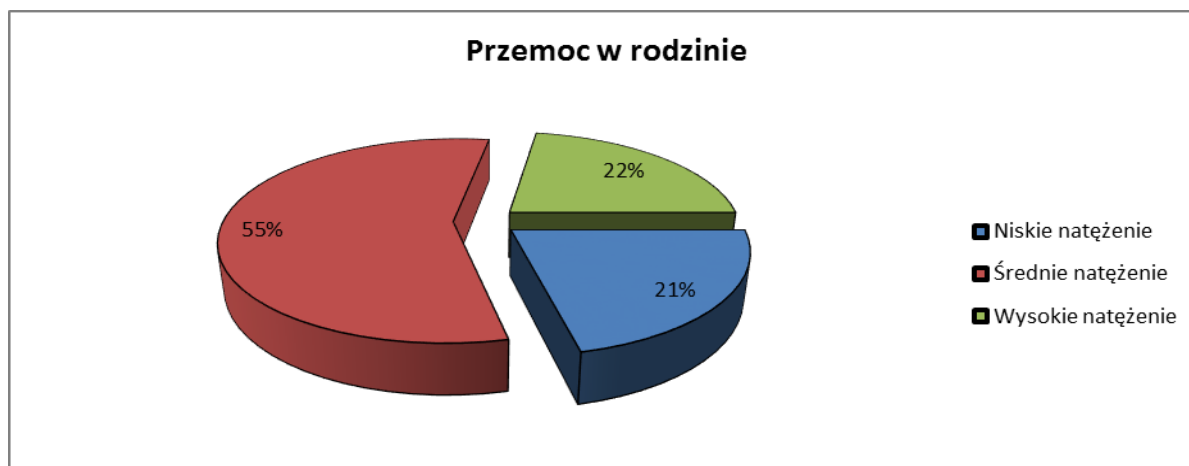
Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Warto zwrócić uwagę, że sam problem przestępczości został oceniony stosunkowo nisko - 53% badanych oceniło ten problem jako problem o niskim natężeniu. Powyższy wykres kołowy wskazuje jednak na spory problem w gminie w obszarze przestępczości młodocianych. Często choroba alkoholowa jest przyczyną kolejnego ocenionego przez ankietowanych obszaru problemowego, jakim jest przemoc w rodzinie.

Statystyki są uspokajające, bo wynikają one ze stwierdzonej przemocy w rodzinie przez policję i wywiad środowiskowy, a te dane są jedynie „wierzchołkiem góry lodowej”, potwierdzonej

wynikami przeprowadzonej ankiety, gdzie blisko 55% ankietowanych przemoc w rodzinie uznało za średnie natężenie problemu, a 22% za wysokie, a nikt z ankietowanych nie stwierdził, że ten problem jest nieobecny.

Wykres 31. Przemoc w rodzinie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Struktura socjodemograficzna ankietowanych

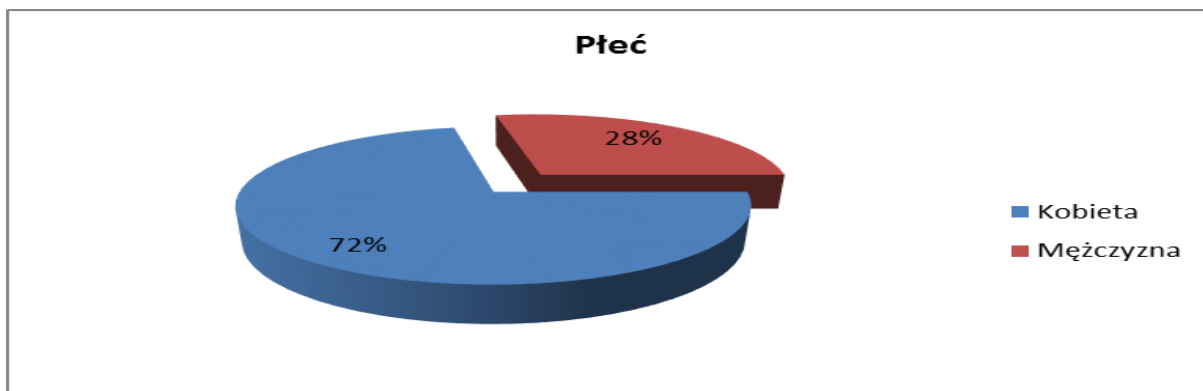
Wśród osób badanych dominowały kobiety - aż (72%), co nie stanowi dobrej podstawy do mocnego przywiązywania się do wyników ankiety, bo ten w przeważającej liczbie udział kobiet nie jest reprezentatywny do struktury społecznej gminy, wynikającej z podziału mieszkańców gminy na płeć.

W próbie badawczej przeważały osoby z kategorii wiekowej 35-44 lat (24%), respondenci reprezentujący pozostałe przedziały wiekowe stanowili odsetki od 24% w przypadku osób w wieku 25-34 lat do 21% w przypadku ankietowanych, w przedziale wiekowym 45-54 i 19% z wieku 55-64 lat. 10% ankietowanych przekroczyło 65 rok życia.

Ponad 30% w próbie to osoby z wykształceniem wyższym. Dla porównania odsetek osób z wykształceniem średnim wyniósł 19%, zawodowym 32%, a ankietowani z wykształceniem podstawowym stanowili 19% wśród ankietowanych.

Najliczniejsze kategorie badanych wyłonione ze względu na status społeczno – zawodowy to bezrobotni (35%), pracownicy zatrudnieni u pracodawcy 30%. Udział w próbie badawczej osób będących na emeryturze lub rencie wynosił 23%, co oczywiście po raz drugi zakłóca reprezentatywność społeczeństwa gminy w przeprowadzonej ankiecie. 12% ankietowanych pracowało w rolnictwie, a osoby prowadzące własną działalność gospodarczą nie uczestniczyli w ankiecie.

Wykres 32. Płeć ankietowanych

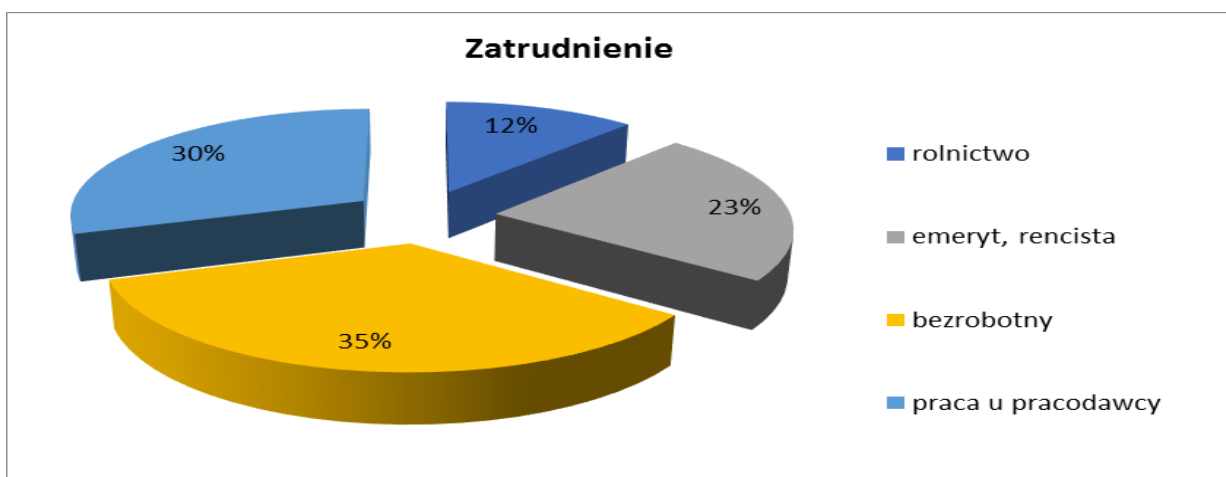

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Podsumowanie

Przeprowadzona na terenie gminy ankieta miała pomóc w rozpoznaniu najważniejszych kwestii związanych z problemami społecznymi obszaru gminy Łądek. Jej zadaniem było zebranie jak największej ilości opinii dotyczących oczekiwań mieszkańców, pracowników socjalnych, decydentów, przedstawicieli organizacji pozarządowych, w tym wskazania miejsc i zdarzeń problematycznych, kwestii spornych, jak również pokazania potencjału, jaki niewątpliwie posiada gmina Łądek, dla rozwiązywania istniejących problemów społecznych.

Wykres 33. Aktywność zawodowa ankietowanych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej ankiety.

Tego typu badania pozwalają poznać gminę widzianą oczami nie tylko decydentów realizujących politykę społeczną na terenie gminy, ale także potencjalnych i obecnych partnerów społecznych i zawodowych, będących kreatorami i wykonawcami projektów i zadań z szeroko rozumianego obszaru pomocy społecznej. Ankieta pozwala samorządowi na usystematyzowanie oraz zhierarchizowanie przyszłych zamierzeń i decyzji na rzecz rozwiązywania problemów społecznych. Ankieta wskazała, że najpopularniejszą formą zainteresowania i pozyskiwania wiedzy dotyczącej

problematyki społecznej jest strona internetowa gminy Łądek i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz bezpośrednia rozmowa z pracownikiem socjalnym. Obraz polityki społecznej gminy, jaki wyłania się po przeanalizowaniu ankiety ukazuje obszar o wielu problemach, ale nie odbiegających od problemów o podobnym charakterze w większości podobnych obszarów na terenie całego kraju. Ankietowani postrzegają gminę Łądek jako gminę z dobrym dostępem do infrastruktury oświatowej, kulturalnej i sportowej wymagającej jedynie poszerzenia tej oferty oraz ciągłego inwestowania w te dziedziny życia społecznego. Ankietowani, oceniając zmiany jakie zaszły w ostatnich latach w polityce społecznej gminy, uznali za sukces powstanie Ośrodka Wsparcia dla Dzieci i Młodzieży i Interwencji Kryzysowej i dobre rozpoznanie potrzeb i oczekiwań społecznych oraz bardzo dobrą ofertę zajęć pozalekcyjnych, jednocześnie wskazując na zbyt małe wsparcie poradnictwa psychologicznego w różnych obszarach działań interwencyjnych jak i działań o charakterze kompensacyjnym i solidaryzującym się z osobą/rodziną objętą pomocą społeczną.

5. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT stała się podstawą do zidentyfikowania i sformułowania podstawowych problemów i zagadnień strategicznych.

Jest ona efektywną metodą identyfikacji słabych i mocnych stron polityki rozwiązywania problemów społecznych oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed polityką rozwiązywania problemów społecznych w gminie Łądek. SWOT zawiera określenie czterech grup czynników:

„mocnych stron” – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony polityki rozwiązywania problemów społecznych, które należy wykorzystać sprzyjając będą jej rozwojowi (utrzymać je jako mocne, i na których należy oprzeć jej przyszły rozwój);

„słabych stron” – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony polityki rozwiązywania problemów społecznych, które niewyeliminowane utrudniać będą jej rozwój i tym samym powodować brak skutecznych rozwiązań dla rozwiązywania istniejących i przyszłych problemów społecznych (ich oddziaływanie należy minimalizować);

„szans” - uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy Łądek, ale które mogą być traktowane jako szanse, i przy odpowiednio podjętych działaniach mogą być wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwojowi i skutecznemu realizowaniu polityki rozwiązywania problemów społecznych;

„zagrożeń” - uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy Łądek, ale które mogą stanowić zagrożenie dla skutecznej realizacji polityki rozwiązywania problemów społecznych (należy unikać ich negatywnego oddziaływania na zarządzanie obszarem tej polityki).

Przedstawiona poniżej analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń jest syntezą poszczególnych obszarów polityki rozwiązywania problemów społecznych przyjętych w założeniach do części strategicznej tego dokumentu. Poniższy zbiór informacji o mocnych i słabych stronach polityki rozwiązywania problemów społecznych i stojących przed nią szansach i zagrożeniach jest uzgodnioną wypadkową wiedzy o stanie i potrzebach polityki rozwiązywania problemów społecznych gminy Łądek ułożonych przekrojowo przy udziale instytucji publicznych i pozarządowych działających w szeroko rozumianym obszarze pomocy społecznej.

Tabela 48. Analiza SWOT – obszar edukacja

<i>Analiza SWOT – obszar edukacja</i>		
—	WEWNĘTRZNE	ZEWNĘTRZNE
	MOCNE STRONY	SZANSE
P O Z Y T Y W N E	<ul style="list-style-type: none"> dobrze przygotowana kadra pedagogiczna placówki oświatowe na terenie gminy realizacja programów profilaktycznych nauczanie indywidualne uczniów z orzeczeniami lekarskimi dobra współpraca GOPS z placówkami oświatowymi działalność edukacyjna Uniwersytetu Trzeciego Wieku kursy dla dorosłych pomoc w szkolnych świetlicach socjoterapeutycznych kadra i jej wysokie kwalifikacje 	<ul style="list-style-type: none"> edukacja osób odpowiedzialnych za realizację podstawowych zadań społecznych ustawiczne szkolenia pracowników pomocy społecznej możliwość pozyskiwania środków z Unii Europejskiej dla rozwiązywania problemów społecznych rozwój innowacyjnych metod kształcenia m.in. kształcenie na odległość i e-learning rozwój technologii informacyjnych i komunikacyjnych
	SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA
N E G A T Y W N E	<ul style="list-style-type: none"> niewystarczająca w stosunku do potrzeb edukacja profilaktyczna w zakresie chorób XXI wieku niedostateczna edukacja zdrowotna mało skuteczna edukacja społeczeństwa w zakresie problematyki społecznej niedostateczna informacja nt. możliwości działań mieszkańców gminy w zakresie makro i mikrospołecznym niedostateczna wiedza społeczeństwa na temat niepełnosprawności i problemów z nią związanych klasy integracyjne w szkołach niska świadomość społeczna 	<ul style="list-style-type: none"> atrakcyjniejsza oferta edukacyjna aglomeracji Poznańskiej likwidacja kierunków kształcenia w zawodach niszowych z uwagi na nieopłacalność ekonomiczną procesu edukacji niezgodność profili kształcenia zawodowego z istniejącymi potrzebami rynku pracy brak wsparcia psychologicznego dla różnych grup wykluczonych ograniczenia wynikające z realizacji obowiązujących ustaw

Tabela 49. Analiza SWOT – obszar problemy społeczne

<i>Analiza SWOT – obszar problemy społeczne</i>		
-	WEWNĘTRZNE MOCNE STRONY	ZEWNĘTRZNE SZANSE
P O Z Y T Y W N E	<ul style="list-style-type: none"> • opieka nad osobami i rodzinami znajdującymi się w trudnej sytuacji materialnej min. pomoc żywnościowa • zespoły ds. przemocy w rodzinie • realizacja projektów i programów socjalnych na terenie gminy Łądek • Program Senior + • działalność Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych • współpraca GOPS z instytucjami pozarządowymi na polu rozwiązywania problemów społecznych • utworzenie zespołu interdyscyplinarnego • dożywianie dzieci • znajomość mieszkańców przez pracowników GOPS • wspieranie rodzin patologicznych • pomoc osobom starszym • wysoka ocena Asystenta Rodziny • wiele inicjatyw i programów profilaktycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost świadomości społeczeństwa na temat problemu niepełnosprawności w skali makro • skuteczna analiza zjawisk społecznych wywołujących określone problemy społeczne • wsparcie konsultacyjne – terapeuty i psychologa • wzrost gospodarczy w skali makro • zwiększona dostępność do środków zewnętrznych służących rozwiązywaniu konkretnych problemów społecznych • prospołeczna polityka państwa • podnoszenie kwalifikacji kobiet i osób niepełnosprawnych • zróżnicowane formy pomocy • usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych intelektualnie • realizacja projektów związanych z terapią uzależnień
-	SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA
N E G A T Y W N E	<ul style="list-style-type: none"> • zjawisko alkoholizmu (choroby alkoholowej) jako przyczyny wielu problemów społecznych • wzrost ilości zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży • zjawisko długotrwałego bezrobocia • występujące patologie społeczne powstałe z tytułu istniejącego bezrobocia - źródło wielu innych negatywnych zjawisk społecznych • przemoc w rodzinie • pogłębiające się rozwarstwienia społeczne mieszkańców o podłożu ekonomicznym • bezradność i niezaradność, w tym w sprawach opiekuńczo- wychowawczych • stereotypy i uprzedzenia • przestępczość młodocianych • niedostateczna ilość specjalistów, tj. psychiatry, terapeuci • niski poziom wykształcenia osób niepełnosprawnych • apatia, poczucie beznadziejności • niska motywacja do podjęcia pracy przez klientów GOPS 	<ul style="list-style-type: none"> • ubożenie społeczeństwa w skali makro • rosnąca ilość dzieci i młodzieży używających środki psychoaktywne i brak dostatecznych rozwiązań pomocy • pogarszający się system ochrony zdrowia na terenie kraju (brak sprawnie działającego systemu opieki medycznej) • rozpad rodzin w skali makro • brak odpowiednich środków prawnych dla skutecznego rozwiązywania problemów społecznych • brak poczucia bezpieczeństwa w skali makro • wzrost apatii społecznej • przestępczość, zorganizowane grupy przestępcze • rozpad więzi rodzinnych • terroryzm • bezradność • bezdomność osób niepełnosprawnych • wzrost agresji, również wśród dzieci i młodzieży

Tabela 50. Analiza SWOT – obszar finanse

<i>Analiza SWOT – obszar finanse</i>		
-	WEWNĘTRZNE	ZEWNĘTRZNE
	MOCNE STRONY	SZANSE
P O Z Y T Y W N E	<ul style="list-style-type: none"> • Regionalny Program Operacyjny Województwa Wielkopolskiego w zakresie finansowania infrastruktury społecznej • dostępność funduszy strukturalnych w ramach RPO dla przedsięwzięć społecznych realizowanych przez organizacje pozarządowe • umiejętność i dobre doświadczenia w zakresie pozyskiwania środków z funduszy strukturalnych UE • określone zasady partnerstwa publiczno - społecznego 	<ul style="list-style-type: none"> • pełne wykorzystanie dotacji UE • sprawne organizacje pozarządowe jako potencjalny absorbent środków na realizację polityki społecznej • tworzenie partnerstw publiczno - prywatnych • dotacje rządowe na realizację lokalnej polityki społecznej • możliwość zawierania partnerstw publiczno - społecznych • outsourcing części zadań polityki społecznej na rzecz NGO (ang. <i>non-governmental organizations – organizacje pozarządowe</i>)
	SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA
N E G A T Y W N E	<ul style="list-style-type: none"> • niedostateczne środki finansowe na rozwiązywanie problemów społecznych w sektorze publicznym • płace pracowników rozwiązujących problemy społeczne i pracowników samorządowych • zbyt niskie nakłady pieniężne na pomoc dla najuboższych nie będących beneficjentami programu 500+ • niedostateczne środki na rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych • zbyt małe środki na asystenturę rodzinną, jak również brak chętnych do tej pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • brak zewnętrznych środków finansowych na niezbędne inwestycje infrastrukturalne na polu pomocy społecznej • brak koncepcji finansowania pomocy społecznej po okresie wsparcia przez UE • cedowanie coraz większego zakresu usług pomocy społecznej i świadczeń społecznych przez Rząd RP na samorządy bez pokrycia kosztów ich realizacji • upadek wolontariatu i spornej działalności NGO w wielu dziedzinach pomocy społecznej

Tabela 51. Analiza SWOT – obszar społeczność lokalna

<i>Analiza SWOT – obszar społeczność lokalna</i>		
-	WEWNĘTRZNE	ZEWNĘTRZNE
	MOCNE STRONY	SZANSE
P O Z Y T Y W N E	<ul style="list-style-type: none"> • kulturotwórcza rola szkoły • dobrze działające organizacje kulturalne i sportowe • duża grupa aktywnych działaczy społecznych stowarzyszonych w organizacjach pozarządowych • działalność charytatywna organizacji pozarządowych i związków wyznaniowych • współpraca z organizacjami pozarządowymi • współpraca z CARITAS • Karta Dużej Rodziny • potencjał społeczny • innowacyjne rozwiązania • Uniwersytet Trzeciego Wieku • współpraca z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej dla dzieci i młodzieży • pomoc szkolna dla dzieci z rodzin ubogich • spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • współpraca z sąsiednimi gminami również w zakresie rozwiązywania problemów społecznych • zwiększenie aktywności zawodowej osób bezrobotnych z terenu gminy • dobra i zorganizowana obsługa prawna organizacji pozarządowych • opracowanie systemu wzajemnej komunikacji i współpracy między instytucjami publicznymi a organizacjami pozarządowymi • uproszczenie procedur dla tworzenia partnerstw publiczno-prywatnych w realizacji infrastruktury społecznej • budowanie partnerstwa publiczno – społecznego • niskie bezrobocie • zwiększenie zakresu i form spędzania wolnego czasu i rekreacji • rozbudowana infrastruktura społecznej w Słupcy
-	SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA
N E G A T Y W N E	<ul style="list-style-type: none"> • zbyt mała oferta zagospodarowania czasu wolnego dla osób starszych i samotnych • biurokracja na wszystkich szczeblach administracji • reakcja policji na problemy mieszkańców • roszczeniowość beneficjentów pomocy społecznej • brak pomocy ze strony zespołu interdyscyplinarnego • niedocenienie w pełni znaczenia organizacji pozarządowych • brak skoordynowanych działań dot. polityki społecznej z NGO • niewielkie możliwości spędzania wolnego czasu dla młodzieży • niedostosowanie wykształcenia części lokalnej społeczności do zmieniających się potrzeb rynku pracy • niedostateczna wiedza społeczności lokalnej na temat istnienia instytucji niosących pomoc w sytuacjach trudnych i kryzysowych • starzejące się społeczeństwo 	<ul style="list-style-type: none"> • niestabilna i mało skuteczna polityka społeczna i gospodarcza • obniżenie jakości opieki medycznej w skali makro • załamanie sytuacji gospodarczej w skali makro • zmniejszenie tempa rozwoju gospodarczego • euro - sieroty • zanik aktywności społecznej • obniżenie rangi wolontariatu w rozwiązywaniu problemów społecznych • zagrożenie w ruchu drogowym • podziały społeczne • starzejące się społeczeństwo w skali makro

Tabela 52. Analiza SWOT – obszar infrastruktura

<i>Analiza SWOT – obszar infrastruktura</i>		
	WEWNĘTRZNE	ZEWNĘTRZNE
	MOCNE STRONY	SZANSE
P O Z Y T Y W N E	<ul style="list-style-type: none"> warsztaty terapii zajęciowej dostępność infrastruktury społecznej na terenie powiatu, w tym DPS-u funkcjonowanie Specjalistycznych Poradni Terapeutycznych dla dzieci młodzieży i ich rodzin w powiecie Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego utworzenie Punktu Interwencji Kryzysowej w GKRPA świetlice z projektami dla seniorów ośrodki zdrowia infrastruktura rekreacyjno- sportowa wydzielony „hostel” dla osób w kryzysie Ośrodek Wsparcia dla Dzieci i Młodzieży i Interwencji Kryzysowej Programy unijne, możliwość pozyskania środków finansowych na infrastrukturę społeczną stołówki szkolne 	<ul style="list-style-type: none"> likwidacja barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej uruchomienie centrum wolontariatu budowa hospicjum w najbliższym otoczeniu gminy utworzenie Klubu Integracji Społecznej tworzenie infrastruktury dla Warsztatów Terapii Zajęciowej dostępność do Ośrodka Terapii Uzależnień DPS w Zagórowie świetlice socjoterapeutyczne Środowiskowy Dom Samopomocy doprowadzenie gazu ziemnego łatwiejszy dostęp do Centrów Rehabilitacji OSP jako organizacja uczestnicząca w edukacji młodzieży
-	SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA
N E G A T Y W N E	<ul style="list-style-type: none"> niedostateczna ilość mieszkań socjalnych brak mieszkań chronionych dla osób dotkniętych przemocą bariery architektoniczne w obiektach użyteczności publicznej niespełniająca założeń programowych infrastruktura w części placówek pomocy społecznej na terenie gminy dostęp do przedszkoli, utrudniony dostęp do Centrum Integracji Społecznej słaba infrastruktura Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku dostęp do ośrodków kulturalnych brak dobrego dostępu DPS dla osób niepełnosprawnych intelektualnie brak domu dziennego pobytu dla chorych seniorów 	<ul style="list-style-type: none"> ograniczony dostęp do środków finansowych na rozwój infrastruktury społecznej brak środków na standaryzację infrastruktury usług społecznych liberalizacja usług pomocy społecznej i wynikające z tego ograniczenia w dofinansowaniu infrastruktury społecznej brak projektów dla realizacji infrastruktury społecznej w ramach partnerstwa publiczno – prywatnego

6. DIAGNOZA STANU I MOŻLIWOŚCI REALIZACJI STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

6.1. DIAGNOZA

Analiza Bilansu Otwarcia stała się podstawą opracowanej diagnozy stanu. Wskazała na najważniejsze cechy poszczególnych obszarów pomocy społecznej. Obszary te zostały określone przez autora strategii i tak zaplanowane, aby wypełniały obecnie realizowane przedsięwzięcia i pozwalały na realizację kolejnych zamierzeń związanych z działaniami w obszarze pomocy społecznej. Diagnoza jest przyczynkiem do określenia celów i kierunków działania w części strategicznej dokumentu.

Przyjęto do oceny następujące obszary priorytetowe będące w dalszej części dokumentu polami określonych działań dla prowadzenia skutecznych i efektywnych działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych: **EDUKACJA, PROBLEMY SPOŁECZNE, FINANSE, SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA, INFRASTRUKTURA.**

Diagnoza uwzględnia w swojej ocenie siedem priorytetów pomocy społecznej obejmujących różne grupy jej beneficjentów. Są nimi: **Dzieci i Młodzież, Seniorzy, Niepełnosprawność, Ubóstwo, Bezdomność, Bezradność, Uzależnienia.**

Kolejnym krokiem oceny założonych obszarów priorytetowych była ocena jedną z podstawowych metod, tj. analizą SWOT, która jest bilansem słabych i mocnych stron oraz szans i zagrożeń.

EDUKACJA

- Wartością pozytywną w tym obszarze jest istniejąca baza placówek oświatowych wraz z zapleczem sportowym, która winna przekładać się na realizację zadań edukacyjnych i profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w ramach zajęć pozalekcyjnych. Nie mniej gmina Łądek jest w ciągłym zainteresowaniu osiedleńczym, stąd gmina musi być przygotowana na konieczność ciągłego monitorowania potrzeb, co do ilości miejsc w placówkach dydaktycznych podległych gminie.
- Dodatkowo koniecznym jest zwiększenie ofert kształcenia przez istniejące placówki oświatowe w takich obszarach, jak edukacja dorosłych, pedagogizacja rodziców, realizacja programów edukacyjnych związanych z profilaktyką w środowiskach zagrożonych, itp.
- W obszarze edukacyjnym należy również wzmacniać działalność organizacji pozarządowych, posiadających w zakresach swoich działalności szeroko rozumianą edukację społeczną, poprzez włączenie tych organizacji w realizację istniejących projektów i pomoc instytucjonalną w ich bieżącej działalności.

- Grupie dzieci i młodzieży niepełnosprawnej winno się zapewnić większe możliwości integracyjnych form edukacji.
- Programy edukacyjne dla dzieci i młodzieży tworzone na poziomie placówek oświatowych, kulturalnych i organizacji pozarządowych winny być tworzone również pod potrzeby osób niepełnosprawnych i ich rodzin, w kierunku rozwiązywania problemów społecznych osób niepełnosprawnych i ich najbliższego otoczenia.
- Na uwagę zasługuje również fakt dobrego funkcjonowania takich organizacji pozarządowych jak np. Uniwersytet Trzeciego Wieku. Idea kształcenia osób starszych, które osiągnęły wiek emerytalny lub uzyskały status rencisty jest alternatywną formą edukacji skierowana do tej grupy społecznej i służy zarówno integracji społecznej, jak i przeciwdziałaniu wykluczeniom. Działalności tego typu organizacji zasługuje na wsparcie struktur lokalnego samorządu.

PROBLEMY SPOŁECZNE

- Negatywną wartością w obszarze problemów społecznych jest ciągle duża ilość patologii społecznych. Stąd występuje konieczność wczesnej interwencji i pomocy rodzinom zagrożonym patologiami. W tym przypadku do pozytywnych elementów oceny pomocy społecznej realizowanej w tym obszarze na terenie gminy Łądek należy zaliczyć bardzo dobrą pracę Asystentów Rodziny.
- Dla skuteczniejszego działania na polu pomocy społecznej niezbędna jest również szeroka edukacja samorządowych struktur decydenckich, na temat występujących problemów społecznych. Istotna jest również edukacja w zakresie dostępności pomocy społecznej wśród samych beneficjentów tej pomocy z wykorzystaniem istniejących ośrodków edukacyjnych w gminie.
- Podobnie jak w pozostałych obszarach, skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych jest możliwe tylko i wyłącznie z udziałem organizacji pozarządowych oraz poprzez ich wsparcie ze strony administracji samorządowej.
- Konieczna jest również edukacja w zakresie dostępności pomocy społecznej wśród samych beneficjentów tej pomocy zwłaszcza w stosunku do osób starszych i niepełnosprawnych, z wykorzystaniem już istniejących ośrodków edukacyjnych. Szczególnie dotyczy to również środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym i przemocą w rodzinie. Pozytywnym elementem w tym obszarze jest realizowany przez GOPS program Senior+.
- Koniecznym jest aktywny udział samorządu, w tym GOPS, organizacji pozarządowych oraz partnerstw publiczno – społecznych i publiczno – prywatnych w aplikowaniu o środki unijne w istniejących programach min. Program Operacyjny Wiedza, Edukacja i Rozwój (POWER), które pozwoliłyby na realizowanie projektów pozwalających efektywnie rozwiązać istniejące problemy społeczne. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej winien połączyć swoje siły m.in.

z Ośrodkiem Kultury, NGO animującymi wolny czas dla młodzieży, Polskim Czerwonym Krzyżem, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policją, Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej oraz Interdyscyplinarnym Zespołem do Spraw Przeciwdziałania Przemocy.

- Należy ciągle tworzyć nowe szanse na uczestnictwo w życiu społecznym grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem m.in. poprzez programy integracyjne z osobami niepełnosprawnymi, alkoholikami, długotrwale bezrobotnymi, subkulturami, osobami przewlekle chorymi, starszymi, bezradnymi i pomocy dla osób wracających z ośrodków rehabilitacyjnych (neofitów) oraz osób opuszczających zakład karny. W tym miejscu należy pozytywnie ocenić działania samorządu gminy Łądek w zakresie pomocy żywnościowej grupom beneficjentów oczekujących takiej pomocy.

FINANSE

- Rozwiązaniem trudnej sytuacji finansowej sektora pomocy społecznej jest tworzenie tzw. partnerstw publiczno-prywatnych i publiczno-społecznych dla realizacji wspólnych projektów z zakresu rozwiązywania problemów społecznych, w tym przypadku opartych na publicznym sektorze pomocy społecznej, organizacjach pozarządowych i kapitale prywatnym w zakresie tworzenia tzw. umów patronackich, których idea jest stały patronat finansowy nad realizacją konkretnego projektu lub konkretnego przedsięwzięcia związanego z instytucjonalną pomocą społeczną.
- Dotychczasowa polityka Państwa polegająca na zwiększaniu zakresu świadczeń obligatoryjnych z zakresu pomocy społecznej, przy jednoczesnym redukowaniu środków na zadania fakultatywne powoduje powiększanie się niedofinansowanych obszarów problemów społecznych.
- Inną możliwą formą partnerstwa publiczno – prywatnego prowadzącą do zaspokajania potrzeb prowadzenia skutecznej polityki społecznej jest forma oparta na outsourcingu usług pomocy społecznej na rzecz partnera prywatnego przy osiągnięciu wzajemnie oczekiwanych korzyści przez obie strony.
- Innym, równie ważnym sposobem finansowania działań z zakresu pomocy społecznej, sprawdzającym się głównie przy organizacji krótkich, jednorazowych akcji (działań), jest sponsoring, dlatego warto w dalszym ciągu włączać w działania społeczne lokalny biznes opierając się na organizacjach lokalnych przedsiębiorców.
- Dodatkowo w ramach tworzonych partnerstw publiczno-prywatnych i publiczno-społecznych istnieje możliwość realizacji wspólnych projektów przy współudziale funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, funduszy społecznych, jak i przy współudziale pozaunijnych funduszy,

które dofinansowują projekty z obszaru profilaktyki i edukacji społecznej, nie wyłączając działań inwestycyjnych w tym obszarze.

- Jednym z istotnych źródeł dofinansowania realizacji projektów z zakresu rozwiązywania problemów społecznych był Program Operacyjny Kapitał Ludzki, który w swoich założeniach dofinansowywał projekty oparte o partnerstwo publiczno – społeczne obejmujące niemal wszystkie dziedziny polityki społecznej. Obecnie rolę tę przejął RPO województwa wielkopolskiego, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER).
- Kolejną drogą dla wzmacniania dostępu do finansów na rzecz rozwiązywania problemów społecznych jest tworzenie fundacji celowych z udziałem podmiotów gospodarczych, pozarządowych i publicznych. Fundacje takie zarejestrowane jako organizacje pożytku publicznego mają zdecydowanie większe możliwości w pozyskiwaniu środków z zewnątrz, w tym wsparcia ze strony struktur samorządu lokalnego.

SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA

- Istotnym elementem włączenia społeczności lokalnej w proces rozwiązywania problemów społecznych byłoby zintensyfikowanie działań na rzecz promocji wolontariatu wśród młodzieży starszych klas szkół średnich zamieszkałych na terenie gminy Łądek.
- Dla wzmocnienia działań sektora pozarządowego warto na terenie gminy wzmocnić płaszczyznę współpracy organizacji pozarządowych poprzez powołanie Centrum Wolontariatu wraz z rozwojem przypisywanych tej instytucji kolejnych narzędzi wymiany informacji (aktywna strona internetowa) oraz wsparcie doradcze oparte o grupy prawników i finansistów angażujących się w rozwiązywanie problemów społecznych gminy.
- Poszczególne grupy lokalnej społeczności, zwłaszcza te, które objęte są ryzykiem wykluczenia mogą być bezpośrednim wnioskodawcą i beneficjentem środków UE. Dlatego koniecznym wydaje się stworzenie systemów szkoleń skierowanych do bezpośrednich odbiorców pomocy finansowej. System szkoleń skierowany do bezpośrednich beneficjentów powinien tworzyć solidne podstawy do samodzielnego ubiegania się o środki finansowe w ramach dostępnych w Polsce dotacji ukierunkowanych na rozwiązywanie problemów społecznych.
- W obszarze społecznym istotną rolę odgrywają placówki oświatowe, które winny być włączone w proces edukacji lokalnej społeczności w zakresie istniejących problemów społecznych, a we współpracy z pedagogami i lekarzami rodzinnymi powinny stać się bazą szerokiej profilaktyki zdrowotnej i uzależnień.
- Baza kulturalna gminy opiera się o Gminny Ośrodek Kultury, świetlice środowiskowe, które pozwalają na organizację przedsięwzięć kulturalnych zgodnych z oczekiwaniami lokalnej społeczności i potrzebami wynikającymi z planowanych działań na rzecz integracji społecznej.

- Na terenie gminy odbywają się imprezy kulturalne, które odgrywają ważną rolę w procesie integracji społecznej mieszkańców gminy Łądek. Nie mniej ilość i różnorodność oferty kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej skierowanej zwłaszcza w stronę dzieci i młodzieży wymaga formułowania dalszych i zróżnicowanych ofert w tym obszarze.
- Istnienie klubów i organizacji sportowych jest atutem gminy Łądek. Warto jednak podkreślić, że sport nie powinien ograniczać się do wyczynowych jego form i rywalizacji, ale winien w gminie pełnić także rolę kompensacji i solidaryzmu z grupami społecznymi zagrożonymi wykluczeniem. Dlatego też należy stworzyć warunki do organizowania imprez sportowych o charakterze integracyjnym.

INFRASTRUKTURA

- Pozytywnym elementem w tym obszarze jest funkcjonujący Gminny Ośrodek Kultury oraz działające świetlice środowiskowe.
- Do negatywów w obszarze infrastruktury należy zaliczyć brak ośrodków zapewniających opiekę i wychowanie w stosunku do dzieci niedostosowanych społecznie, z grup patologicznych, a także odczuwalny jest utrudniony dostęp do placówek resocjalizacyjnych, opiekuńczo - wychowawczych i rehabilitacyjnych.
- Niedostatek mieszkań chronionych praktycznie zamyka powrót na teren gminy osób zresocjalizowanych i pragnących usamodzielnienia po okresie życia w warunkach braku stabilizacji życiowej. Winno się zwiększać bazę tego typu obiektów poprzez tworzenie nowych zasobów mieszkań komunalnych w oparciu o istniejące obiekty (remonty, adaptacje) oraz uwalniając część obecnie istniejących zasobów lokali socjalnych zamieszkałych przez osoby nieuprawnione.
- Z uwagi na niedostateczną infrastrukturę przystosowaną dla potrzeb osób niepełnosprawnych (bariery architektoniczne) ta grupa społeczna jest nadal zagrożona wykluczeniem społecznym.
- Z uwagi na coroczny wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym w gminie Łądek należy uznać istniejącą infrastrukturę opieki nad osobami starszymi za niewystarczającą i wymagającą opracowania i wdrożenia szybkich planów jej rozbudowy np. o Dzienny Dom Pobytu dla Osób Starszych.
- Obecna infrastruktura pomocy społecznej wymaga dostosowania do aktualnych potrzeb społecznych m.in. poprzez tworzenie infrastruktury dla Warsztatów Terapii Zajęciowej, gminnego ośrodka rehabilitacji, dostępu do infrastruktury usług hospicyjnych.

CZEŚĆ

STRATEGICZNA

7. ZAŁOŻENIA DO STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE ŁĄDEK

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Łądek zakłada zachowanie spójności tego dokumentu z przyjętymi w Unii Europejskiej standardami. Standardy obowiązujące w Unii to przede wszystkim:

- zwiększony nacisk na wzrost znaczenia współpracy samorządów lokalnych i sektora obywatelskiego (w oparciu o zasadę pomocniczości),
- dowartościowanie wolontariatu,
- podnoszenie roli edukacji i więzi społecznych w budowaniu kapitału społecznego,
- wzrost znaczenia sektora ekonomii społecznej i zatrudnienia socjalnego,
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez udział w programach integracyjnych i reintegracyjnych,
- dążenie do zrównoważonego rozwoju społecznego,
- działania aktywizujące całe społeczności lokalne,
- ograniczenie redystrybucyjnej funkcji programów socjalnych.
- Na szczeblu krajowym polityka społeczna i integracyjna znajduje dobre umocowanie w istniejących aktach prawnych oraz polityce Państwa. Powstające kolejno krajowe strategie, w tym Długookresowa Strategia Kraju do roku 2030, czy Regionalny Program Operacyjny Województwa Wielkopolskiego do roku 2020 są ważnymi instrumentami sterowania polityką społeczną.
- Dla gminy Łądek pomoc społeczna stanowi istotny element przezwyciężenia problemów społecznych i integracji lokalnych społeczności oraz środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Zasoby infrastruktury społecznej nie w pełni pozwalają na realizację wszystkich form pomocy społecznej. Ważnym celem w tym przypadku jest dalsza rozbudowa infrastruktury publicznej i prywatnej w zakresie poszerzenia oferty tych usług i podniesienia ich jakości.
- Istnieje potrzeba stworzenia podstaw informacyjnych do podejmowania w ramach polityki społecznej decyzji strategicznych poprzez prowadzenie monitoringu zjawisk i problemów społecznych.
- Skuteczna realizacja polityki społecznej w gminie Łądek musi być wspierana przez spójne i efektywne akcje promocyjne dobrych praktyk w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, których celem jest m. in. wzrost świadomości społecznej.

8. MISJA

Misja strategii rozwiązywania problemów społecznych dla gminy Łądek, odnosząca się do niniejszej *Strategii*, nawiązuje w sposób bezpośredni do określeń sformułowanych w dokumentach opracowanych na szczeblu krajowym, a dotyczących zarówno polityki społecznej, jak i działań na rzecz integracji.

Priorytety Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Łądek zgodnie z przyjętymi założeniami zostały w części strategicznej powiązane z zapisami *Strategii Rozwoju Gminy Łądek na lata 2015 - 2020*.

MISJA

- **WSZELKIE DZIAŁANIA PODEJMOWANE W RAMACH SZEROKO ROZUMIANEJ POMOCY SPOŁECZNEJ WINNY BYĆ ADEKWATNE DO RZECZYWISTYCH POTRZEB SPOŁECZNYCH NA OBSZARZE CAŁEJ GMINY ŁĄDEK.**
- **REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ WYNIKAJĄCYCH Z POTRZEB SPOŁECZNYCH NA RZECZ ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH WINNA BYĆ SKUTECZNA I OPIERAJĄCA SIĘ NA NOWATORSKICH PROJEKTACH OPARTYCH O PARTNERSTWO PUBLICZNO – PRYWATNE I PUBLICZNO – SPOŁECZNE.**

Dla zbudowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Łądek konieczne jest sformułowanie priorytetów, celów szczegółowych wraz z kierunkami działań opartych na analizie uwarunkowań zewnętrznych otoczenia gminy Łądek i uwarunkowaniach wewnętrznych gminy. Część strategiczna niniejszego dokumentu została podzielona na kilka podrozdziałów. Pierwszą część stanowi zestawienie tabelaryczne odnoszące się do poszczególnych priorytetów rozwoju, celów szczegółowych oraz do kierunków działań (Tabele 53-57). Cele szczegółowe generujące kierunki działania na rzecz rozwiązywania problemów społecznych są bezpośrednio powiązane priorytetami i celami strategicznymi zawartymi w *Strategii Rozwoju Gminy Łądek na lata 2015-2020*.

SŁOWNICZEK

W niniejszym opracowaniu zastosowano następującą strukturę planu strategicznego:

Diagnoza przy uwzględnieniu przyjętej misji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Łądek na lata 2017 - 2026, stała się podstawą podjęcia prac nad częścią strategiczną opracowania i punktem odniesienia przy określaniu priorytetów i celów szczegółowych, które mają przybliżyć realizację misji.

Misja jest elementem, który ma motywować do podejmowania działań. Jednocześnie pełni funkcję integrującą dla różnych, często będących w sprzeczności interesów, środowisk życia gospodarczego i społecznego, skupionych wokół pewnej wiodącej dziedziny.

Priorytety rozwoju są to główne obszary działań, jakie powinny być podjęte w ciągu okresu objętego *Strategią*. Inaczej można powiedzieć, że są to „kamienie milowe”, na bazie których powinna zostać zbudowana sfera działalności na rzecz skutecznej realizacji działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.

Cele szczegółowe pokazują działania, które odnoszą się do polityki średniookresowej (3-4 lata). Są drogowskazami popartymi narzędziami i sposobami wspierania polityki społecznej w gminie Łądek.

Kierunki działania wyznaczają sposób realizacji celów szczegółowych stanowiąc podstawę do formułowania konkretnych programów operacyjnych będących podstawą formułowania projektów i zadań z określonej dziedziny zagadnień społecznych i integracyjnych. Dla kierunków działania wyodrębniono wskaźniki produktu i rezultatu, które pozwolą na bieżąco dokonywać oceny i weryfikacji kierunków rozwoju przyjętych do realizacji przez Radę Gminy.

9. PRIORYTETY, CELE SZCZEGÓŁOWE, KIERUNKI DZIAŁANIA

Tabela 53. Priorytet EDUKACJA – cele szczegółowe i kierunki działania

PRIORYTET 1. EDUKACJA	
Powiązanie ze Strategią Rozwoju Gminy Łądek na lata 2015-2020 Priorytet 1. ROZWINIĘTA INFRASTRUKTURA oraz Priorytet 3. AKTYWNY KAPITAŁ LUDZKI	
CELE SZCZEGÓŁOWE	Kierunki działania / opis
<p>1.1. Działać w kierunku wzmocnienia struktur oświaty w zakresie działań profilaktycznych i edukacyjnych.</p> <p>Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Gminy Łądek na lata 2015 - 2020:</p> <p>3.3. Zwiększenie atrakcyjności oferty edukacyjnej i jej dostosowanie do potrzeb rynkowych.</p>	<p>1.1.1. Dostosowanie infrastruktury szkolnej dla realizacji zadań z zakresu profilaktyki zdrowotnej.</p> <p><i>Opis: Założeniem tego kierunku jest wzmocnienie struktur oświaty i jej infrastruktury w zakresie działań na rzecz profilaktyki zdrowotnej poprzez dostosowanie istniejącej infrastruktury szkolnej (sportowej i rekreacyjnej) do realizacji tej profilaktyki.</i></p>
	<p>1.1.2. Wydłużanie czasu pracy placówek oświatowych – organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.</p> <p><i>Opis: Kierunek zakłada tworzenie otwartych placówek oświatowych oferujących zajęcia edukacji pozaszkolnej, imprezy kulturalne i integracyjne dla dzieci i młodzieży zwłaszcza w placówkach znajdujących się poza Łądkiem.</i></p>
	<p>1.1.3. Wdrażanie własnych programów edukacyjnych realizowanych na poziomie szkół podstawowych i gimnazjalnych z zakresu profilaktyki.</p> <p><i>Opis: Ideą tego kierunku jest tworzenie autorskich programów edukacyjnych z zakresu profilaktyki na poziomie szkół podstawowych i gimnazjalnych przez środowisko nauczycieli związanych z placówkami oświatowymi. Programy autorskie, które mogą stać się również podstawą organizacji zajęć pozalekcyjnych.</i></p>
	<p>1.1.4. Zwiększenie udziału pedagogów w działaniach edukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży szkolnej.</p> <p><i>Opis: Kierunek zakłada tworzenie programów edukacyjnych, w tym o charakterze profilaktycznym skierowanych do dzieci i młodzieży szkolnej, realizowanych przy udziale pedagogów.</i></p>
<p>1.2. Działać na rzecz tworzenia programów dla wzrostu oferty edukacyjnej dla wszystkich mieszkańców gminy.</p> <p>Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Gminy Łądek na lata 2015- 2020:</p>	<p>1.2.1. Rozwój oferty kształcenia na wszystkich poziomach edukacji.</p> <p><i>Opis: Ideą tego kierunku jest rozwój oferty kształcenia na wszystkich poziomach edukacji dla zwiększenia dostępności do nauki i rozwoju wszystkim mieszkańcom gminy Łądek.</i></p>

PRIORYTET 1. EDUKACJA

Powiązanie ze Strategią Rozwoju Gminy Łądek na lata 2015-2020 Priorytet 1. ROZWIĘTA INFRASTRUKTURA oraz Priorytet 3. AKTYWNY KAPITAŁ LUDZKI

<p>3.3. Zwiększenie atrakcyjności oferty edukacyjnej i jej dostosowanie do potrzeb rynkowych.</p>	<p>1.2.2. Podnoszenie oferty edukacyjnej dla dorosłych na wszystkich poziomach edukacji obejmujących różne grupy wiekowe i zawodowe.</p> <p><i>Opis: Głównym zamierzeniem tego kierunku jest upowszechnianie edukacji wśród osób dorosłych poprzez stworzenie szerokiej oferty edukacyjnej na wszystkich poziomach, obejmującej swym zakresem różne grupy wiekowe i zawodowe.</i></p>
<p>1.3. Wykorzystać zaangażowanie i kreatywność osób pracujących w obszarze pomocy społecznej.</p> <p>Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Gminy Łądek na lata 2015- 2020:</p> <p>3.3. Zwiększenie atrakcyjności oferty edukacyjnej i jej dostosowanie do potrzeb rynkowych.</p>	<p>1.3.1. Kojarzenie liderów pomocy społecznej z właściwymi projektami w poszczególnych sektorach pomocy społecznej.</p> <p><i>Opis: Głównym założeniem tego kierunku jest zwiększenie efektywności realizacji programów i projektów realizowanych przez sektor publiczny poprzez włączenie w ich zakres realizacyjny liderów NGO pracujących przy rozwiązywaniu podobnych problemów społecznych.</i></p> <p>1.3.2. Tworzenie projektów kształcących pracowników pomocy społecznej na liderów lokalnych grup działania.</p> <p><i>Opis: Istotą tego kierunku jest kształcenie pracowników pomocy społecznej sektora publicznego celem ich włączenia w pracę lokalnych grup działania tworzonych samoistnie dla rozwiązywania lokalnych problemów.</i></p> <p>1.3.3. Utworzenie i wprowadzenie systemu motywacji finansowych dla pracowników, chcących poszerzać już posiadaną wiedzę i nabywać nowe umiejętności.</p> <p><i>Opis: Założeniem tego kierunku jest podniesienie kwalifikacji zawodowych osób zajmujących się rozwiązywaniem problemów społecznych dzięki utworzonemu systemowi motywacji finansowych. System motywacji wpłynąłby na zwiększenie ogólnej liczby pracowników pomocy społecznej o podniesionych kwalifikacjach.</i></p>
<p>1.4. Działać na rzecz podnoszenia świadomości społecznej wśród mieszkańców gminy, w tym rozwijanie świadomości zagrożeń.</p> <p>Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Gminy Łądek na lata 2015- 2020:</p> <p>3.2. Promowanie zdrowego stylu życia i zwiększenie stanu świadomości i kultury</p>	<p>1.4.1. Zorganizowanie systemu edukacji nauczycieli i wychowawców z zakresu problematyki społecznej.</p> <p><i>Opis: Założeniem tego kierunku jest stworzenie sprawnego systemu szkoleń o charakterze ustawicznym skierowanego do kadry nauczycielskiej i wychowawców, którego głównym celem jest przekaz najnowszych osiągnięć w zakresie pedagogiki szkolno – wychowawczej, resocjalizacyjnej, profilaktyki, rozwiązywania problemów społecznych itp.</i></p>

PRIORYTET 1. EDUKACJA

Powiązanie ze Strategią Rozwoju Gminy Łądek na lata 2015-2020 Priorytet 1. ROZWINIĘTA INFRASTRUKTURA oraz Priorytet 3. AKTYWNY KAPITAŁ LUDZKI

zdrowotnej mieszkańców

1.4.2. Organizowanie warsztatów edukacyjnych dla osób dorosłych w oparciu o istniejącą infrastrukturę organizacji i instytucji zajmujących się problematyką społeczną.

Opis: Ideą tego kierunku jest organizowanie warsztatów edukacyjnych dla mieszkańców w oparciu o istniejącą infrastrukturę wraz z zaangażowaniem organizacji społecznych i instytucji zajmujących się problematyką społeczną.

1.4.3. Organizacja cyklicznych szkoleń dla bezpośrednich beneficjentów pomocy społecznej.

Opis: Ideą tego kierunku jest dotarcie z wiedzą o formach pomocy społecznej i sposobach uzyskiwania tej pomocy, warunkach jej przyznawania bezpośrednio do beneficjenta – osoby niepełnosprawnej, osoby starszej, zagrożonej wykluczeniem społecznym i dotkniętej przemocą w rodzinie.

Tabela 54. Priorytet PROBLEMY SPOŁECZNE – cele szczegółowe i kierunki działania

PRIORYTET 2. PROBLEMY SPOŁECZNE	
Powiązanie ze Strategią Rozwoju Gminy Łądek na lata 2015 - 2020 Priorytet 1. ROZWIĄTA INFRASTRUKTURA oraz Priorytet 3. AKTYWNY KAPITAŁ LUDZKI.	
CELE SZCZEGÓLOWE	KIERUNKI DZIAŁANIA
<p>2.1. Działać na rzecz utworzenia skutecznego systemu pomocy osobom niepełnosprawnym.</p> <p>Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Gminy Łądek na lata 2015 - 2020:</p> <p>1.3. Modernizacja infrastruktury społecznej 3.2. Promowanie zdrowego stylu życia i zwiększenie stanu świadomości i kultury zdrowotnej mieszkańców</p>	<p>2.1.1. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych.</p> <p><i>Opis: Głównym przesłaniem tego kierunku jest podejmowanie działań na rzecz wsparcia osób niepełnosprawnych w tym osób niepełnosprawnych intelektualnie w zakresie ich aktywizacji społecznej i zawodowej oraz uzyskania większej samodzielności w życiu.</i></p>
	<p>2.1.2. Likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się wynikających z indywidualnych potrzeb osób niepełnosprawnych.</p> <p><i>Opis: Głównym zamierzeniem jest usuwanie trudności w codziennym funkcjonowaniu osób niepełnosprawnych.</i></p>
	<p>2.1.3. Likwidacja barier architektonicznych w placówkach użyteczności publicznej.</p> <p><i>Opis: Głównym założeniem jest przebudowa istniejącej infrastruktury obiektów publicznych oraz dostosowanie ich do potrzeb osób niepełnosprawnych.</i></p>
	<p>2.1.4. Współpraca z PUP w zakresie promocji i informacji dotyczących istniejących warunków zatrudniania osób niepełnosprawnych.</p> <p><i>Opis: Głównym zamierzeniem tego kierunku jest współpraca instytucji pomocy społecznej z Powiatowym Urzędem Pracy w Słupcy w zakresie organizacji akcji promocyjno informacyjnych skierowanych do lokalnych pracodawców dla zwiększenia poziomu zatrudnienia wśród osób niepełnosprawnych.</i></p>
	<p>2.1.5. Stworzenie osobom niepełnosprawnym warunków do samodzielnego życia w rodzinie i środowisku lokalnym.</p> <p><i>Opis: Głównym przesłaniem tego kierunku jest podejmowanie działań na rzecz wsparcia osób niepełnosprawnych w zakresie uzyskania większej samodzielności, aktywizacji zawodowej i społecznej oraz organizacja działań integracyjnych i edukacyjnych.</i></p>
	<p>2.1.6. Tworzenie i wdrożenie innowacyjnych projektów integrujących niepełnosprawne dzieci i osoby dorosłe ze społecznością lokalną.</p> <p><i>Opis: Głównym zamierzeniem tego kierunku jest tworzenie i wdrażanie innowacyjnych projektów opracowanych przez pracowników i instytucje działające na polu rozwiązywania problemów społecznych na rzecz integracji niepełnosprawnych dzieci i osób dorosłych.</i></p>

PRIORYTET 2. PROBLEMY SPOŁECZNE

Powiązanie ze Strategią Rozwoju Gminy Łądek na lata 2015 - 2020 Priorytet 1. **ROZWINIĘTA INFRASTRUKTURA** oraz Priorytet 3. **AKTYWNY KAPITAŁ LUDZKI.**

	<p>2.1.7. Promocja osób niepełnosprawnych wśród pracodawców i przedsiębiorców</p> <p><i>Opis: Głównym założeniem tego kierunku jest promocja i rozpowszechnianie informacji na temat możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych wśród lokalnych przedsiębiorców i potencjalnych pracodawców</i></p>
<p>2.2. Działać w kierunku przeciwdziałania uzależnieniom.</p> <p>Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Gminy Łądek na lata 2015 - 2020:</p> <p>3.2. Promowanie zdrowego stylu życia i zwiększenie stanu świadomości i kultury zdrowotnej mieszkańców.</p>	<p>2.2.1. Profilaktyka i monitoring środowisk podwyższonego ryzyka.</p> <p><i>Opis: Ideą tego kierunku jest stały monitoring środowisk podwyższonego ryzyka na terenie gminy Łądek oraz realizacja projektów o charakterze profilaktycznym z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom wśród tych środowisk</i></p> <p>2.2.2. Działalność profilaktyczna wśród dzieci i młodzieży.</p> <p><i>Opis: Ideą tego kierunku jest wypracowanie różnych form (projekty o charakterze profilaktycznym) edukacji z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom skierowanych do dzieci i młodzieży uczęszczających do szkoły podstawowej i gimnazjalnej m.in. poprzez realizację programów reedukacyjnych – interwencyjnych.</i></p> <p>2.2.3. Realizacja Gminnego Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień na lata 2017 i dalsze.</p> <p><i>Opis: Ideą tego kierunku jest przeciwdziałanie uzależnieniom poprzez realizowanie zadań zawartych w programie.</i></p> <p>2.2.4. Tworzenie nowych grup wsparcia dla wychodzenia z kryzysu.</p> <p><i>Opis: Głównym przesłaniem tego kierunku jest organizacja grup wsparcia na bazie istniejących obiektów pomocy społecznej zlokalizowanych na terenie gminy Łądek.</i></p> <p>2.2.5. Zwiększenie dostępności świadczeń w zakresie leczenia, rehabilitacji i reintegracji poprzez rozwój i wspieranie nowoczesnych programów terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.</p> <p><i>Opis: Głównym przesłaniem tego kierunku jest tworzenie projektów i programów terapeutycznych dla osób uzależnionych, których celem jest zwiększenie dostępności świadczeń w zakresie leczenia, rehabilitacji i reintegracji m.in. poprzez utworzenie możliwości dostępności do ośrodka dla dzieci i młodzieży uzależnionej od środków psychoaktywnych.</i></p>

PRIORYTET 2. PROBLEMY SPOŁECZNE

Powiązanie ze Strategią Rozwoju Gminy Łądek na lata 2015 - 2020 Priorytet 1. **ROZWINIĘTA INFRASTRUKTURA** oraz Priorytet 3. **AKTYWNY KAPITAŁ LUDZKI.**

	<p>2.2.6. Wspieranie działalności placówek działających w zakresie zapobiegania i leczenia choroby alkoholowej i narkomanii.</p> <p><i>Opis: Głównym założeniem tego kierunku jest podejmowanie działań wspierających funkcjonowanie placówek zajmujących się zapobieganiem i leczeniem uzależnień.</i></p>
<p>2.3. Tworzyć warunki w celu podnoszenia bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy Łądek</p> <p>Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Gminy Łądek do na lata 2015 - 2020:</p> <p>1.4. Poprawa ładu przestrzennego oraz wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców</p>	<p>2.3.1. Rozpoznanie źródeł zjawisk patologicznych wraz ze stałym monitoringiem środowisk patologicznych.</p> <p><i>Opis: Założeniem tego kierunku jest podejmowanie działań z zakresu identyfikacji źródeł zjawisk patologicznych oraz tworzenia systemu monitoringu środowisk patologicznych, które winny być podstawą tworzenia systemowych rozwiązań przeciwdziałających zjawiskom patologicznym w gminie.</i></p> <p>2.3.2. Stworzenie i wdrożenie sprawnego systemu współpracy instytucji publicznych z organizacjami pozarządowymi w zakresie tworzenia programów profilaktycznych dla środowisk zagrożonych.</p> <p><i>Opis: Głównym założeniem tego kierunku jest sprawna współpraca publicznych instytucji z organizacjami pozarządowymi w zakresie tworzenia i realizacji programów profilaktycznych wśród środowisk zagrożonych, podwyższających poziom bezpieczeństwa publicznego mieszkańców gminy Łądek.</i></p>
<p>2.4. Działać na rzecz sprawnego docierania pomocy społecznej do osób żyjących w ubóstwie.</p> <p>Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Gminy Łądek na lata 2015 - 2020:</p> <p>3.2. Promowanie zdrowego stylu życia i zwiększenie stanu świadomości i kultury zdrowotnej mieszkańców</p>	<p>2.4.1. Podjąć działania w kierunku oceny sytuacji, które powodują zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej.</p> <p><i>Opis: Ideą tego kierunku jest sprawne docieranie pomocy społecznej do osób żyjących poprzez uzyskiwanie informacji o tych osobach ze środowiska.</i></p> <p>2.4.2. Tworzenie systemu asekuracji i wyprzedzania w stosunku do rodzin zagrożonych ubóstwem.</p> <p><i>Opis: Przesłaniem kierunku jest tworzenie projektów z zakresu asekuracji i wyprzedzania, których celem jest zmniejszenie poziomu zjawiska ubóstwa na terenie gminy Łądek.</i></p> <p>2.4.3. Niwelowanie patologii w rodzinie będącej jedną z bezpośrednich przyczyn ubóstwa.</p> <p><i>Opis: Założeniem tego kierunku jest tworzenie systemu monitoringu pojawiających się patologii w rodzinie. Monitoring ten winien być podstawą tworzenia systemowych rozwiązań przeciwdziałających tym patologiom.</i></p>

PRIORYTET 2. PROBLEMY SPOŁECZNE

Powiązanie ze Strategią Rozwoju Gminy Łądek na lata 2015 - 2020 Priorytet 1. **ROZWINIĘTA INFRASTRUKTURA** oraz Priorytet 3. **AKTYWNY KAPITAŁ LUDZKI.**

2.5. Stworzyć warunki do sprawnego udzielania pomocy społecznej osobom starszym wiekiem.	2.5.1. Działanie na rzecz integracji osób starszych z otoczeniem aktywnym społecznie i gospodarczo.
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Gminy Łądek na lata 2015 - 2020:	<i>Opis: Ideą tego kierunku jest tworzenie miejsc, płaszczyzn integracji osób starszych ze środowiskiem pracodawców i ze środowiskami nauki i kultury.</i>
3.2.Promowanie zdrowego stylu życia i zwiększenie stanu świadomości i kultury zdrowotnej mieszkańców.	2.5.2. Stworzenie osobom starszym wiekiem warunków do samodzielnego życia w rodzinie i środowisku lokalnym.
3.2.7. Aktywizacja osób starszych, niepełnosprawnych i wykluczonych społecznie	<i>Opis: Głównym przesłaniem tego kierunku jest podejmowanie działań na rzecz wsparcia seniorów w zakresie uzyskania większej samodzielności i aktywizacji społecznej oraz organizacja działań integracyjnych i edukacyjnych dla osób starszych.</i>

Tabela 55. Priorytet FINANSE – cele szczegółowe i kierunki działania

PRIORYTET 3: FINANSE Powiązanie ze Strategią Rozwoju Gminy Łądek na lata 2015 - 2020 Priorytet 1. ROZWINIĘTA INFRASTRUKTURA oraz Priorytet 3. AKTYWNY KAPITAŁ LUDZKI.	
CELE SZCZEGÓŁOWE	KIERUNKI DZIAŁANIA
<p>3.1. Działać w kierunku pozyskania środków finansowych na realizację zadań z zakresu polityki społecznej gminy Łądek.</p> <p>Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Gminy Łądek na lata 2015 - 2020:</p>	<p>3.1.1. Zakładanie fundacji i stowarzyszeń z udziałem partnerów dla realizacji długookresowych programów.</p> <p><i>Opis: Ideą tego kierunku jest tworzenie struktur organizacyjnych w oparciu o polskie prawo, które w rozumieniu Unii Europejskiej mogą ubiegać się o dotacje celowe na realizację swoich założeń statutowych, w tym przypadku związanych z rozwiązywaniem konkretnych problemów społecznych. Inicjatorem powoływania tego typu podmiotów najczęściej bywają lokalni liderzy, działacze społeczni, grupy osób dotknięte tym samym problemem społecznym. Nie wyklucza to jednak samorządów terytorialnych z roli inicjatora powołującego NGO</i></p>
	<p>3.1.2. Tworzenie i realizacja projektów współfinansowanych ze środków UE.</p> <p><i>Opis: Założeniem tego kierunku jest tworzenie i realizacja projektów z zakresu rozwiązywania problemów społecznych współfinansowanych ze środków funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, m.in. w ramach partnerstw publiczno-prywatnych i publiczno-społecznych.</i></p>
	<p>3.1.3. Aktywne uczestnictwo sektora publicznego w pracach stowarzyszeń i fundacji dla realizacji długookresowych programów z zakresu pomocy społecznej i rozwiązywania problemów społecznych.</p> <p><i>Opis: Ideą tego kierunku jest aktywne uczestniczenie sektora publicznego w pracach fundacji i stowarzyszeń dla realizacji długookresowych programów związanych z rozwiązywaniem konkretnych problemów społecznych. Fundacje i stowarzyszenia mogą ubiegać się o dotacje celowe na realizację swoich założeń statutowych.</i></p>
	<p>3.1.4. Realizowanie zadań w oparciu o partnerstwo publiczno-prywatne i publiczno-społeczne.</p> <p><i>Opis: Założeniem tego kierunku jest stworzenie tzw. montażu finansowego dla realizacji konkretnych przedsięwzięć rozwiązujących konkretne problemy społeczne w ramach partnerstw publiczno-prywatnych i publiczno-społecznych. Montaż finansowy winny opierać się na: środkach własnych sektora publicznego, wkładzie własnym organizacji pozarządowych, środkach z funduszy strukturalnych UE, dotacjach pozaunijnych.</i></p>
<p>3.2. Tworzyć różne formy wolontariatu w celu obniżenia kosztów realizacji zadań pomocy społecznej.</p> <p>Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Gminy Łądek na lata 2015 - 2020:</p>	<p>3.2.1. Promowanie mody na wolontariat.</p> <p><i>Opis: Głównym zamierzeniem jest propagowanie idei wolontariatu wśród mieszkańców gminy, w tym w szczególności wśród młodzieży i osób starszych dla zmniejszenia kosztów realizacji zadań pomocy społecznej.</i></p>

PRIORYTET 3: FINANSE

Powiązanie ze Strategią Rozwoju Gminy Łądek na lata 2015 - 2020 Priorytet 1. **ROZWINIĘTA INFRASTRUKTURA** oraz Priorytet 3. **AKTYWNY KAPITAŁ LUDZKI.**

3.4. Poprawa sprawności działania administracji publicznej	3.2.2. Identyfikowanie obszarów pomocy społecznej zdolnych do przyjęcia wolontariatu. <i>Opis: Ideą kierunku jest identyfikacja obszarów pomocy społecznej zdolnych do przyjęcia wolontariatu, następnym etapem jest wspieranie wolontariatu na terenie gminy ze szczególnym uwzględnieniem promowania jego idei wśród młodzieży.</i>
	3.2.3. Organizowanie szkoleń dla wolontariuszy, w tym również pod potrzeby konkretnych placówek pomocy społecznej. <i>Opis: Założeniem tego kierunku jest edukacja wolontariuszy w zakresie problematyki związanej z rozwiązywaniem konkretnych problemów społecznych.</i>
3.3. Działać w kierunku wspierania finansowego rodzin. Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Gminy Łądek na lata 2015 - 2020: 3.2. Promowanie zdrowego stylu życia i zwiększenie stanu świadomości i kultury zdrowotnej mieszkańców.	3.3.1. Wsparcie materialne i instytucjonalne dla rodzin wielodzietnych. <i>Opis: Głównym przesłaniem tego kierunku jest organizacja placówek wsparcia dla rodzin, jak również organizacja pomocy materialnej i finansowej, w tym stypendia dla dzieci z rodzin wielodzietnych, organizacja wypoczynku letniego i zimowego.</i>
	3.3.2. Realizacja projektów z zakresu kompensacji i solidaryzmu dla rodzin niepełnych. <i>Opis Pojęcie kompensacji i solidaryzmu w pomocy społecznej rozumiane jest jako wypełnienie, skompensowanie w sposób możliwie pełny, braku, niedogodności, ubytku, jaki powstał u beneficjenta pomocy społecznej. W tym przypadku pomoc społeczna w różnych jej formach (programy wsparcia, terapii, edukacji) kompensuje brak, nieobecność jednego z rodziców w procesie wychowawczym. Solidaryzm natomiast wiąże się w przypadku rodzin niepełnych najczęściej ze wsparciem terapeutycznym.</i>
	3.3.3. Wypracowanie i wdrożenie skutecznego systemu wsparcia finansowego osób niepełnosprawnych. <i>Opis: Założeniem tego kierunku jest organizacja systemu wsparcia materialnego i finansowego osób niepełnosprawnych zamieszkujących teren gminy Łądek.</i>

Tabela 56. Priorytet SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA – cele szczegółowe i kierunki działania

PRIORYTET 4 SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA	
Powiązanie ze Strategią Rozwoju Gminy Łądek na lata 2015 - 2020 Priorytet 1. ROZWINIĘTA INFRASTRUKTURA oraz Priorytet 3. AKTYWNY KAPITAŁ LUDZKI.	
CELE SZCZEGÓŁOWE	KIERUNKI DZIAŁANIA
<p>4.1. Tworzenie warunków dla szerszej współpracy sektorów: publicznego, społecznego i prywatnego.</p> <p>Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Gminy Łądek na lata 2015 - 2020:</p> <p>CEL 8. Rozwój instytucjonalny.</p> <p>3.4. Poprawa sprawności działania administracji publicznej</p>	<p>4.1.1. Tworzenie partnerstw pomiędzy sektorem publicznym a organizacjami pozarządowymi.</p> <p><i>Opis: Istotą tego kierunku jest tworzenie partnerstw publiczno – społecznych, których celem winno stać się wspólne rozwiązywanie problemów społecznych.</i></p>
	<p>4.1.2. Wykorzystanie w sektorze pozarządowym wysokiego zaangażowania i kreatywności osób pracujących w obszarze polityki społecznej.</p> <p><i>Opis: Ideą tego kierunku jest włączenie sprawnie działających liderów organizacji pozarządowych w projekty i programy inicjowane i realizowane przez sektor publiczny dla zwiększenia efektywności działań w rozwiązywaniu konkretnych problemów społecznych.</i></p>
	<p>4.1.3. Rozwijanie różnych form wolontariatu wspomagającego realizowanie zadań pomocy społecznej.</p> <p><i>Opis: Przesłaniem tego kierunku jest promocja wolontariatu oraz tworzenie płaszczyzn współpracy opartej na wolontariacie z udziałem istniejących organizacji pozarządowych. Istotne dla tego kierunku jest również tworzenie różnych form edukacyjnych propagujących ideę wolontariatu wśród dzieci i młodzieży.</i></p>
<p>4.2. Wspieranie i inspirowanie działań przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu osób starszych i niepełnosprawnych.</p> <p>3.2. Promowanie zdrowego stylu życia i zwiększenie stanu świadomości i kultury zdrowotnej mieszkańców</p>	<p>4.2.1. Kreowanie postaw wyrozumiałości i tolerancji poprzez eksponowanie przez decydentów udziału beneficjentów pomocy społecznej w różnych projektach gminy.</p> <p><i>Opis: Zamierzeniem tego kierunku jest doprowadzenie do wzrostu tolerancji i wyrozumiałości dla działań związanych z rozwiązywaniem problemów społecznych, jak i samej istoty tych problemów. Idea ta zakłada eksponowanie przez decydentów udziału beneficjentów pomocy społecznej w realizowanych projektach i programach bez szkody dla wizerunku beneficjenta, a z korzyścią dla świadomości jego otoczenia.</i></p>
	<p>4.2.2. Edukacja społeczna w zakresie potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych.</p> <p><i>Opis: Ideą tego kierunku jest propagowanie na wszelkie możliwe i dostępne sposoby potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych a jednocześnie promocja potencjału i możliwości osób starszych i niepełnosprawnych w zakresie spełniania przez nich funkcji społecznych i gospodarczych.</i></p>

PRIORYTET 4 SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA

Powiązanie ze Strategią Rozwoju Gminy Łądek na lata 2015 - 2020 Priorytet 1. **ROZWINIĘTA INFRASTRUKTURA** oraz Priorytet 3. **AKTYWNY KAPITAŁ LUDZKI.**

4.2.3. Działania w kierunku reintegracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym zwłaszcza młodzieży trudnej.

Opis: Założeniem tego kierunku jest wypracowanie procedur oraz ujednoczenie form i metod wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w szczególności młodzieży trudnej w oparciu o działalność ośrodka kuratorskiego w Słupcy.

4.2.4. Działanie na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i starszych z otoczeniem aktywnym społecznie i gospodarczo.

Opis: Ideą tego kierunku jest tworzenie miejsc, płaszczyzn integracji osób niepełnosprawnych i osób starszych ze środowiskiem pracodawców i młodych ludzi aktywnych społecznie, ze środowiskami nauki i kultury oraz przystosowanie osób niepełnosprawnych do życia w społeczności lokalnej poprzez realizację odpowiednich programów rehabilitacyjnych i doradczych.

Tabela 57. Priorytet INFRASTRUKTURA – cele szczegółowe i kierunki działania

PRIORYTET 5: INFRASTRUKTURA	
Powiązanie ze Strategią Rozwoju Gminy Łądek na lata 2015 - 2020 Priorytet 1. ROZWINIĘTA INFRASTRUKTURA oraz Priorytet 3. AKTYWNY KAPITAŁ LUDZKI.	
CELE SZCZEGÓŁOWE	KIERUNKI DZIAŁANIA
<p>5.1. Działać na rzecz tworzenia bazy dla realizacji zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych.</p> <p>Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Gminy Łądek na lata 2015-2020:</p> <p>1.3. Modernizacja infrastruktury społecznej</p>	<p>5.1.1. Kreowanie podstaw do tworzenia zaplecza infrastruktury opieki nad osobami starszymi.</p> <p><i>Opis: Istotą tego przedsięwzięcia jest tworzenie zaplecza infrastruktury opieki nad osobami starszymi na terenie gminy poprzez wdrażanie partnerstwa publiczno – prywatnego i publiczno – społecznego m.in. na utworzenia Dziennego Domu Pobytu dla osób starszych.</i></p>
	<p>5.1.2. Realizowanie zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnionych oraz przemocy domowej.</p> <p><i>Opis: Istotą tego kierunku jest wypracowanie na poziomie gminy Łądek systemów wsparcia służących rozwiązywaniu problemów społecznych, prowadzeniu działań profilaktycznych i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie np. punkty interwencji kryzysowej powiązane z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej, dostęp do hosteli.</i></p>
<p>5.2 Działać w kierunku tworzenia sprawnie funkcjonującej profilaktyki w oparciu o infrastrukturę środowiskową.</p> <p>Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Gminy Łądek na lata 2015 - 2020:</p> <p>3.2. Promowanie zdrowego stylu życia i zwiększenie stanu świadomości i kultury zdrowotnej mieszkańców</p>	<p>5.2.1. Współpraca z ośrodkami wsparcia dla uzależnionych.</p> <p><i>Opis: Założeniem jest współpraca z ośrodkami wsparcia dla osób uzależnionych od alkoholu i innych środków psychotropowych w oparciu o infrastrukturę zasobów społecznych gminy Łądek.</i></p>
	<p>5.2.2. Aktywizowanie kadry publicznych placówek pomocy społecznej i organizacji pozarządowych w prace terapeutyczne na terenie świetlic.</p> <p><i>Opis: Głównym przesłaniem tego kierunku jest stworzenie takich projektów i programów współfinansowanych np. przez środki Unii Europejskiej, które dałyby możliwość i motywację pracownikom pomocy społecznej i organizacji pozarządowym do pracy w świetlicach z lokalną społecznością w realizacji programów profilaktycznych i edukacyjnych.</i></p>
<p>5.3. Tworzyć warunki na rzecz rozwoju zaplecza sportowego i rehabilitacyjnego.</p> <p>Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Gminy Łądek na lata 2015 - 2020:</p> <p>1.3. Modernizacja infrastruktury społecznej.</p>	<p>5.3.1. Modernizacja istniejących placówek oświatowych, sportowych, rekreacyjnych dla potrzeb ogółu mieszkańców, w tym osób niepełnosprawnych.</p> <p><i>Opis: Istotą tego kierunku jest zwiększenie dostępności dla ogółu mieszkańców, w tym osób niepełnosprawnych do placówek oświatowych, sportowych obiektów otwartych i zamkniętych dających podstawy do rekreacji, uprawiania sportu i realizacji programów prozdrowotnych typu: zajęcia korekcyjne, aerobik oraz dających szanse na realizację programów rehabilitacyjnych.</i></p>

PRIORYTET 5: INFRASTRUKTURA

Powiązanie ze Strategią Rozwoju Gminy Łądek na lata 2015 - 2020 Priorytet 1. ROZWINIĘTA INFRASTRUKTURA oraz Priorytet 3. AKTYWNY KAPITAŁ LUDZKI.

	<p>5.3.2. Zwiększyć dostępność zaplecza rehabilitacyjnego dla mieszkańców gminy Łądek.</p> <p><i>Opis: Założeniem tego kierunku jest utworzenie zaplecza rehabilitacyjnego poprzez budowę i doposażenie placówek służących lokalnej społeczności w celach rehabilitacyjnych.</i></p>
<p>5.4. Działania w kierunku powiększenia bazy mieszkalnictwa socjalnego i mieszkań chronionych.</p> <p>Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Gminy Łądek na lata 2015 - 2020:</p> <p>1.3. Modernizacja infrastruktury społecznej.</p>	<p>5.4.1. Adaptacja zasobów komunalnych na mieszkania socjalne i chronione w oparciu o dostępne pozabudżetowe środki finansowe w porozumieniu z partnerem prywatnym.</p> <p><i>Opis: Ideą jest adaptacja zasobów komunalnych na mieszkania socjalne tworzenie bazy mieszkań chronionych, które są formą pomocy przygotowującą osoby tam przebywające do samodzielnego życia lub zastępują pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Pobyt tam ma na celu integrację ze społeczeństwem lokalnym osób opuszczających domy dziecka lub rodziny zastępcze, placówki resocjalizujące i zakłady karne oraz dla osób niepełnosprawnych, samotnych i starszych.</i></p>

10. PROGRAMY OPERACYJNE

Programy operacyjne są konkretną odpowiedzią na wyznaczone w *Strategii* cele i kierunki działania w postaci programów projektowanych do realizacji jak i programów, będących przedmiotem kontynuacji dotychczasowych działań wszystkich "aktorów" wypełniających swoje role w procesie rozwiązywania problemów społecznych. Realizacja programów winna obejmować wszystkie założone priorytety w taki sposób, aby żadna grupa społeczna będąca beneficjentem pomocy społecznej nie została pominięta. Stąd podział działań na 7 grup beneficjentów. W poszczególnych priorytetach programy zostały podzielone na istniejące formy pomocy społecznej w taki sposób, żeby projektowane i realizowane działania nie były jedynie realizowane w formie interwencji i ratownictwa (najdroższej z możliwych), ale obejmowały również programy realizowane w formie asekuracji i wyprzedzania (profilaktyka), kompensacji i solidaryzmu oraz partycypacji i integracji. Zamieszczone poniżej programy mają charakter otwarty i będą uzupełniane po uchwaleniu Strategii przez Radę Gminy w Łądku w ramach inicjatyw tworzonych przez organizacje pozarządowe, gminę Łądek i partnerstwa publiczno – społeczne. Źródła finansowania proponowanych programów zostały opisane w rozdziale 12. Zewnętrzne źródła finansowania, Ramy finansowe.

PRIORYTET 1 - DZIECI I MŁODZIEŻ

INTERWENCJA – RATOWNICTWO

Nazwa programu	Obszary polityki społecznej	Liczba osób objętych programem	Realizator
Dożywianie uczniów z rodzin przeżywających trudności materialne w szkołach podstawowych i gimnazjalnych	problemy społeczne	100	GOPS
System stypendialny	problemy społeczne	50-100	gmina Łądek

ASEKURACJA – WYPRZEDZANIE

Nazwa programu	Obszary polityki społecznej	Liczba osób objętych programem	Realizator
Prowadzenie świetlic środowiskowych i socjoterapeutycznych oraz zapewnienie w nich opieki i wychowania dzieciom z rodzin niedostosowanych społecznie	infrastruktura	40-70	gmina Łądek, organizacje pozarządowe

KOMPENSACJA – SOLIDARYZM

Nazwa programu	Obszary polityki społecznej	Liczba osób objętych programem	Realizator
Zapewnienie dzieciom częściowo lub całkowicie pozbawionym opieki rodzicielskiej całodobowej opieki i wychowania w warunkach zbliżonych do domu rodzinnego oraz do czasu powrotu dziecka do rodziny, umieszczenia go w rodzinie adopcyjnej lub jego usamodzielnienia	problemy społeczne	5-15	GOPS/PCPR

PARTYCYPACJA- INTEGRACJA

Nazwa programu	Obszary polityki społecznej	Liczba osób objętych programem	Realizator
Rozwój sprawności intelektualnej i fizycznej osób starszych	edukacja	50-70	organizacje pozarządowe, klub seniora, gmina Łądek, Gminny Ośrodek Kultury

PRIORYTET 2 - SENIORZY

INTERWENCJA - RATOWNICTWO

Nazwa programu	Obszary polityki społecznej	Liczba osób objętych programem	Realizator
Przełamywanie barier w komunikowaniu się osób starszych z ograniczoną sprawnością ruchową w środowisku (programy mające na celu edukację osób starszych i zakup sprzętu rehabilitacyjnego)	edukacja	40 -80	organizacje pozarządowe, partner prywatny, org. kościelne
Wsparcie osób starszych w zakresie edukacji własnej, podnoszenia kwalifikacji i umiejętności (świetlice, ośrodki terapii zajęciowej, zespoły aktywności społecznej)	edukacja	20-40	organizacje pozarządowe, GOPS
Organizacja czasu wolnego dla osób starszych, samotnych w środowisku lokalnym (imprezy sportowe, kulturalne, turnusy rehabilitacyjne)	społeczność lokalna	60-80	organizacje pozarządowe, organizacje kościelne gmina Łądek

PRIORYTET 3 - NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

INTERWENCJA - RATOWNICTWO

Nazwa programu	Obszary polityki społecznej	Liczba osób objętych programem	Realizator
Aktywizacja osób niepełnosprawnych poprzez sport (obozy, zawody sportowe)	społeczność lokalna	40-60	organizacje pozarządowe
Zaspokojenie potrzeb bytowych całodobowych osób niepełnosprawnych	finanse	5 - 70	gmina Łądek, partner prywatny, organizacje pozarządowe

PARTYCYPACJA- INTEGRACJA

Nazwa programu	Obszary polityki społecznej	Liczba osób objętych programem	Realizator
Terapia osób z upośledzeniem umysłowym w połączeniu z opieką psychologiczną, pedagogiczną, medyczną	problemy społeczne	15-25	jednostka budżetowa/ organizacje pozarządowe, organizacje kościelne

PRIORYTET 4 - UBÓSTWO

INTERWENCJA - RATOWNICTWO

Nazwa programu	Obszary polityki społecznej	Liczba osób objętych programem	Realizator
Pomoc żywnościowa dla osób najuboższych, bank żywności, zbiórki okolicznościowe i zbiórki żywności	społeczność lokalna	300 - 400	organizacje pozarządowe, GOPS,

ASEKURACJA – WYPRZEDZANIE

Nazwa programu	Obszary polityki społecznej	Liczba osób objętych programem	Realizator
Programy osłonowe- dodatki mieszkaniowe	finanse	60-100	GOPS

PRIORYTET 5 - BEZDOMNOŚĆ

INTERWENCJA - RATOWNICTWO

Nazwa programu	Obszary polityki społecznej	Liczba osób objętych programem	Realizator
Kompleksowa pomoc osobom bezdomnym w przezwyciężaniu ich trudnej sytuacji umożliwiającej im bytowanie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Terapia uzależnionych i współuzależnionych.	problemy społeczne	40	GOPS, organizacje pozarządowe, GKRPA

PRIORYTET 6 - BEZRADNOŚĆ

ASEKURACJA – WYPRZEDZANIE

Nazwa programu	Obszary polityki społecznej	Liczba osób objętych programem	Realizator
Program wsparcia dla rodzin w sytuacjach kryzysowych	problemy społeczne	40	organizacje pozarządowe, GOPS, szkoły, sądy, Policja, PCPR
Zapewnienie miejsca pobytu w ramach interwencji kryzysowej	infrastruktura	10	GOPS, organizacje pozarządowe, PCPR
Prowadzenie punktu informacyjnego dot. występowania zjawiska przemocy w rodzinie	Problemy społeczne	40- 60	Organizacje pozarządowe, GOPS

PRIORYTET 7 - UZALEŻNIENIA

KOMPENSACJA – SOLIDARYZM

Nazwa programu	Obszary polityki społecznej	Liczba osób objętych programem	Realizator
Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych	problemy społeczne	50 -70	GOPS, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, inne uprawnione podmioty

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnienia	społeczność lokalna	50	GOPS, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, inne uprawnione podmioty
Prowadzenie działalności profilaktycznej i opiekuńczo-wychowawczej	edukacja	150 - 200	Organizacje pozarządowe, GOPS parafie i inne związki wyznaniowe, szkoły
Współpraca z poradnią profilaktyki społecznej Poradni Rodzinnej	edukacja	25-40	GOPS
Prowadzenie profilaktyki działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży	edukacja	200-300	Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, GOPS, Szkoły, organizacje pozarządowe
Informowanie na łamach prasy lokalnej o problematyce uzależnienia	edukacja	1000-1500	GOPS, organizacje pozarządowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Programy operacyjne mają charakter otwarty. Ilość osób objętych danym programem została określona na podstawie wywiadów środowiskowych w przypadku projektowanych programów i rzeczywistych beneficjentów programów w realizacji w skali jednego roku. Każdy kolejny program wpisany do jednego z priorytetów winien być zdefiniowany co do formy jego realizacji.

Możliwości finansowania poszczególnych programów zostały opisane w kolejnych dwóch rozdziałach.

11. WARUNKI REALIZACJI STRATEGII

Realizacja Strategii opierać się będzie na:

- podejmowaniu działań wynikających z założonych celów zgodnie z kompetencjami samorządu gminnego i podległych jemu jednostkom organizacyjnym bez względu na ich formę prawną,
- działaniach opartych na partnerstwie publiczno – społecznym (samorząd – organizacje pozarządowe),
- działaniach opartych na partnerstwie publiczno – publicznym (samorząd – samorząd, samorząd – rząd),
- działaniach opartych na zasadach partnerstwa publiczno - prywatnego (z udziałem prywatnych przedsiębiorców na zasadach ppp lub outsourcingu usług i świadczeń),
- działaniach opartych na zasadach partnerstwa publiczno-społeczno – prywatnego (samorząd – organizacje pozarządowe - kapitał prywatny),
- na koordynacji i aktywnym zaangażowaniu się w działaniach stricte prywatnych (kapitał prywatny) w przypadku realizacji zamierzeń wypełniających cele Strategii.

Warunki realizacji strategii:

- zachowanie i ochrona wartości społecznych, kulturowych beneficjentów pomocy społecznej,
- zachowanie istniejących więzi społecznych,
- stosowanie zasad zrównoważonego w procesie rozwiązywania problemów społecznych.

Struktura alokacji środków dla realizacji programów strategicznych:

- Środki na realizację priorytetów, zadań i działań określonych w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Łądek* podzielono na następujące źródła finansowania:
- Środki własne (budżet gminy),
- Skarb Państwa (środki celowe w poszczególnych ministerstwach, a w szczególności Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, np. PFRON, w tym zarządzane przez te ministerstwa Programy Operacyjne),
- Środki Unii Europejskiej (Fundusze Strukturalne, w tym przede wszystkim poprzez Program Operacyjny Wiedza, Edukacja Rozwój (POWER) oraz Regionalny Program Operacyjny Województwa Wielkopolskiego),
- Środki własne organizacji pozarządowych i w montażu finansowym z sektorem publicznym (partnerstwo publiczno – społeczne),
- Kapitał prywatny i środki własne (w ramach Partnerstwa Publiczno – Prywatnego),
- Kapitał prywatny (środki inwestorów prywatnych).
- W kolejnym rozdziale skupiono się szczególnie na omówieniu dostępnych środków wymienionych w pkt 3.

12. ZEWNĘTRZNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA, RAMY FINANSOWE

12.1. FUNDUSZE STRUKTURALNE UE NA LATA 2015-2020 DLA POMOCY SPOŁECZNEJ

12.1.1. PROGRAM EDUKACYJNY WIEDZA, EDUKACJA, ROZWÓJ (PO WER)

2.15 Kształcenie i szkolenie zawodowe dostosowane do potrzeb zmieniającej się gospodarki, Wiedza Edukacja Rozwój.

Partnerstwo na rzecz kształcenia zawodowego. Etap 1: Forum na rzecz partnerów społecznych w ramach działania 2.15 Kształcenie i szkolenie zawodowe dostosowane do potrzeb zmieniającej się gospodarki, w typie projektu Wdrożenie mechanizmów strategicznych współpracy z przedstawicielami partnerów społecznych na rzecz dostosowania kształcenia zawodowego do potrzeb zmieniającej się gospodarki

PO WER

2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym, Wiedza Edukacja Rozwój.

Konkurs ma na celu wyłonienie projektu w ramach, którego zostanie opracowane i wdrożone narzędzie służące weryfikacji rozwiązań dotyczących deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej w powiatach.

Wnioskodawcą w projekcie, zgodnie z typem beneficjenta wykazany w Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych PO WER, jest:

- administracja rządowa i jej jednostki podległe oraz nadzorowane;
- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
- stowarzyszenia i związki jednostek samorządu terytorialnego;
- organizacje pozarządowe; podmioty ekonomii społecznej;
- federacje lub związki organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej;
- samorząd gospodarczy i zawodowy;
- partnerzy społeczni, zgodnie z definicją przyjętą w PO WER;
- uczelnie i podmioty uczestniczące w kształceniu na poziomie wyższym;
- jednostki naukowe, w tym instytuty badawcze;
- jednostki badawczo-rozwojowe;
- przedsiębiorcy.

4.1 Innowacje społeczne, Wiedza Edukacja Rozwój

Wsparcie procesu deinstytucjonalizacji usług świadczonych na rzecz osób z zaburzeniami i chorobami psychicznymi poprzez: opracowanie modelu innowacyjnego oraz zawiązanie optymalnego partnerstwa zdolnego do skutecznego przetestowania opracowanego modelu.

2.6 Wysoka jakość polityki na rzecz włączenia społecznego i zawodowego osób niepełnosprawnych, Wiedza Edukacja Rozwój

Przedmiotem konkursu jest wyłonienie projektu mającego na celu zidentyfikowanie istniejących barier prawnych, administracyjnych, organizacyjnych we wdrażaniu postanowień Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, w tym opracowanie raportu zawierającego zidentyfikowane bariery prawne, administracyjne, organizacyjne oraz kierunki działań, a także sformułowanie rekomendacji zmian w zakresie dostosowania polityk publicznych do postanowień w/w Konwencji.

1.3.1 Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego, Wiedza Edukacja Rozwój

Przedmiotem konkursu są projekty dotyczące wsparcia indywidualnej i kompleksowej aktywizacji zawodowo-edukacyjnej osób młodych (bezrobotnych, biernych zawodowo oraz poszukujących pracy, w tym szczególności osób niezarejestrowanych w urzędzie pracy.

12.1.2. REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO NA LATA 2014-2020

Uszczegółowienie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Wielkopolskiego na lata 2014 – 2020 w zakresie finansowania infrastruktury społecznej i projektów społecznych.

OŚ PRIORYTETOWA 7. WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

Działanie 7.1. Aktywna integracja.

Działanie 7.2. Usługi społeczne i zdrowotne

Działanie 7.3. Ekonomia społeczna

oraz

OŚ PRIORYTETOWA 9. INFRASTRUKTURA DLA KAPITAŁU LUDZKIEGO

Działanie 9.1. Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną

Działanie 9.2. Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojaskowych.

13. MONITORING STRATEGII, PROGNOZA ZMIAN

13.1. WSTĘP

Ocena strategicznych dokumentów zawierających cele z kierunkami działania winna być dokonywana trzykrotnie: przed rozpoczęciem realizacji (ex-ante), w połowie okresu realizacji (mid-term) oraz po zakończeniu realizacji (ex-post).

Aby umożliwić pośrednie dokonywanie ocen mid-term i ex-post, należy określić powiązania pomiędzy strategią rozwiązywania problemów społecznych, a obecnymi i przyszłymi programami operacyjnymi. Ocena ex-post jest najbardziej istotna i miarodajna dla całościowej oceny polityki społecznej w długim okresie czasu oraz spełnia najwięcej funkcji. Wszelkie oceny oddziaływania podmiotów publicznych na procesy kierowania polityką społeczną i działaniami na rzecz integracji przeprowadzane są w kontekście społecznych potrzeb, celów i nakładów. Mierzone i oceniane są uzyskane produkty, wyniki, efekty i skutki. Działania i przedsięwzięcia służące realizacji celów strategicznych oceniane są na podstawie czterech kryteriów: skuteczności, celowości, efektywności, wydajności. Cały proces dodatkowo oceniany jest z punktu widzenia praworządności i gospodarności (oszczędności). Oceny wymagają podejścia uporządkowanego, obiektywnych kryteriów oraz stosowania zróżnicowanych i wyrafinowanych metod. Ocena realizacji strategii jest procesem wymagającym udziału społecznego, a przede wszystkim współdziałania podmiotów i uczestników strategicznego zarządzania polityką społeczną regionu.

Aby spełnić powyższe wymagania, każdy kierunek działania wymaga monitorowania. Wymóg monitorowania wynika również z przepisów regulujących finansowanie przedsięwzięć z funduszy strukturalnych UE. Monitorowaniem kierunku działania na poziomie celów winna zajmować się jednostka organizacyjna odpowiedzialna za jego sformułowanie, w tym wypadku – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku. Obowiązek monitorowania poszczególnych zadań, których realizacja na poziomie lokalnego samorządu wynika z obecnie obowiązujących celów i kierunków działania spoczywa na jednostce realizującej dane zadanie.

Misja zawarta w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Łądek sformułowana jest na tak ogólnym poziomie, że bezpośrednia ocena stopnia jej realizacji nie jest możliwa, dlatego należy oceniać stopień realizacji kierunków działania. Mają one na tyle konkretny charakter i są powiązane bezpośrednio z celami i istniejącymi programami, że można stosować bardziej wyspecjalizowane wskaźniki. W charakterystyce każdego z kierunków działania zawarto propozycje wskaźników produktów oraz rezultatów. Zestaw wskaźników dla celów monitorowania zawiera poniższa tabela. Ich coroczne obliczenie rozpoczynając od roku bazowego 2016 (stan 31 grudnia – dane będą dostępne wiosną/latem 2017) umożliwi dokonanie w latach 2021 i 2026 oceny realizacji *Strategii* pod kątem: skuteczności, celowości, efektywności, wydajności. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i instytucje zewnętrzne odpowiedzialne za poszczególne zadania dokonywać będą

bieżącej i okresowej (2021 r. i 2026) kontroli realizacji *Strategii*. Efektem kontroli może być konieczność zmodyfikowania *Strategii*.

Źródłami pozyskiwania danych do oceny realizacji *Strategii* mogą być:

1. Źródła pierwotne:

- badania ankietowe za pomocą kwestionariusza – np. z wykorzystaniem Internetu, w formie drukowanej – skrzynka na opinie w GOPS w Łądku,
- otwarte dla wszystkich Forum Internetowe (np. Gminny Portal Pomocy Społecznej), pozwalające na swobodną wypowiedź, wstępną ocenę inicjatyw społecznych, pozwalające znaleźć partnerów dla wspólnej realizacji projektów,
- cykliczne, coroczne spotkania grup eksperckich oraz innych podmiotów działających w obszarze pomocy społecznej organizowane przez Urząd Gminy w Łądku; inne.

2. Źródła wtórne:

- raporty z badań zjawisk społecznych i opinii publicznych dokonywanych przez inne jednostki badawcze i ośrodki badań społecznych,
- statystyki, w tym Urzędu Statystycznego oraz innych jednostek i instytucji,
- informacje medialne oraz raporty, biuletyny, sprawozdania z działalności i in. pochodzące od środowisk zajmujących się problematyką społeczną i działaniami na rzecz integracji.
- inne.

Wybór źródeł informacji do oceny realizacji *Strategii* będzie każdorazowo weryfikowany, zgodnie z przyjętymi wskaźnikami.

13.2. Tabela 58. Wskaźniki monitoringu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Łądek

Nr ker. Dział.	Nazwa priorytetu/celu szczegółowego	Wskaźniki	
		produktu	rezultatu
		Rok bazowy 2016 lata oceny: 2021, 2026	
1.	Priorytet 1. Edukacja		
1.1.	Cel 1.1 Działać w kierunku wzmocnienia struktur oświaty w zakresie działań profilaktycznych i edukacyjnych.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
1.1.1.	Dostosowanie infrastruktury szkolnej dla realizacji zadań z zakresu profilaktyki zdrowotnej.	<ul style="list-style-type: none"> liczba projektów z zakresu dostosowywania infrastruktury szkolnej w celu realizacji zadań profilaktyki zdrowotnej 	<ul style="list-style-type: none"> liczba dzieci i młodzieży szkolnej objętych profilaktyką zdrowotną w ciągu roku
1.1.2.	Wydłużanie czasu pracy placówek oświatowych – organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.	<ul style="list-style-type: none"> liczba zajęć pozalekcyjnych na terenie gminy prowadzących przez placówki oświatowe 	<ul style="list-style-type: none"> liczba uczniów korzystających z oferty zajęć pozalekcyjnych w placówkach oświatowych na terenie gminy
1.1.3.	Wdrażanie własnych programów edukacyjnych realizowanych na poziomie szkoły podstawowej i gimnazjalnej z zakresu profilaktyki.	<ul style="list-style-type: none"> liczba wdrożonych profilaktycznych programów edukacyjnych zrealizowanych na poziomie szkoły podstawowej i gimnazjalnej 	<ul style="list-style-type: none"> liczba dzieci i młodzieży szkolnej objętych w ciągu roku wdrożonymi profilaktycznymi programami edukacyjnymi
1.1.4.	Zwiększenie udziału pedagogów w działaniach edukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży szkolnej.	<ul style="list-style-type: none"> liczba projektów z zakresu włączenia pedagogów w działania edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży szkolnej 	<ul style="list-style-type: none"> liczba dzieci i młodzieży szkolnej objętych działaniami edukacyjnymi realizowanymi przy udziale pedagogów
1.2.	Cel 1.2. Działać na rzecz tworzenia programów dla wzrostu oferty edukacyjnej dla wszystkich mieszkańców gminy.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
1.2.1.	Rozwój oferty kształcenia na wszystkich poziomach edukacji.	<ul style="list-style-type: none"> liczba projektów z zakresu utworzenia szerokiej oferty kształcenia na wszystkich poziomach edukacji 	<ul style="list-style-type: none"> liczba placówek oświatowych na terenie gminy

Nr ker. Dział.	Nazwa priorytetu/celu szczegółowego	Wskaźniki	
		produktu	rezultatu
		Rok bazowy 2016 lata oceny: 2021, 2026	
1.2.2.	Podnoszenie oferty edukacyjnej dla dorosłych na wszystkich poziomach edukacji obejmujących różne grupy wiekowe i zawodowe.	<ul style="list-style-type: none"> liczba programów i projektów oferujących różne formy edukacji pozaszkolnej dla dorosłych 	<ul style="list-style-type: none"> liczba osób w wieku poprodukcyjnym, korzystających z oferty różnych form edukacji pozaszkolnej

Nr ker. Dział.	Nazwa priorytetu/celu szczegółowego	Wskaźniki	
		produktu	rezultatu
		Rok bazowy 2016 lata oceny: 2021, 2026	
1.3.	Cel 1.3. Wykorzystać zaangażowanie i kreatywność osób pracujących w obszarze pomocy społecznej.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
1.3.1.	Kojarzyć liderów pomocy społecznej z właściwymi projektami w poszczególnych sektorach pomocy społecznej.	<ul style="list-style-type: none"> liczba inicjatyw, których efektem było skojarzenie liderów pomocy społecznej z właściwymi projektami w poszczególnych sektorach pomocy społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> liczba skojarzonych liderów pomocy społecznej z właściwymi projektami w poszczególnych sektorach pomocy społecznej
1.3.2.	Tworzenie projektów kształcących pracowników pomocy społecznej na liderów lokalnych grup działania.	<ul style="list-style-type: none"> liczba specjalistycznych szkoleń przeznaczonych dla pracowników pomocy społecznej, których celem jest kształcenie na liderów lokalnych grup działania 	<ul style="list-style-type: none"> liczba przeszkolonych pracowników pomocy społecznej każdego roku w gminie Łądek na liderów lokalnych grup działania liczba pracowników pomocy społecznej będących liderami lokalnych grup działania
1.3.3.	Utworzenie i wprowadzenie systemu motywacji finansowych dla pracowników chcących poszerzać już posiadaną wiedzę i nabywać nowe umiejętności.	<ul style="list-style-type: none"> liczba projektów z zakresu tworzenia systemu motywacji finansowych dla pracowników chcących poszerzać posiadaną wiedzę i nabywać nowe umiejętności 	<ul style="list-style-type: none"> liczba pracowników pomocy społecznej, którzy skorzystali z systemu motywacji finansowych wspierającego rozwój kwalifikacji zawodowych
1.4.	Cel 1.4. Działać na rzecz podnoszenia świadomości społecznej wśród mieszkańców gminy, w tym rozwijanie świadomości zagrożeń.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
1.4.1.	Zorganizowanie systemu edukacji nauczycieli i wychowawców z zakresu problematyki społecznej.	<ul style="list-style-type: none"> liczba przeprowadzonych na terenie gminy cyklicznych szkoleń nauczycieli i wychowawców z zakresu problematyki społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> liczba nauczycieli i wychowawców biorących udział w cyklicznych szkoleniach z zakresu problematyki społecznej

Nr ker. Dział.	Nazwa priorytetu/celu szczegółowego	Wskaźniki	
		produktu	rezultatu
		Rok bazowy 2016 lata oceny: 2021, 2026	
1.4.2.	Organizowanie warsztatów edukacyjnych dla osób dorosłych w oparciu o istniejącą infrastrukturę organizacji i instytucji zajmujących się problematyką społeczną.	<ul style="list-style-type: none"> liczba zorganizowanych warsztatów edukacyjnych dla osób dorosłych w oparciu o istniejącą infrastrukturę organizacji i instytucji zajmujących się problematyką społeczną 	<ul style="list-style-type: none"> liczba osób dorosłych biorących udział w warsztatach edukacyjnych zorganizowanych w oparciu o istniejącą infrastrukturę organizacji i instytucji zajmujących się problematyką społeczną
1.4.3.	Organizacja cyklicznych szkoleń dla bezpośrednich beneficjentów pomocy społecznej.	<ul style="list-style-type: none"> liczba szkoleń zorganizowanych na terenie gminy Łądek skierowanych bezpośrednio do beneficjentów pomocy społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> liczba beneficjentów pomocy społecznej uczestniczących w szkoleniach dla nich zorganizowanych
2.	PRIORYTET 2. <i>Problemy Społeczne</i>		
2.1.	Cel. 2.1 Działać na rzecz utworzenia skutecznego systemu pomocy osobom niepełnosprawnym.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
2.1.1.	Aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych.	<ul style="list-style-type: none"> utworzenie systemu aktywizacji społecznej osób niepełnosprawnych, utworzenie systemu aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych 	<ul style="list-style-type: none"> liczba osób niepełnosprawnych objętych systemem aktywizacji społecznej, liczba osób niepełnosprawnych objętych systemem aktywizacji zawodowej
2.1.2.	Likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się wynikających z indywidualnych potrzeb osób niepełnosprawnych.	<ul style="list-style-type: none"> liczba utworzonych projektów z zakresu likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się wynikających z indywidualnych potrzeb osób niepełnosprawnych zatrudniania osób niepełnosprawnych 	<ul style="list-style-type: none"> liczba zlikwidowanych barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się wynikających z indywidualnych potrzeb osób niepełnosprawnych
2.1.3.	Likwidacja barier architektonicznych w placówkach użyteczności publicznej.	<ul style="list-style-type: none"> liczba zlikwidowanych barier architektonicznych w placówkach użyteczności publicznej 	<ul style="list-style-type: none"> liczba osób niepełnosprawnych korzystających samodzielnie z placówek użyteczności publicznej

Nr ker. Dział.	Nazwa priorytetu/celu szczegółowego	Wskaźniki	
		produktu	rezultatu
		Rok bazowy 2016 lata oceny: 2021, 2026	
2.1.4.	Współpraca z PUP w zakresie promocji i informacji dotyczących istniejących warunków zatrudniania osób niepełnosprawnych.	<ul style="list-style-type: none"> liczba zorganizowanych przy współpracy z PUP kampanii promocyjno-informacyjnych dotyczących warunków zatrudniania osób niepełnosprawnych 	<ul style="list-style-type: none"> liczba osób niepełnosprawnych, które znalazły zatrudnienie dzięki organizowanym we współpracy z PUP kampaniom promocyjno-informacyjnym w skali roku
2.1.5.	Stworzenie osobom niepełnosprawnym warunków do samodzielnego życia w rodzinie i środowisku lokalnym.	<ul style="list-style-type: none"> liczba projektów zrealizowanych na terenie gminy Łądek, których celem było stworzenie warunków do samodzielnego życia w rodzinie i środowisku lokalnym osobom niepełnosprawnym 	<ul style="list-style-type: none"> liczba osób niepełnosprawnych, którzy uzyskali zdolność do samodzielnego życia w rodzinie i środowisku lokalnym w skutek realizacji programów specjalnie w tym celu przygotowanych
2.1.6.	Tworzenie i wdrożenie innowacyjnych projektów integrujących niepełnosprawne dzieci i osoby dorosłe ze społecznością lokalną.	<ul style="list-style-type: none"> liczba nowo utworzonych innowacyjnych projektów integracji niepełnosprawnych dzieci i osób dorosłych w społeczności lokalnej 	<ul style="list-style-type: none"> liczba wdrożonych innowacyjnych projektów integracji niepełnosprawnych dzieci i osób dorosłych w społeczności lokalnej w ciągu roku
2.1.7.	Promocja osób niepełnosprawnych wśród pracodawców i przedsiębiorców	<ul style="list-style-type: none"> liczba przeprowadzonych kampanii promocyjno-informacyjnych wśród pracodawców i przedsiębiorców dotyczących osób niepełnosprawnych 	<ul style="list-style-type: none"> liczba osób niepełnosprawnych z terenu gminy Łądek zatrudnionych czasowo lub okresowo u pracodawców
2.2.	Cel 2.2. Działać w kierunku przeciwdziałania uzależnieniom.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
2.2.1.	Profilaktyka i monitoring środowisk podwyższonego ryzyka.	<ul style="list-style-type: none"> liczba projektów z zakresu prowadzenia działalności profilaktycznej w środowiskach podwyższonego ryzyka utworzenie systemu monitoringu środowisk podwyższonego ryzyka 	<ul style="list-style-type: none"> liczba osób ze środowisk podwyższonego ryzyka objętych profilaktyką. liczba osób ze środowisk podwyższonego ryzyka objętych systemem monitoringu w skali roku

Nr ker. Dział.	Nazwa priorytetu/celu szczegółowego	Wskaźniki	
		produktu	rezultatu
		Rok bazowy 2016 lata oceny: 2021, 2026	
2.2.2.	Działalność profilaktyczna wśród dzieci i młodzieży.	<ul style="list-style-type: none"> liczba projektów z zakresu działalności profilaktycznej opartej o szeroko pojętą edukację na poziomie szkoły podstawowej i gimnazjum 	<ul style="list-style-type: none"> liczba dzieci i młodzieży szkolnej objętych działalnością profilaktyczną – edukacją szkolną na temat skutecznej walki z uzależnieniami
2.2.3.	Realizacja założeń Gminnego Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień na lata 2017 i dalsze.	<ul style="list-style-type: none"> liczba projektów mających na celu przeciwdziałanie chorobie alkoholowej zgodnych z Realizacją Gminnego Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień na lata 2017 i dalsze. 	<ul style="list-style-type: none"> liczba osób objętych programem przeciwdziałania chorobie alkoholowej
2.2.4.	Tworzenie nowych grup wsparcia dla wychodzenia z kryzysu.	<ul style="list-style-type: none"> liczba nowo utworzonych grup wsparcia dla osób uzależnionych 	<ul style="list-style-type: none"> liczba punktów konsultacyjnych prowadzących terapię uzależnień z udziałem terapeutów w ramach nowo utworzonych grup wsparcia liczba osób uzależnionych korzystających z nowo utworzonych grup wsparcia
2.2.5.	Zwiększenie dostępności świadczeń w zakresie leczenia, rehabilitacji i reintegracji poprzez rozwój i wspieranie nowoczesnych programów terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.	<ul style="list-style-type: none"> liczba projektów realizowanych poprzez rozwój i wspieranie programów terapeutycznych, których celem było zwiększenie dostępności świadczeń dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków 	<ul style="list-style-type: none"> liczba świadczeń z zakresu leczenia, rehabilitacji i reintegracji osób uzależnionych wykonanych na terenie gminy Lądek
2.2.6.	Wspieranie działalności placówek działających w zakresie zapobiegania i leczenia choroby alkoholowej i narkomanii.	<ul style="list-style-type: none"> liczba projektów wspierających działalność placówek w zakresie zapobiegania i leczenia choroby alkoholowej i narkomanii liczba placówek działających w zakresie zapobiegania i leczenia choroby alkoholowej i narkomanii 	<ul style="list-style-type: none"> liczba osób uzależnionych, które uzyskały pomoc w placówkach zapobiegania i leczenia uzależnień

Nr ker. Dział.	Nazwa priorytetu/celu szczegółowego	Wskaźniki	
		produktu	rezultatu
		Rok bazowy 2016 lata oceny: 2021, 2026	
2.3	Cel 2.3. Tworzyć warunki w celu podnoszenia bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy Łądek.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
2.3.1.	Rozpoznanie źródeł zjawisk patologicznych wraz ze stałym monitoringiem środowisk patologicznych.	<ul style="list-style-type: none"> liczba utworzonych programów z zakresu identyfikacji źródeł zjawisk patologicznych liczba projektów monitorujących środowiska patologiczne liczba wywiadów środowiskowych ukierunkowanych na identyfikację środowisk patologicznych 	<ul style="list-style-type: none"> liczba zidentyfikowanych źródeł zjawisk patologicznych liczba zidentyfikowanych środowisk patologicznych i ich problemów liczba osób wywodzących się ze środowisk patologicznych objętych pomocą
2.3.2.	Stworzenie i wdrożenie sprawnego systemu współpracy instytucji publicznych z organizacjami pozarządowymi w zakresie tworzenia programów profilaktycznych dla środowisk zagrożonych.	<ul style="list-style-type: none"> utworzenie systemu współpracy instytucji publicznych z organizacjami pozarządowymi w zakresie tworzenia programów profilaktycznych dla środowisk zagrożonych 	<ul style="list-style-type: none"> liczba beneficjentów pomocy społecznej pochodzących ze środowisk zagrożonych, objętych programami profilaktycznymi tworzonymi we współpracy instytucji publicznych z organizacjami pozarządowymi
2.4.	Cel 2.4. Działać na rzecz sprawnego docierania pomocy społecznej do osób żyjących w ubóstwie.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
2.4.1.	Podjąć działania w kierunku oceny sytuacji, które powodują zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej.	<ul style="list-style-type: none"> liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych ukierunkowanych na identyfikację potrzeb osób żyjących w ubóstwie 	<ul style="list-style-type: none"> liczba osób żyjących w ubóstwie objętych pomocą dzięki przeprowadzonym wywiadam środowiskowym
2.4.2.	Tworzenie systemu asekuracji i wyprzedzania w stosunku do rodzin zagrożonych ubóstwem.	<ul style="list-style-type: none"> liczba projektów z zakresu tworzenia systemu asekuracji i wyprzedzania skierowanego do rodzin zagrożonych ubóstwem 	<ul style="list-style-type: none"> liczba rodzin zagrożonych ubóstwem objętych systemem asekuracji i wyprzedzania
2.4.3.	Niwelowanie patologii w rodzinie będącej jedną z bezpośrednich przyczyn ubóstwa.	<ul style="list-style-type: none"> liczba przeprowadzonych projektów z zakresu niwelowania patologii w rodzinie będącej bezpośrednią przyczyną ubóstwa 	<ul style="list-style-type: none"> liczba rodzin objętych procesem niwelowania patologii

Nr ker. Dział.	Nazwa priorytetu/celu szczegółowego	Wskaźniki	
		produktu	rezultatu
		Rok bazowy 2016 lata oceny: 2021, 2026	
2.5.	Cel 2.5. Stworzyć warunki do sprawnego udzielania pomocy społecznej osobom starszych wiekiem.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
2.5.1.	Działanie na rzecz integracji osób starszych z otoczeniem aktywnym społecznie i gospodarczo.	<ul style="list-style-type: none"> liczba projektów zrealizowanych na terenie gminy Łądek, których celem było zintegrowanie osób starszych z otoczeniem aktywnym społecznie i gospodarczo 	<ul style="list-style-type: none"> liczba osób starszych uczestniczących w programach mających na celu integrację ze środowiskiem aktywnym społecznie i gospodarczo
2.5.2.	Stworzenie osobom starszym wiekiem warunków do samodzielnego życia w rodzinie i środowisku lokalnym.	<ul style="list-style-type: none"> liczba projektów zrealizowanych na terenie gminy Łądek, których celem było stworzenie osobom starszym warunków do samodzielnego funkcjonowania w rodzinie i środowisku lokalnym 	<ul style="list-style-type: none"> liczba osób starszych, którzy uzyskali zdolność do samodzielnego funkcjonowania w rodzinie i środowisku lokalnym w skutek realizacji programów specjalnie w tym celu przygotowanych w ciągu roku
3.	PRIORYTET 3: <i>Finanse</i>		
3.1.	Cel 3.1. Działać w kierunku pozyskania pozabudżetowych środków finansowych na realizację zadań z zakresu polityki społecznej gminy Łądek.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
3.1.1.	Zakładanie fundacji i stowarzyszeń z udziałem partnerów dla realizacji długookresowych programów.	<ul style="list-style-type: none"> liczba nowo założonych stowarzyszeń i fundacji rozwiązujących konkretne problemy społeczne 	<ul style="list-style-type: none"> liczba beneficjentów pomocy społecznej objętych pomocą społeczną świadczoną przez organizacje pozarządowe
3.1.2.	Tworzenie i realizacja projektów współfinansowanych ze środków U.E.	<ul style="list-style-type: none"> liczba utworzonych projektów pomocy społecznej kwalifikujących się do dofinansowania ze środków U.E 	<ul style="list-style-type: none"> liczba zrealizowanych projektów pomocy społecznej współfinansowanych ze środków U.E. wartość (w PLN) środków pozyskanych na realizację zadań pomocy społecznej

Nr ker. Dział.	Nazwa priorytetu/celu szczegółowego	Wskaźniki	
		produktu	rezultatu
		Rok bazowy 2016 lata oceny: 2021, 2026	
3.1.3.	Aktywne uczestniczenie sektora publicznego w pracach stowarzyszeń i fundacji dla realizacji długookresowych programów z zakresu pomocy społecznej i rozwiązywania problemów społecznych.	<ul style="list-style-type: none"> liczba długookresowych programów z zakresu pomocy społecznej realizowanych we współpracy sektora publicznego ze stowarzyszeniami i fundacjami 	<ul style="list-style-type: none"> liczba beneficjentów pomocy społecznej objętych pomocą społeczną świadczoną w ramach długookresowych programów realizowanych przez sektor publiczny oraz stowarzyszenia i fundacje
3.1.4.	Realizowanie zadań w oparciu o partnerstwo publiczno-privatne i publiczno-społeczne.	<ul style="list-style-type: none"> liczba programów i projektów organizowanych na szczeblu lokalnym przez sektor publiczny i prywatny liczba programów i projektów organizowanych na szczeblu lokalnym przez sektor publiczny i pozarządowy 	<ul style="list-style-type: none"> liczba beneficjentów pomocy społecznej objętej programami pomocy realizowanymi w ramach partnerstwa publiczno-privatnego liczba beneficjentów pomocy społecznej objętej programami pomocy realizowanymi w ramach partnerstwa publiczno-społecznego
3.2.	Cel 3.2. Tworzyć różne formy wolontariatu dla obniżenia kosztów realizacji zadań pomocy społecznej.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
3.2.1.	Promowanie mody na wolontariat.	<ul style="list-style-type: none"> liczba projektów promujących wolontariat wśród mieszkańców gminy 	<ul style="list-style-type: none"> liczba wolontariuszy na terenie gminy uczestniczących w projektach pomocy społecznej
3.2.2.	Identyfikowanie obszarów pomocy społecznej zdolnych do przyjęcia wolontariatu.	<ul style="list-style-type: none"> liczba zidentyfikowanych obszarów pomocy społecznej zdolnych do przyjęcia wolontariatu 	<ul style="list-style-type: none"> liczba wolontariuszy uczestniczących w projektach pomocy społecznej
3.2.3.	Organizowanie szkoleń dla wolontariuszy, w tym również pod potrzeby konkretnych placówek pomocy społecznej.	<ul style="list-style-type: none"> liczba zorganizowanych szkoleń dla wolontariuszy 	<ul style="list-style-type: none"> liczba przeszkolonych wolontariuszy, w tym pod potrzeby placówek pomocy społecznej
3.3.	Cel 3.3. Działać w kierunku wspierania finansowego rodzin.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		

Nr ker. Dział.	Nazwa priorytetu/celu szczegółowego	Wskaźniki	
		produktu	rezultatu
		Rok bazowy 2016 lata oceny: 2021, 2026	
3.3.1.	Wsparcie materialne i instytucjonalne dla rodzin wielodzietnych.	<ul style="list-style-type: none"> liczba projektów i programów zrealizowanych na terenie gminy Łądek, których celem jest wsparcie materialne i instytucjonalne rodzin wielodzietnych 	<ul style="list-style-type: none"> liczba rodzin wielodzietnych objętych wsparciem materialnym i instytucjonalnym
3.3.2.	Realizacja projektów z zakresu kompensacji i solidaryzmu dla rodzin niepełnych.	<ul style="list-style-type: none"> liczba zrealizowanych projektów opartych o zasady kompensacji i solidaryzmu i skierowanych do rodzin niepełnych 	<ul style="list-style-type: none"> liczba rodzin niepełnych objętych projektami realizowanymi na zasadach kompensacji i solidaryzmu
3.3.3.	Wypracowanie i wdrożenie skutecznego systemu wsparcia finansowego osób niepełnosprawnych.	<ul style="list-style-type: none"> liczba projektów z zakresu wsparcia finansowego osób niepełnosprawnych 	<ul style="list-style-type: none"> liczba osób niepełnosprawnych objętych wsparciem finansowym wartość (w PLN) środków przeznaczonych na wsparcie finansowe osób niepełnosprawnych
4.	PRIORYTET 4: Społeczność lokalna.		
4.1.	Cel 4.1. Tworzenie warunków dla szerszej współpracy sektorów: publicznego, społecznego i prywatnego.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
4.1.1.	Tworzenie partnerstw pomiędzy sektorem publicznym a organizacjami pozarządowymi.	<ul style="list-style-type: none"> liczba zawiązanych partnerstw (sieci współpracy) pomiędzy sektorem publicznym a organizacjami pozarządowymi 	<ul style="list-style-type: none"> liczba beneficjentów pomocy społecznej objętych programami pomocy organizowanej w ramach partnerstw pomiędzy sektorem publicznym a organizacjami pozarządowymi
4.1.2.	Wykorzystanie w sektorze pozarządowym wysokiego zaangażowania i kreatywności osób pracujących w obszarze polityki społecznej.	<ul style="list-style-type: none"> liczba projektów i programów do których sektor pozarządowy włączył zaangażowane i kreatywne osoby pracujące w obszarze polityki społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> liczba beneficjentów pomocy społecznej objętych programami pomocy organizowanej przez sektor pozarządowy z udziałem osób pracujących w obszarze polityki społecznej włączonych do realizacji tych programów

Nr ker. Dział.	Nazwa priorytetu/celu szczegółowego	Wskaźniki	
		produktu	rezultatu
		Rok bazowy 2016 lata oceny: 2021, 2026	
4.1.3.	Rozwijanie różnych form wolontariatu wspomagającego realizowanie zadań pomocy społecznej.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zidentyfikowanych obszarów pomocy społecznej zdolnych do przyjęcia wolontariatu • liczba zorganizowanych na terenie gminy Łądek szkoleń tematycznych dla wolontariuszy 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba wolontariuszy pracujących dla sektora publicznego i pozarządowego realizujących politykę społeczną na terenie całej gminy Łądek
4.2.	Cel 4.2. Inspirowanie i wspieranie działań przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu osób starszych i niepełnosprawnych.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
4.2.1.	Kreowanie postaw wyrozumiałości i tolerancji poprzez eksponowanie przez decydentów udziału beneficjentów pomocy społecznej w różnych projektach gminy.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba projektów, których celem jest podwyższenie świadomości mieszkańców w zakresie problemów społecznych oraz wykreowanie postaw wyrozumiałości i tolerancji z udziałem decydentów i beneficjentów tej pomocy 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba mieszkańców gminy Łądek, do których każdego roku dociera pakiet informacji o problemach społecznych gminy który kreuje postawy wyrozumiałości i tolerancji
4.2.2.	Edukacja społeczna w zakresie potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba projektów edukujących społeczności lokalne w zakresie wspierania osób starszych i niepełnosprawnych 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba inicjatyw obywatelskich powstałych na terenie miasta podnoszących jakość i komfort życia osób starszych i niepełnosprawnych
4.2.3.	Działania w kierunku reintegracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym zwłaszcza młodzieży trudnej	<ul style="list-style-type: none"> • liczba projektów z zakresu reintegracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym zwłaszcza młodzieży trudnej 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, korzystająca z projektów reintegracji
4.2.4.	Działanie na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i starszych z otoczeniem aktywnym społecznie i gospodarczo.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba projektów zrealizowanych na terenie gminy Łądek, których celem było zintegrowanie osób niepełnosprawnych i starszych z otoczeniem aktywnym społecznie i gospodarczo 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób niepełnosprawnych i starszych uczestniczących w programach mających na celu ich integrację ze środowiskiem aktywnym zawodowo

Nr ker. Dział.	Nazwa priorytetu/celu szczegółowego	Wskaźniki	
		produktu	rezultatu
		Rok bazowy 2016 lata oceny: 2021, 2026	
5.	PRIORYTET 5: Infrastruktura.		
5.1.	Cel 5.1 Działać na rzecz tworzenia bazy dla realizacji zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
5.1.1.	Kreowanie postaw do tworzenia zaplecza infrastruktury opieki nad osobami starszymi.	<ul style="list-style-type: none"> liczba projektów z zakresu budowy infrastruktury opieki nad osobami starszymi 	<ul style="list-style-type: none"> liczba beneficjentów pomocy społecznej korzystających z usług placówek opieki nad osobami starszymi
5.1.2.	Wspieranie i udzielanie pomocy samorządowi lokalnemu w realizacji zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnionych oraz przemocy domowej.	<ul style="list-style-type: none"> liczba projektów organizowanych na szczeblu gminy, których celem jest udzielanie pomocy merytorycznej samorządowi lokalnemu w zakresie realizacji lokalnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przemocy domowej 	<ul style="list-style-type: none"> liczba pracowników samorządowych szczebla gminnego przeszkolonych w zakresie skutecznej realizacji programów profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przemocy domowej. liczba wspartych programów samorządowych przez instytucje zewnętrzne, których celem były zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnionych
5.2.	Cel 5.2. Działać w kierunku tworzenia sprawnie funkcjonującej profilaktyki w oparciu o infrastrukturę środowiskową.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
5.2.1.	Współpraca z ośrodkami wsparcia dla uzależnionych.	<ul style="list-style-type: none"> liczba projektów zorganizowanych na terenie gminy Łądek polegających na współpracy z ośrodkami wsparcia, których celem jest pomoc osobom uzależnionym 	<ul style="list-style-type: none"> liczba osób uzależnionych korzystających z oferty Ośrodków Wsparcia

Nr ker. Dział.	Nazwa priorytetu/celu szczegółowego	Wskaźniki	
		produktu	rezultatu
		Rok bazowy 2016 lata oceny: 2021, 2026	
5.2.2.	Aktywizowanie kadry publicznych placówek pomocy społecznej i organizacji pozarządowych w prace terapeutyczne na terenie świetlicy.	<ul style="list-style-type: none"> liczba spotkań, szkoleń, których celem jest aktywizacja pracowników pomocy społecznej i pracowników organizacji pozarządowych na rzecz pracy terapeutycznej na terenie świetlicy 	<ul style="list-style-type: none"> liczba beneficjentów pomocy społecznej korzystających z pracy terapeutycznej wyspecjalizowanej kadry świetlicy
5.3.	Cel 5.3. Tworzyć warunki na rzecz rozwoju zaplecza sportowego i rehabilitacyjnego.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
5.3.1.	Modernizacja istniejących placówek oświatowych, sportowych, rekreacyjnych dla potrzeb ogółu mieszkańców, w tym osób niepełnosprawnych.	<ul style="list-style-type: none"> liczba zmodernizowanych placówek oświatowych, sportowych, rekreacyjnych dla potrzeb ogółu mieszkańców, w tym osób niepełnosprawnych 	<ul style="list-style-type: none"> liczba osób korzystających ze zmodernizowanych placówek oświatowych, sportowych, rekreacyjnych dostępnych dla ogółu mieszkańców, w tym osób niepełnosprawnych
5.3.2.	Zwiększyć dostępność zaplecza rehabilitacyjnego dla mieszkańców gminy Łądek.	<ul style="list-style-type: none"> -powierzchnia w m² dostępnego zaplecza rehabilitacyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> liczba osób, beneficjentów pomocy społecznej korzystających z istniejącego zaplecza rehabilitacyjnego
5.4.	Cel 5.4. Działania w kierunku tworzenia bazy mieszkalnictwa socjalnego i mieszkań chronionych.		
	KIERUNKI DZIAŁANIA		
5.4.1.	Adaptacja zasobów komunalnych na mieszkania socjalne i chronione w oparciu o dostępne pozabudżetowe środki finansowe w porozumieniu z partnerem prywatnym.	<ul style="list-style-type: none"> liczba mieszkań socjalnych na terenie gminy dla osób realizowanych o dostępne pozabudżetowe środki finansowe w porozumieniu z partnerem prywatnym 	<ul style="list-style-type: none"> liczba beneficjentów pomocy społecznej korzystających z nowo utworzonych mieszkań socjalnych i chronionych na terenie gminy

14. WYKAZ TABEL, WYKRESÓW I RYSUNKÓW

WYKAZ RYSUNKÓW:

Rysunek 1. Gmina Łądek na tle powiatu słupeckiego.....	30
Rysunek 2. Stopa bezrobocia w powiatach województwa wielkopolskiego wg stanu na 31.12.2015 r.....	36

WYKAZ TABEL:

Tabela 1. Dokumenty Unii Europejskiej dotyczące polityki społecznej.....	9
Tabela 2. Najważniejsze akty prawne odnoszące się do polityki społecznej – obecnie obowiązujące w Polsce.....	10
Tabela 3. Ważniejsze dokumenty strategiczne obowiązujące w Województwie Wielkopolskim	20
Tabela 4. Ważniejsze dokumenty strategiczne obowiązujące w gminie Łądek dotyczące obszaru rozwiązywania problemów społecznych.....	25
Tabela 5. Podstawowe dane demograficzne dot. mieszkańców gminy Łądek - stan na 31.12.2015 r.....	32
Tabela 6. Ruch naturalny ludności w gminie Łądek w latach 2010-2015.....	35
Tabela 7. Stopy bezrobocia w kraju, województwie wielkopolskim i powiecie słupeckim w latach 2011-2015 oraz wg stanu na 30.06.2016 r.	36
Tabela 8. Liczba bezrobotnych w gminach powiatu słupeckiego	37
Tabela 9. Bezrobotni w gminie Łądek w latach 2012-2015.....	38
Tabela 10. Bezrobotni zarejestrowani w latach 2012-2015 w gminie Łądek w rozbiciu na grupy wiekowe.....	39
Tabela 11. Struktura bezrobotnych wg wykształcenia w gminie Łądek w latach 2012-2015.....	39
Tabela 12. Podmioty gospodarcze wg sektorów własnościowych w gminie Łądek w latach 2012-2015.....	42
Tabela 13. Podmioty gospodarcze wg form własności w gminie Łądek wg stanu na 31.12.2015 r.	42
Tabela 14. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON wg klas wielkości w 2015 r.	42
Tabela 15. Podmioty gospodarcze według grup rodzajów działalności PKD 2007.....	43
Tabela 16. Dochody i wydatki ogólne budżetu gminy Łądek na 1 mieszkańca w latach 2012-2015 na tle powiatu słupeckiego	44

Tabela 17. Wykaz placówek wychowania przedszkolnego (publicznych i niepublicznych).....	47
Tabela 18. Wykaz szkół podstawowych i gimnazjalnych na terenie gminy w latach 2012-2015.....	48
Tabela 19. Edukacja w gminie Łądek w latach 2012-2015.....	48
Tabela 20. Stypendia socjalne dla uczniów i zasiłki szkolne wypłacane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku za okres 2012-2015.....	50
Tabela 21. Wykaz podmiotów leczniczych funkcjonujących na terenie gminy wg stanu na 30.06.2016 r.....	51
Tabela 22. Liczba rodzin i osób w rodzinach, które skorzystały z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w gminie Łądek w latach 2012-2015.....	55
Tabela 23. Osoby niepełnosprawne w gminie Łądek w latach 2012 – 2015, które skorzystały ze świadczeń w GOPS w Łądku.....	55
Tabela 24. Zasiłek okresowy z tytułu niepełnosprawności dla osób zamieszkałych na terenie gminy Łądek w latach 2012-2015	56
Tabela 25. Zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka zamieszkałego w gminie Łądek wypłacony w latach 2012-2015, realizowany w ramach świadczeń rodzinnych	56
Tabela 26. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności, zamieszkałych na terenie gminy Łądek wypłacony w latach 2012-2015.....	56
Tabela 27. Udzielone dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób niepełnosprawnych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słupcy w latach 2012 – 2015 w ramach aktywizacji społecznej	57
Tabela 28. Liczba uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej w latach 2012-2015 z terenu gminy Łądek.....	58
Tabela 29. Liczba rodzin i osób w rodzinach, które skorzystały z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w gminie Łądek w latach 2012-2015	60
Tabela 30. Liczba gospodarstw domowych oraz łączna wartość dodatku mieszkaniowego przyznanego w ramach opieki społecznej w gminie Łądek w latach 2012-2015	60
Tabela 31. Liczba rodzin i osób w rodzinach, które skorzystały z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w gminie Łądek w latach 2012-2015	62
Tabela 32. Liczba rodzin i osób w rodzinach, które skorzystały z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu w gminie Łądek w latach 2012-2015	64
Tabela 33. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2012-2015:.....	64
Tabela 34. Ilość złożonych wniosków o zastosowanie leczenia wobec osób nadużywających alkoholu w latach 2011-2015	65

Tabela 35. Liczba rodzin i osób w rodzinach, które skorzystały z pomocy społecznej z powodu narkomanii w gminie Łądek w latach 2012-2015	66
Tabela 36. Liczba osób objętych wsparciem w postaci usług opiekuńczych w latach 2012-2015	68
Tabela 37. Wykaz organizacji pozarządowych działających na terenie gminy Łądek wg stanu na dzień 30.10.2015 r.....	69
Tabela 38. Popelnione przestępstwa wg rodzaju wraz ze wskaźnikiem ich wykrywalności w latach 2012 – 2015 na terenie gminy Łądek.....	71
Tabela 39. Dane dotyczące ruchu drogowego w gminie Łądek w latach 2012-2015	72
Tabela 40. Wykaz jednostek współpracujących z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Łądku.....	78
Tabela 41. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku w latach 2012-2015	80
Tabela 42. Powody udzielania pomocy społecznej gminie Łądek w latach 2012-2015	81
Tabela 43. Struktura rodzin w gminie Łądek, którym przyznano pomoc wg powodów przyznania pomocy w latach 2011-2015	83
Tabela 44. Realizacja świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej w gminie Łądek w latach 2012 – 2015.....	85
Tabela 45. Realizacja świadczeń niepieniężnych z pomocy społecznej w gminie Łądku w latach 2012 – 2015.....	86
Tabela 46. Usługi pomocy społecznej udzielone przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łądku w latach 2012-2015	87
Tabela 47. Wykaz obiektów sportowych i rekreacyjnych na terenie gminy Łądek	90
Tabela 48. Analiza SWOT – obszar edukacja.....	104
Tabela 49. Analiza SWOT – obszar problemy społeczne	105
Tabela 50. Analiza SWOT – obszar finanse.....	106
Tabela 51. Analiza SWOT – obszar społeczność lokalna	107
Tabela 52. Analiza SWOT – obszar infrastruktura	108
Tabela 53. Priorytet EDUKACJA – cele szczegółowe i kierunki działania.....	118
Tabela 54. Priorytet PROBLEMY SPOŁECZNE – cele szczegółowe i kierunki działania	121
Tabela 55. Priorytet FINANSE – cele szczegółowe i kierunki działania.....	125
Tabela 56. Priorytet SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA – cele szczegółowe i kierunki działania	127
Tabela 57. Priorytet INFRASTRUKTURA – cele szczegółowe i kierunki działania.....	129

13.2. Tabela 58. Wskaźniki monitoringu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Łądek.....	141
--	-----

WYKAZ WYKRESÓW:

Wykres 1. Struktura procentowa gruntów w gminie Łądek.....	31
Wykres 2. Struktura procentowa ludności wg płci w gminie Łądek w latach 2010-2015	32
Wykres 3. Struktura ludności wg ekonomicznych grup wiekowych w gminie Łądek w latach 2010-2015 (w %).....	33
Wykres 4. Migracje ludności na pobyt stały i przyrost naturalny w gminie Łądek w latach 2010-2015	34
Wykres 5. Stopy bezrobocia w kraju, województwie wielkopolskim i powiecie słupeckim w latach 2011-2015 oraz wg stanu na 30.06.2016 r.	36
Wykres 6. Struktura bezrobotnych wg wykształcenia w gminie Łądek w latach 2012-2015	40
Wykres 7. Podmioty gospodarki narodowej wg klas wielkości w 2015 r.....	43
Wykres 8. Struktura podmiotów gospodarczych wg rodzajów grup działalności PKD 2007 działających na terenie gminy Łądek wg stanu na 31.12.2015 r.	43
Wykres 9. Dochody i wydatki ogólne budżetu gminy Łądek na 1 mieszkańca w latach 2012-2015 ..	44
Wykres 10. Wydatki gminy Łądek na realizację zadań publicznych w 2014 r.....	45
Wykres 11. Wydatki budżetu gminy Łądek na realizację pomocy społecznej w latach 2012-2015...	45
Wykres 12. Liczba udzielonych porad podstawowej opieki zdrowotnej w latach 2010-2015 w gminie Łądek.....	52
Wykres 13. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym na terenie gminy Łądek na tle powiatu słupeckiego, województwa wielkopolskiego i kraju, stan na 31.12.2015 r.....	67
Wykres 14. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej oraz liczba osób, którym przyznano świadczenie	80
Wykres 15. Powody udzielania pomocy społecznej gminie Łądek w latach 2012-2015.....	83
Wykres 16. Przedszkole (jakość usług).....	93
Wykres 17. Szkoły podstawowe (jakość usług)	93
Wykres 18. Stopa życia mieszkańców	94
Wykres 19. Pomoc społeczna.....	94
Wykres 20. Opieka zdrowotna	95

Wykres 21. Sieć wodociągowa.....	96
Wykres 22. Stopień skanalizowania.....	96
Wykres 23. Dostęp do szerokopasmowego Internetu	97
Wykres 24. Oferta sportowo-rekreacyjna.....	97
Wykres 25. Oferta kulturalna	98
Wykres 26. Stopień integracji społeczności lokalnej	98
Wykres 27. Natężenie podanych problemów w poszczególnych obszarach problemowych.....	99
Wykres 28. Bezrobocie	99
Wykres 29. Bieda/Ubóstwo.....	100
Wykres 30. Przestępczość młodocianych.....	100
Wykres 31. Przemoc w rodzinie.....	101
Wykres 32. Płeć ankietowanych.....	102
Wykres 33. Aktywność zawodowa ankietowanych	102